

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὦ¹ Θεόφιλε,² ὦν **1**
 ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, **2**
 ἐντειλάμενος³ τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὕς
 ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη·⁵ οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ **3**
 τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶ δι' ἡμερῶν
 τεσσαράκοντα⁷ ὀπτανόμενος⁸ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ **4**
 Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ περιμένειν¹¹ τὴν
 ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, Ἦν ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν **5**
 ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ
 μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ **6**
 χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹² τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν **7**
 δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὕς ὁ
 πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, **8**
 ἐπελθόντος¹³ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς: καὶ ἔσεσθέ μοι

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for. ¹² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach.

μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ
 Σαμαρείᾳ,¹ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, 9
 βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,² καὶ νεφέλῃ³ ὑπέλαβεν⁴ αὐτὸν ἀπὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες⁵ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, 10
 πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς
 ἐν ἐσθῇτι⁶ λευκῇ,⁷ οἱ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,⁸ τί ἐστήκατε 11
 ἐμβλέποντες⁹ εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹⁰
 ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως¹¹ ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹²
 ἐθεάσασθε¹³ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου 12
 Ἑλαιῶνος,¹⁴ ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13
 Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν¹⁵ οὗ¹⁶ ἦσαν
 καταμένοντες,¹⁷ ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ
 Ἀνδρέας,¹⁸ Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,¹⁹ Βαρθολομαῖος²⁰ καὶ
 Ματθαῖος,²¹ Ἰάκωβος Ἀλφαίου²² καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,²³ καὶ
 Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες²⁴ 14
 ὁμοθυμαδὸν²⁵ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,²⁶ σὺν γυναιξὶν καὶ
 Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² ἐπαίρω, lift up, raise. ³ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁴ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ⁷ λευκός, white, bright. ⁸ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹¹ οὕτως, thus, so. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ θεάομαι, look at, behold. ¹⁴ ἐλαιῶν, ὠνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ¹⁵ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁶ οὗ, where, when. ¹⁷ καταμένω, stay, live. ¹⁸ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ¹⁹ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ²⁰ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ²¹ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ²² Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ²³ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ²⁴ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁶ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν 15
 μαθητῶν εἶπεν – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹
 εἴκοσι² – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, 16
 ἣν προεἶπεν³ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα,
 τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ⁴ τοῖς συλλαβοῦσιν⁵ τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι 17
 κατηριθμημένος⁶ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν⁷ τὸν κλῆρον⁸ τῆς
 διακονίας ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο⁹ χωρίον¹⁰ ἐκ μισθοῦ 18
 τῆς ἀδικίας,¹² καὶ πρηνῆς¹³ γενόμενος ἐλάκησεν¹⁴ μέσος, καὶ
 ἐξεχύθη¹⁵ πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁶ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁷ ἐγένετο 19
 πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον¹⁰
 ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁸ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον¹⁰
 αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ¹⁹ Ψαλμῶν,²⁰ Γενηθήτω ἡ 20
 ἔπαυλις²¹ αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καί,
 Τὴν ἐπισκοπὴν²² αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων 21
 ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς
 ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος²³ Ἰωάννου, 22
 ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη²⁴ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
 ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν 23

¹ ἑκατόν, hundred, 100. ² εἴκοσι, twenty, 20. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ ὁδηγός, οὗ, ὁ, leader, guide. ⁵ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁶ καταριθμέω, count, number among. ⁷ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁸ κλῆρος, οὗ, ὁ, lot, portion. ⁹ κτάομαι, acquire, win. ¹⁰ χωρίον, οὗ, τό, place, field. ¹¹ μισθός, οὗ, ὁ, wages, reward. ¹² ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹³ πρηνής, forward, prostrate. ¹⁴ λίσσω, burst asunder with a loud noise. ¹⁵ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁶ σπλάγχνα, ὧν, τά, bowels, compassion. ¹⁷ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁸ διάλεκτος, οὗ, ἡ, speech, language. ¹⁹ βιβλος, οὗ, ἡ, book, scroll. ²⁰ ψαλμός, οὗ, ὁ, song of praise, psalm. ²¹ ἔπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ²² ἐπισκοπή, ἧς, ἡ, visitation, overseeing. ²³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise.

δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,¹ ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος,²
 καὶ Ματθίαν.³ Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε 24
 καρδιογνώστα⁴ πάντων, ἀνάδειξον⁵ ὃν ἐξελέξω,⁶ ἐκ τούτων τῶν
 δύο ἕνα λαβεῖν τὸν κλῆρον⁷ τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, 25
 ἐξ ἧς παρέβη⁹ Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ 26
 ἔδωκαν κλήρους⁷ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος⁷ ἐπὶ Ματθίαν,³ καὶ
 συγκατεψηφίσθη¹⁰ μετὰ τῶν ἑνδεκα¹¹ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι¹² τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,¹³ ἦσαν 2
 ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν¹⁴ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω¹⁵ ἐκ τοῦ 2
 οὐρανοῦ ἦχος¹⁶ ὥσπερ φερομένης πνοῆς¹⁷ βιαίας,¹⁸ καὶ
 ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ¹⁹ ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν 3
 αὐτοῖς διαμεριζόμεναι²⁰ γλῶσσαι ὡσεὶ²¹ πυρός, ἐκάθισέν τε ἐφ'
 ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν²² ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, 4
 καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου
 αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.²³

¹ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ² Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ³ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ⁴ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁵ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁷ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁸ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ⁹ παραβαίνω, go aside, transgress. ¹⁰ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ¹¹ ἑνδεκα, eleven, 11. ¹² συμπληρῶ, fulfill, be swamped. ¹³ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ¹⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁵ ἄφνω, suddenly. ¹⁶ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ¹⁷ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹⁸ βίαιος, violent, forcible. ¹⁹ οὗ, where, when. ²⁰ διαμερίζω, divide, distribute. ²¹ ὡσεὶ, like, about. ²² πλήθω, fill. ²³ ἀποφθέγγομαι, declare, utter.

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹ 5
 ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς 6
 φωνῆς ταύτης, συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη,² ὅτι ἤκουον
 εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο⁴ δὲ 7
 πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ
 πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;⁵ Καὶ πῶς ἡμεῖς 8
 ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; 9
 Πάρθοι⁶ καὶ Μῆδοι⁷ καὶ Ἑλαμίται,⁸ καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν
 Μεσοποταμίαν,⁹ Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν,¹⁰ Πόντον¹¹ καὶ
 τὴν Ἀσίαν,¹² Φρυγίαν¹³ τε καὶ Παμφυλίαν,¹⁴ Αἴγυπτον¹⁵ καὶ τὰ 10
 μέρη τῆς Λιβύης¹⁶ τῆς κατὰ Κυρήνην,¹⁷ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες¹⁸
 Ῥωμαῖοι,¹⁹ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,²⁰ Κρήτες²¹ καὶ Ἀραβες,²² 11
 ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις²³ γλώσσαις τὰ
 μεγαλεῖα²⁴ τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²⁵ 12
 ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἅτεροι δὲ 13
 χλευάζοντες²⁶ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους²⁷ μεμεστωμένοι²⁸ εἰσίν.

¹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ² συγχέω, confuse, confound. ³ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁵ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁶ Πάρθος, ή, Parthian. ⁷ Μῆδος, ου, ό, Mede. ⁸ Ἑλαμίτης, ου, ό, Elamites, Elamite. ⁹ Μεσοποταμία, ας, ή, Mesopotamia. ¹⁰ Καππαδοκία, ας, ή, Cappadocia. ¹¹ πόντος, ου, ό, sea, Pontus. ¹² Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹³ Φρυγία, ας, ή, Phrygia. ¹⁴ Παμφυλία, ας, ή, Pamphylia. ¹⁵ Αἴγυπτος, ου, ή, Egypt. ¹⁶ Λιβύη, ης, ή, Libya, Africa. ¹⁷ Κυρήνη, ης, ή, Cyrene. ¹⁸ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁹ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ²⁰ προσήλυτος, ου, ό, proselyte, convert. ²¹ Κρής, ητός, ό, Cretan. ²² Ἀραβς, βοs, ό, Arab, Arabian. ²³ ἡμέτερος, our, our own. ²⁴ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²⁵ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ²⁶ χλευάζω, mock, scoff. ²⁷ γλεύκος, ους, τό, sweet new wine, sweet wine. ²⁸ μεστόω, fill.

Σταθείς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,¹ ἐπῆρεν² τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ 14
 ἀπεφθέγγετο³ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες
 Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν⁴ ἔστω, καὶ
 ἐνωτίσασθε⁵ τὰ ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,⁶ 15
 οὗτοι μεθύουσιν:⁷ ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό 16
 ἔστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς 17
 ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ⁸ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου
 ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν⁹ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
 θυγατέρες¹⁰ ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹¹ ὑμῶν ὁράσεις¹² ὄψονται, καὶ
 οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹³ ἐνυπνιασθήσονται:¹⁴ καὶ γε¹⁵ ἐπὶ 18
 τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας¹⁶ μου ἐν ταῖς ἡμέραις
 ἐκείναις ἐκχεῶ⁸ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.⁹ 19
 Καὶ δώσω τέρατα¹⁷ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,¹⁸ καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς
 κάτω,¹⁹ αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα²⁰ καπνοῦ:²¹ ὁ ἥλιος 20
 μεταστραφήσεται²² εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη²³ εἰς αἷμα, πρὶν²⁴ ἢ
 ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ:²⁵ καὶ ἔσται, 21
 πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες 22
 Ἰσραηλῖται,²⁶ ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους: Ἰησοῦν τὸν

¹ ἑνδεκα, eleven. ² ἐπαίρω, lift up, raise. ³ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁴ γνωστός, known, acquaintance. ⁵ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁷ μεθύω, be drunken, am drunk. ⁸ ἐκχεῶ, pour out, shed. ⁹ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁰ θυγάτηρ, τὸς, daughter. ¹¹ νεανίσκος, οὐ, ὁ, youth, young man. ¹² ὅρασις, εὖς, ἡ, vision, appearance. ¹³ ἐνύπνιον, οὐ, τό, dream, vision. ¹⁴ ἐνυπνιάζομαι, dream. ¹⁵ γέ, indeed, at least. ¹⁶ δούλη, ἡς, ἡ, female slave, bondwoman. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ ἄνω, up, above. ¹⁹ κάτω, down, below. ²⁰ ἀτμίς, ἰδος, ἡ, vapor, breath. ²¹ καπνός, οὐ, ὁ, smoke. ²² μεταστρέφω, change, turn (about). ²³ σελήνη, ἡς, ἡ, moon. ²⁴ πρὶν, before, formerly. ²⁵ ἐπιφανής, splendid, glorious. ²⁶ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite.

Ναζωραῖον,¹ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον² εἰς ὑμᾶς
 δυνάμεσιν καὶ τέρασιν³ καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ
 θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὠρισμένῃ⁴ 23
 βουλῇ⁵ καὶ προγνώσει⁶ τοῦ θεοῦ ἔκδοτον⁷ λαβόντες, διὰ χειρῶν
 ἀνόμων⁸ προσπήξαντες⁹ ἀνείλετε:¹⁰ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας 24
 τὰς ὠδῖνας¹¹ τοῦ θανάτου, καθότι¹² οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι
 αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην¹³ τὸν 25
 κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός: ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ
 σαλευθῶ:¹⁴ διὰ τοῦτο εὐφράνθη¹⁵ ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο 26
 ἡ γλῶσσά μου: ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει¹⁷ ἐπ' ἐλπίδι:
 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις¹⁸ τὴν ψυχὴν μου εἰς Ἄδου,¹⁹ οὐδὲ δώσεις 27
 τὸν ὄσιόν²⁰ σου ἰδεῖν διαφθοράν.²¹ Ἐγνώρισάς²² μοι ὁδοὺς ζωῆς: 28
 πληρώσεις με εὐφροσύνης²³ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29
 ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ
 πατριάρχου²⁴ Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν²⁵ καὶ ἐτάφη,²⁶ καὶ τὸ
 μνήμα²⁷ αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης 30
 οὗν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκῳ²⁸ ὤμοσεν²⁹ αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ
 καρποῦ τῆς ὀσφύος³⁰ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁵ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁶ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ⁷ ἔκδοτος, given up, delivered up. ⁸ ἄνομος, lawless, without law. ⁹ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ¹⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ¹¹ ὠδὴν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ¹² καθότι, according as, because. ¹³ προοράω, see before, foresee. ¹⁴ σαλεύω, shake, excite. ¹⁵ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁶ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ¹⁷ κατασκηνώ, cause to dwell, settle. ¹⁸ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹⁹ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ²⁰ ὅσιος, righteous, pious. ²¹ διαφθορά, ἥς, ἡ, decay, corruption. ²² γνωρίζω, make known, declare. ²³ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ²⁴ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ²⁵ τελευτάω, die, end. ²⁶ θάπτω, bury. ²⁷ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ²⁸ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ²⁹ ὀμνύω, swear, take an oath. ³⁰ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip.

χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προῖδων¹ ἐλάλησεν περὶ 31
 τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη² ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
 εἰς Ἄδου,³ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.⁴ Τοῦτον τὸν 32
 Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ 33
 δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,⁵ τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου
 πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν⁶ τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς
 βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, 34
 λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν
 μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον⁷ τῶν ποδῶν σου. 35
 Ἀσφαλῶς⁸ οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ
 χριστόν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
 ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν⁹ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον 37
 καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; 38
 Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω
 ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν¹⁰
 ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν¹¹ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 39
 Ὅτι ἡμῖν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν
 τοῖς εἰς μακράν,¹² ὅσους ἂν προσκαλέσῃται¹³ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 40

¹προοράω, see before, foresee. ²καταλείπω, leave, leave behind. ³Ἄδης, ου, ό, Hades. ⁴διαφθορά, ἄς, ή, decay, corruption. ⁵ὑψόω, lift up, exalt. ⁶ἐκχέω, pour out, shed. ⁷ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ⁸ἀσφαλῶς, safely, securely. ⁹κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ¹⁰ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ¹¹δωρεά, ἄς, ή, gift, free gift. ¹²μακρός, long, far distant. ¹³προσκαλέω, summon.

Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο¹ καὶ παρεκάλει λέγων,
 Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιάς² ταύτης. Οἱ μὲν οὖν 41
 ἀσμένως³ ἀποδεξάμενοι⁴ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ
 προσετέθησαν⁵ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὥσει⁶ τρισχίλιαι.⁷ Ἦσαν 42
 δὲ προσκαρτεροῦντες⁸ τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ
 κοινωνίᾳ,⁹ καὶ τῇ κλάσει¹⁰ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα¹¹ καὶ σημεῖα διὰ 43
 τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ 44
 αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,¹² καὶ τὰ κτήματα¹³ καὶ τὰς 45
 ὑπάρξεις¹⁴ ἐπίπρασκον,¹⁵ καὶ διεμέριζον¹⁶ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι¹⁷ ἂν
 τις χρεῖαν εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες⁸ ὁμοθυμαδὸν 46
 ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές¹⁹ τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον²⁰
 τροφῆς²¹ ἐν ἀγαλλιάσει²² καὶ ἀφελότητι²³ καρδίας, αἰνοῦντες²⁴ τὸν 47
 θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος
 προσετίθει⁵ τοὺς σφωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ² σκολιός, crooked, unscrupulous. ³ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ προστίθηναι, add, add to. ⁶ ὥσει, like, about. ⁷ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ⁸ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁰ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ¹¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹² κοινός, common, unclean. ¹³ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁴ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹⁵ πιπράσκω, sell. ¹⁶ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁷ καθότι, according as, because. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ κλάω, break. ²⁰ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²¹ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ²² ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ²³ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ²⁴ αἰνέω, praise.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερόν ἐπὶ τὴν 3

ῥαν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.¹ Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς² ἐκ κοιλίας 2

μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο:⁴ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν

πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,⁵ τοῦ αἰτεῖν

ἐλεημοσύνην⁶ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων⁷ εἰς τὸ ἱερόν. Ὃς ἰδὼν 3

Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι⁸ εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα

ἐλεημοσύνην.⁶ Ἀτενίσας⁹ δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, 4

εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν¹⁰ αὐτοῖς, προσδοκῶν¹¹ τι 5

παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον¹² καὶ χρυσίον¹³ 6

οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι

Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁴ ἔγειραι καὶ περιπάτει. Καὶ 7

πιάσας¹⁵ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα¹⁶ δὲ

ἐστερεώθησαν¹⁷ αὐτοῦ αἱ βάσεις¹⁸ καὶ τὰ σφυρά.¹⁹ Καὶ 8

ἐξαλλόμενος²⁰ ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς

τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος²¹ καὶ αἰνῶν²² τὸν θεόν. Καὶ 9

εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα²² τὸν θεόν· 10

ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην⁶

καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ⁵ πύλῃ²³ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν²⁴

¹ ἔνατος, ninth. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁴ βαστάζω, bear, carry. ⁵ ὡραίος, beautiful, fair. ⁶ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁸ εἰσεμι, enter, go in. ⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁰ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹¹ προσδοκάω, wait for, look for. ¹² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹³ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁶ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁷ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁸ βάσις, εως, ἡ, foot. ¹⁹ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ²⁰ ἐξάλλομαι, leap up. ²¹ ἄλλομαι, leap, spring up. ²² αἰνέω, praise. ²³ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²⁴ πλήθω, fill.

θάμβους¹ καὶ ἐκστάσεως² ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι³ αὐτῷ.

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος⁴ χωλοῦ⁵ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 11

συνέδραμεν⁶ πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ⁷ τῇ καλουμένῃ

Σολομώντος,⁸ ἔκθαμβοι.⁹ Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν 12

λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁰ τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί

ἀτενίζετε,¹¹ ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ¹² πεποιηκόσιν τοῦ

περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς 13

τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα¹³ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς

μὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον

Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ 14

δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ἡτήσασθε ἄνδρα φονέα¹⁴ χαρισθῆναι¹⁵

ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν¹⁶ τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε: ὃν ὁ θεὸς ἡγείρεν 15

ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ 16

ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε ἐστερέωσεν¹⁷ τὸ

ὄνομα αὐτοῦ: καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν

ὀλοκληρίαν¹⁸ ταύτην ἀπέναντι¹⁹ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, 17

οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν²⁰ ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. 18

Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν²¹ διὰ στόματος πάντων τῶν

¹ θάμβος, οὐς, τό, amazement, astonishment. ² ἐκστασις, εὖς, ἡ, bewilderment, ecstasy. ³ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁴ ἰάομαι, heal. ⁵ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁶ συντρέχω, run together, go with. ⁷ στοά, ᾄς, ἡ, portico, colonnade. ⁸ Σολομών, ὠνος, ὁ, Solomon. ⁹ ἐκθαμβός, utterly astonished, full of amazement. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² εὐσεβεία, ας, ἡ, godliness, piety. ¹³ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁴ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ¹⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁶ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ¹⁷ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁸ ὀλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ¹⁹ ἀπέναντι, over against, before. ²⁰ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ²¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand.

προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτως. 19

Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι¹ ὑμῶν

τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως² ἀπὸ

προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον³ 20

ὑμῖν χριστὸν Ἰησοῦν: ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων 21

ἀποκαταστάσεως⁴ πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος

πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ 22

πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ

θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ: αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ

πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις 23

ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται⁵ ἐκ τοῦ

λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,⁶ 24

ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν⁷ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς 25

ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο⁸ ὁ θεὸς

πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ

σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται⁹ πᾶσαι αἱ πατριαὶ¹⁰ τῆς γῆς. 26

Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα¹¹ αὐτοῦ Ἰησοῦν,

ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν¹²

ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν¹³ ὑμῶν.

¹ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ² ἀνάψυξις, εὐωχία, ἡ, recovery of breath, refreshing. ³ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁴ ἀποκατάστασις, εὐωχία, ἡ, restoration, restitution. ⁵ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ⁶ καθεξῆς, successively, in order. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ διατίθεμαι, appoint, make. ⁹ ἐνευλογέω, bless. ¹⁰ πατριαί, ἄσ, ἡ, lineage, family. ¹¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹² ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹³ πονηρία, ἀσ, ἡ, iniquity, wickedness.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς 4
καὶ ὁ στρατηγὸς² τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,³ διαπονούμενοι⁴ 2
διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν⁵ ἐν τῷ
Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον⁶ αὐτοῖς τὰς 3
χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν⁷ εἰς τὴν αὔριον·⁸ ἦν γὰρ ἑσπέρα⁹
ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ 4
ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς¹⁰ τῶν ἀνδρῶν ὥσει χιλιάδες¹¹ πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον⁸ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ 5
πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν¹² τὸν 6
ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,¹³ καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,¹⁴ καὶ
ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους¹⁵ ἀρχιερατικοῦ.¹⁶ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν 7
μέσῳ ἐπυνθάνοντο,¹⁷ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι
ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς¹⁸ πνεύματος 8
ἀγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι
τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα¹⁹ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ²⁰ 9
ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,²¹ ἐν τίνι οὗτος σέσωσται· γνωστὸν²² ἔστω 10
παῶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,²³ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ³ Σαδδουκαῖος, οὗ, ὁ, Sadducee. ⁴ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁷ τήρησις, εὖ, ἡ, imprisonment, keeping. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁰ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ¹¹ χιλιάς, ἀδος, ἡ, thousand. ¹² Ἄννας, α, ὁ, Annas. ¹³ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ¹⁴ Ἀλέξανδρος, οὗ, ὁ, Alexander. ¹⁵ γένος, οὗς, τό, race, kind. ¹⁶ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹⁷ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁸ πληθῶ, fill. ¹⁹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁰ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ²¹ ἀσθενής, weak, infirm. ²² γνωστός, known, acquaintance. ²³ Ναζωραῖος, οὗ, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth.

ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
 ὑγιής.¹ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς² ὑφ' ὑμῶν τῶν 11
 οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.³ Καὶ οὐκ ἔστιν 12
 ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία: οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ
 δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ 13
 καταλαβόμενοι⁴ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί⁵ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,⁶
 ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν 14
 δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεθεραπευμένον,
 οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.⁷ Κελεύσαντες⁸ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ 15
 συνεδρίου⁹ ἀπελθεῖν, συνέβαλλον¹⁰ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί 16
 ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν¹¹
 σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ
 φανερόν,¹² καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλείον 17
 διανεμηθῇ¹³ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ¹⁴ ἀπειλησόμεθα¹⁵ αὐτοῖς μηκέτι
 λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες 18
 αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου¹⁷ μὴ φθέγγεσθαι¹⁸ μηδὲ
 διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης 19

¹ ὑγιής, whole, healthy. ² ἐξουθενέω, despise, ignore. ³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁴ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁵ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ⁶ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁷ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ συμβάλλω, discuss, consider. ¹¹ γνωστός, known, acquaintance. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³ διανέμω, distribute, spread. ¹⁴ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹⁵ ἀπειλέω, threaten, warm. ¹⁶ μηκέτι, no longer. ¹⁷ καθόλου, entirely, completely. ¹⁸ φθέγγομαι, utter, speak.

ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ
 θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα 20
 γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ 21
 προσαπειλησάμενοι¹ ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ
 πῶς κολάσσονται² αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν
 θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν πλείονων τεσσαράκοντα³ ὁ 22
 ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.⁴

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς 23
 αὐτοὺς οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες 24
 ὁμοθυμαδὸν⁵ ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,⁶
 σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν
 καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός⁷ σου εἰπών, 25
 Ὡς τί ἐφρύαξαν⁸ ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν⁹ κενά;¹⁰ 26
 Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν
 ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ: 27
 συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά⁷ σου Ἰησοῦν,
 ὃν ἔχρισας,¹¹ Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος¹² Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ
 λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή¹³ σου 28

¹προσαπειλέω, utter additional threats. ²κολάζω, penalize, punish. ³τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁴ἰασις, εως, ἡ, healing, cure. ⁵ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁷παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁹μελετάω, take care, take pains with. ¹⁰κενός, empty, vain. ¹¹χρίω, anoint. ¹²Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹³βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose.

προώρισεν¹ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἑπιδε² ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς³ 29
 αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν
 τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν⁴ σε εἰς ἱάσιν,⁵ καὶ 30
 σημεῖα καὶ τέρατα⁶ γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός⁷
 σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων⁸ αὐτῶν ἐσαλεύθη⁹ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν 31
 συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν¹⁰ ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ
 ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία: 32
 καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν
 αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.¹¹ Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ 33
 μαρτύριον¹² οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής¹³ τις 34
 ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες¹⁴ χωρίων¹⁵ ἢ οἰκιῶν
 ὑπῆρχον, πωλοῦντες¹⁶ ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,¹⁷ 35
 καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων: διεδίδοτο¹⁸ δὲ
 ἐκάστω καθότι¹⁹ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

¹ προορίζω, predetermine, foreordain. ² ἐπεῖδεν, looked upon, regarded. ³ ἀπειλή, ἤς, ἡ, threat, threatening. ⁴ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ⁵ ἱάσις, εὐς, ἡ, healing, cure. ⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ δέομαι, ask, request. ⁹ σαλεύω, shake, excite. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ κοινός, common, unclean. ¹² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹³ ἐνδεής, poor, needy. ¹⁴ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ¹⁵ χωρίον, ου, τό, place, field. ¹⁶ πωλέω, sell. ¹⁷ πιπράσκω, sell. ¹⁸ διαδίδωμι, distribute, give. ¹⁹ καθότι, according as, because.

Ἰωσῆς¹ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας² ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὅ ἐστιν, 36
 μεθερμηνευόμενον,³ υἱὸς παρακλήσεως⁴ – Λευΐτης,⁵ Κύπριος⁶
 τῷ γένει,⁷ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας⁸ ἤνεγκεν τὸ χρήμα,⁹ 37
 καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹⁰ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹¹ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, 5
 ἐπώλησεν⁸ κτῆμα,¹² καὶ ἐνοσφίσατο¹³ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας¹⁴ 2
 καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας
 τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹⁰ διὰ τί 3
 ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί¹⁵ σε τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαί¹³ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου
 ; Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν¹⁷ ἐν τῇ σῇ¹⁸ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν 4
 ; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα¹⁹ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω¹⁵
 ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας¹⁰ τοὺς λόγους 5
 τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:²⁰ καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας
 τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι²¹ συνέστειλαν 6
 αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες²³ ἔθαψαν.²⁴

¹ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Josēs. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ παράκλησις, εὐω, ἡ, exhortation, consolation. ⁵ Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ⁶ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ⁸ πωλέω, sell. ⁹ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁰ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹¹ Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ¹² κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹³ νοσφίζω, rob, set apart. ¹⁴ σύνουδα, know, be conscious of. ¹⁵ ψεύδομαι, lie. ¹⁶ χωρίον, ου, τό, place, field. ¹⁷ πιπράσκω, sell. ¹⁸ σός, yours, yours. ¹⁹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁰ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ²¹ νέος, new, young. ²² συστέλλω, limit, shorten. ²³ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ²⁴ θάπτω, bury.

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,¹ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα 7
 τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ 8
 τοσούτου² τὸ χωρίον³ ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.² Ὁ 9
 δὲ Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη⁴ ὑμῖν πειράσαι
 τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων⁵ τὸν ἄνδρα σου
 ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν⁶ σε. Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα⁷ παρὰ 10
 τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν.⁸ εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι⁹
 εὔρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες⁶ ἔθαψαν⁵ πρὸς τὸν ἄνδρα
 αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ 11
 πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα¹⁰ ἐν 12
 τῷ λαῷ πολλά: καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν¹¹ ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ¹²
 Σολομώντος.¹³ Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα¹⁴ κολλᾶσθαι¹⁵ 13
 αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν¹⁶ αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον δὲ 14
 προσετίθεντο¹⁷ πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ
 γυναικῶν: ὥστε κατὰ τὰς πλατείας¹⁸ ἐκφέρειν⁶ τοὺς ἀσθενεῖς,¹⁹ 15
 καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν²⁰ καὶ κραββάτων,²¹ ἵνα ἐρχομένου Πέτρου
 κἂν²² ἡ σκιά²³ ἐπισκιάσῃ²⁴ τινὲς αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ 16

¹ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ² τοσούτος, so great, so much. ³ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁵ θάπτω, bury. ⁶ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ⁷ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁸ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁹ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹² στοᾷ, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹³ Σολομών, υνος, ὁ, Solomon. ¹⁴ τολμάω, dare, endure. ¹⁵ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁶ μεγάλυνω, make or declare great, enlarge. ¹⁷ προστίθμι, add, add to. ¹⁸ πλατεία, ας, ἡ, street. ¹⁹ ἀσθενής, weak, infirm. ²⁰ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ²¹ κράβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ²² κἂν, and if, even if. ²³ σκιά, ᾱς, ἡ, shadow, thick darkness. ²⁴ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop.

πλήθος τῶν περίξ¹ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς²
καὶ ὀχλουμένους³ ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες
ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὕσα αἵρεσις⁴ 17
τῶν Σαδδουκαίων⁵ – ἐπλήσθησαν⁶ ζήλου,⁷ καὶ ἐπέβαλον⁸ τὰς 18
χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει
δημοσίᾳ.¹⁰ Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας 19
τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν¹¹ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, καὶ 20
σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς
ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹² εἰς τὸ ἱερόν, 21
καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,
συνεκάλεσαν¹³ τὸ συνέδριον¹⁴ καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν¹⁵ τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον,¹⁶ ἄχθῆναι
αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται¹⁷ παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ 22
φυλακῇ: ἀναστρέψαντες¹⁸ δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
δεσμωτήριον¹⁶ εὔρομεν κεκλεισμένον¹⁹ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,²⁰ καὶ
τοὺς φύλακας²¹ ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν: ἀνοίξαντες δέ, ἔσω²²
οὐδένα εὔρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς 24

¹ περίξ, all around, in the vicinity. ² ἀσθενής, weak, infirm. ³ ὀχλέω, trouble, torment. ⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁵ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁶ πλήθω, fill. ⁷ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁸ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁹ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁰ δημόσιος, public, publicly. ¹¹ ἐξαγω, lead out. ¹² ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ¹³ συγκαλέω, call together. ¹⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁵ γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ¹⁶ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁷ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁸ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁹ κλείω, shut, shut up. ²⁰ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ²¹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²² ἔσω, within, inside.

καὶ ὁ στρατηγὸς¹ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρου² περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν³ 25 αὐτοῖς ὅτι Ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ 26 στρατηγὸς¹ σὺν τοῖς ὑπηρέταις³ ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,⁴ ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.⁵ Ἀγαγόντες δὲ 27 αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.⁶ Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελία⁷ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ 28 διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν⁸ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ 29 οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν⁹ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ 30 θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμάσαντες¹¹ ἐπὶ ξύλου.¹² Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν¹³ καὶ σωτῆρα 31 ὑψώσεν¹⁵ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν¹⁶ τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν¹⁷ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν 32 ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν⁹ αὐτῷ.

¹στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ²διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ³υπηρέτης, οὐ, ὁ, servant, assistant. ⁴βία, ας, ἡ, strength, force. ⁵λιθάζω, throw stones, stone. ⁶συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁷παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ⁸ἐπάγω, bring upon. ⁹πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ¹⁰διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹¹κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹²ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ¹³ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ¹⁴σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹⁵ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁶μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁷ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹ καὶ ἐβουλευόντο² ἀνελεῖν³ αὐτούς. 33

Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ⁴ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,⁵
νομοδιδάσκαλος,⁶ τίμιος⁷ παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν⁸ ἔξω βραχύ⁹

τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες 35

Ἰσραηλῖται,¹⁰ προσέχετε¹¹ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί

μέλλετε πράσσειν. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς, 36

λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ὃ προσεκλήθη¹³ ἀριθμὸς¹⁴ ἀνδρῶν ὥσει

τετρακοσίων¹⁶· ὃς ἀνηρέθη,³ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ

διελύθησαν¹⁷ καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη 37

Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος¹⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς,¹⁹ καὶ

ἀπέστησεν²⁰ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς²¹ ἀπώλετο, καὶ

πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.²² Καὶ τὰ νῦν λέγω 38

ὑμῖν, ἀπόστητε²⁰ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε²³

αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ²⁴ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο,

καταλυθήσεται·²⁵ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι²⁵ 39

αὐτό, μήποτε²⁶ καὶ θεομάχοι²⁷ εὐρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ: 40

καὶ προσκαλεσάμενοι¹³ τοὺς ἀποστόλους, δείραντες²⁸

παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βουλευώ, deliberate, take counsel. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁵ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ⁶ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ⁷ τίμιος, precious, honorable. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ βραχύς, short, little. ¹⁰ Ἰσραηλῖτης, οὐ, ὁ, Israelite. ¹¹ προσέχω, take head of, attend to. ¹² Θεοδᾶς, ᾧ, ὁ, Theudas. ¹³ προσκαλέω, summon. ¹⁴ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ¹⁵ ὥσει, like, about. ¹⁶ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁷ διαλύω, break up, disperse. ¹⁸ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹⁹ ἀπογραφή, ἧς, ἡ, census, registration. ²⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²¹ καὶ αὐτός, and he, and she. ²² διασκορπίζω, scatter, separate. ²³ ἐάω, permit, allow. ²⁴ βουλὴ, ἧς, ἡ, counsel, purpose. ²⁵ καταλύω, destroy, lodge. ²⁶ μήποτε, never, lest perchance. ²⁷ θεομάχος, fighting against God. ²⁸ δέρω, beat, flay.

αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ 41
 συνεδρίου,¹ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν²
 ἀτιμασθῆναι.³ Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ 42
 ἐπαύοντο⁴ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων⁵ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο 6
 γογγυσμὸς⁶ τῶν Ἑλληνιστῶν⁷ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,⁸ ὅτι
 παρεθεωροῦντο⁹ ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ¹⁰ αἱ χῆραι¹¹ αὐτῶν.
 Προσκαλεσάμενοι¹² δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, 2
 εἶπον, Οὐκ ἄρεστόν¹³ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας¹⁴ τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις.¹⁵ Ἐπισκέψασθε¹⁶ οὖν, ἀδελφοί, 3
 ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹⁷ πνεύματος
 ἀγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν¹⁸ ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. 4
 Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου
 προσκαρτερήσομεν.¹⁹ Καὶ ἤρεσεν²⁰ ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ 5
 πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο²¹ Στέφανον,²² ἄνδρα πλήρης¹⁷ πίστεως
 καὶ πνεύματος ἀγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον,²³ καὶ
 Νικάνορα,²⁴ καὶ Τίμωνα,²⁵ καὶ Παρμενᾶν,²⁶ καὶ Νικόλαον²⁷

¹ συνεδρίον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ³ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ⁴ παύω, cause to cease. ⁵ πληθύνω, multiply, increase. ⁶ γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ⁷ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁸ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁹ παραθεωρέω, overlook, neglect. ¹⁰ καθημερινός, daily. ¹¹ χῆρα, ας, ἡ, widow. ¹² προσκαλέω, summon. ¹³ ἄρεστός, pleasing, desirable. ¹⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁶ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁷ πλήρης, full. ¹⁸ καθίστημι, set, constitute. ¹⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁰ ἄρεσκω, please, serve. ²¹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²³ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ²⁴ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ²⁵ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ²⁶ Παρμενᾶς, ᾱ, ὁ, Parmenas. ²⁷ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus.

προσήλυτον¹ Ἀντιοχέα,² οὗς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων: 6
καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡῤξανεν,³ καὶ ἐπληθύνετο⁴ ὁ ἀριθμὸς⁵ τῶν 7
μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλήμ σφόδρα,⁶ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
ὑπήκουον⁷ τῇ πίστει.

Στέφανος⁸ δὲ πλήρης⁹ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα¹⁰ καὶ 8
σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς 9
συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων,¹¹ καὶ Κυρηναίων,¹² καὶ
Ἀλεξανδρέων,¹³ καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας¹⁴ καὶ Ἀσίας,¹⁵ συζητοῦντες
τῷ Στεφάνῳ.⁸ Καὶ οὐκ ἴσχυον¹⁷ ἀντιστῆναι¹⁸ τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ 10
πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹⁹ ἄνδρας λέγοντας ὅτι 11
Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα²⁰ εἰς Μωσῆν
καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²¹ τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους 12
καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες²² συνήρπασαν²³ αὐτόν, καὶ
ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,²⁴ ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς²⁵ 13
λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται²⁶ ῥήματα βλάσφημα²⁰
λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου: ἀκηκόαμεν γὰρ 14

¹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ² Ἀντιοχεύς, ἑως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ³ αὕξανω, cause to grow, increase. ⁴ πληθύνω, multiply, increase. ⁵ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ⁶ σφόδρα, exceedingly, greatly. ⁷ ὑπακούω, obey, listen. ⁸ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁹ πλήρης, full. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ¹² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹³ Ἀλεξανδρεύς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁶ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹⁹ ὑποβάλλω, instruct privately. ²⁰ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²¹ συγκινέω, stir up, move. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ συναρπάζω, seize, drag away. ²⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁵ ψευδής, false, lying. ²⁶ παύω, cause to cease.

αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος¹ οὗτος καταλύσει² τὸν
τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει³ τὰ ἔθνη⁴ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. 15
Καὶ ἀτενίσαντες⁵ εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι⁶ ἐν τῷ
συνεδρίῳ,⁷ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει⁸ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα⁹ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, 7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ
πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,¹⁰ πρὶν¹¹ ἢ
κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν,¹² καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ 3
τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας¹³ σου, καὶ δεῦρο¹⁴ εἰς γῆν ἣν ἂν
σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων¹⁵ κατώκησεν ἐν 4
Χαρράν:¹² κάκειθεν,¹⁶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
μετώκισεν¹⁷ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε:
καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν¹⁸ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα¹⁹ ποδός: 5
καὶ ἐπηγγείλατο²⁰ δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν²¹ αὐτήν, καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησεν 6
δὲ οὕτως²² ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον²³ ἐν γῇ
ἄλλοτρίᾳ,²⁴ καὶ δουλώσουσιν²⁵ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,²⁶ ἔτη

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² καταλύω, destroy, lodge. ³ ἀλλάσσω, change, alter. ⁴ ἔθνος, ους, τό, custom. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ καθεζομαι, sit down, am sitting. ⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁸ ὥσει, like, about. ⁹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁰ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹¹ πρὶν, before, formerly. ¹² Χαρράν, ἡ, Haran. ¹³ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁴ δεῦρο, until now, come here! ¹⁵ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ¹⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁷ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹⁸ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁰ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²¹ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²² οὕτως, thus, so. ²³ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ²⁴ ἀλλότριος, strange, foreign. ²⁵ δουλώω, enslave, bring under subjection. ²⁶ κακώω, mistreat, harm.

τετρακόσια.¹ Καὶ τὸ ἔθνος, ὃ ἐὰν δουλεύσωσιν,² κρινῶ ἐγώ, εἶπεν 7
 ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύσουσιν³ μοι ἐν
 τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ 8
 οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν⁴ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 ὀγδόῃ·⁵ καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
 πατριάρχας.⁶ Καὶ οἱ πατριάρχαι⁶ ζηλώσαντες⁷ τὸν Ἰωσήφ 9
 ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον·⁸ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο⁹ 10
 αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ
 σοφίαν ἐναντίον¹⁰ Φαραῶ¹¹ βασιλέως Αἰγύπτου,⁸ καὶ κατέστησεν
 αὐτὸν ἡγούμενον¹³ ἐπ' Αἴγυπτον⁸ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. 11
 Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹⁴ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου⁸ καὶ Χαναάν,¹⁵ καὶ
 θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὑρισκον χορτάσματα¹⁶ οἱ πατέρες ἡμῶν.
 Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σίτα¹⁷ ἐν Αἰγύπτῳ,⁸ ἐξαπέστειλεν¹⁸ 12
 τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη¹⁹ 13
 Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν²⁰ ἐγένετο τῷ Φαραῶ¹¹
 τὸ γένος²¹ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο²² τὸν 14
 πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν,²³ ἐν ψυχαῖς
 ἐβδομήκοντα²⁴ πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,⁸ καὶ 15

¹ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ² δουλεύω, serve, am a slave. ³ λατρεύω, serve, worship. ⁴ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ⁵ ὀγδοος, eighth. ⁶ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁷ ζηλώω, be zealous, am jealous. ⁸ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁹ ἐξαίρῃ, take out, deliver. ¹⁰ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹¹ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁴ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁵ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁶ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ¹⁷ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁹ ἀναγνωρίζω, make known to again. ²⁰ φανερός, manifest, apparent. ²¹ γένος, ους, τό, race, kind. ²² μετακαλέω, send for. ²³ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ²⁴ ἐβδομήκοντα, seventy, 70.

ἐτελεύτησεν¹ αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν² εἰς 16
 Συχέμ,³ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι⁴ ὃ ὠνήσατο⁵ Ἀβραὰμ τιμῆς
 ἀργυρίου⁶ παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμόρ⁷ τοῦ Συχέμ.³ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν 17
 ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν⁸ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠΰξησεν
 ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη¹⁰ ἐν Αἰγύπτῳ,¹¹ ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς 18
 ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος κατασοφισάμενος¹² τὸ 19
 γένος¹³ ἡμῶν, ἐκάκωσεν¹⁴ τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα¹⁵
 τὰ βρέφη¹⁶ αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.¹⁷ Ἐν ᾧ καιρῷ 20
 ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστείος¹⁸ τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη¹⁹ μῆνας²⁰
 τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. Ἐκτεθέντα²¹ δὲ αὐτόν, ἀνείλετο²² ἡ 21
 θυγάτηρ²³ Φαραῶ,²⁴ καὶ ἀνεθρέψατο¹⁹ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ 22
 ἐπαιδεύθη²⁵ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων·²⁶ ἦν δὲ δυνατὸς ἐν
 λόγοις καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς²⁷ 23
 χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι²⁸ τοὺς
 ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον,²⁹ 24
 ἡμύνατο³⁰ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν³¹ τῷ καταπονουμένῳ,³²
 πατάξας³³ τὸν Αἰγύπτιον· ἐνόμιζεν³⁴ δὲ συνιέναι³⁵ τοὺς ἀδελφοὺς 25

¹ τελευτάω, die, end. ² μετατίθημι, transfer, change. ³ Συχέμ, ὁ, Shechem. ⁴ μνήμα, τὸς, τό, grave, tomb. ⁵ ὠνόεμαι, buy, purchase. ⁶ ἀργύριον, οὐ, τό, silver, shekel. ⁷ Ἑμμόρ, ὁ, Hamor. ⁸ ὀμνῶ, swear, take an oath. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ πληθύνω, multiply, increase. ¹¹ Αἴγυπτος, οὐ, ἡ, Egypt. ¹² κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ¹³ γένος, οὐς, τό, race, kind. ¹⁴ κακῶ, mistreat, harm. ¹⁵ ἐκθετος, exposed, abandoned. ¹⁶ βρέφος, οὐς, τό, unborn or a newborn child, baby. ¹⁷ ζωογονέω, preserve alive. ¹⁸ ἀστείος, handsome, well-bred. ¹⁹ ἀνατρέφω, nurture, care for. ²⁰ μῆν, ὁ, month, certainly. ²¹ ἐκτίθημι, declare, explain. ²² ἀναιρέω, take up, kill. ²³ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁴ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ²⁵ παιδεύω, teach, educate. ²⁶ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²⁷ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ²⁸ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²⁹ ἀδικέω, do wrong, harm. ³⁰ ἀμύνομαι, help, defend. ³¹ ἐκδίκησις, εὖς, ἡ, vengeance, vindication. ³² καταπονέω, wear down, oppress. ³³ πατάσσω, strike, smite. ³⁴ νομίζω, suppose, think. ³⁵ συνιήμι, understand, consider.

αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν.¹ Τῇ τε ἐπιούσῃ² ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,³ 26 καὶ συνήλασεν⁴ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε⁵ ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν⁵ τὸν πλησίον⁶ 27 ἀπόσαστο⁷ αὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν⁸ ἄρχοντα καὶ δικαστὴν⁹ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν¹⁰ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον¹¹ 28 ἀνείλες¹⁰ χθὲς¹² τὸν Αἰγύπτιον;¹³ Ἐφυγεν¹⁴ δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ 29 τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος¹⁵ ἐν γῇ Μαδιάμ,¹⁶ οὗ¹⁷ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα,¹⁸ ὤφθη αὐτῷ 30 ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὅρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ¹⁹ πυρὸς βάτου.²⁰ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὄραμα·²¹ 31 προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,²² ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ 32 θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος²³ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα²⁴ κατανοῆσαι.²² Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον τὸ 33 ὑπόδημα²⁵ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν²⁶ τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,²⁷ 34 καὶ τοῦ στεναγμοῦ²⁸ αὐτῶν ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι²⁹

¹ συνήμι, understand, consider. ² ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ³ μάχομαι, fight, quarrel. ⁴ συνελάνω, compel, urge. ⁵ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁶ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁷ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁸ καθίστημι, set, constitute. ⁹ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ¹⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ¹¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹² χθὲς, yesterday. ¹³ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁶ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ¹⁷ οὗ, where, when. ¹⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁹ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²⁰ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ²¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²² κατανοέω, observe, understand. ²³ ἐντρομος, terrified, trembling. ²⁴ τολμάω, dare, endure. ²⁵ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ²⁶ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ²⁷ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²⁸ στεναγμός, ου, ὁ, groan, groaning. ²⁹ ἐξαιρέω, take out, deliver.

αὐτούς: καὶ νῦν δεῦρο,¹ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.² Τοῦτον τὸν 35
 Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν³ ἄρχοντα καὶ
 δικαστήν;⁴ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν⁵ ἀπέστειλεν ἐν
 χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.⁶ Οὗτος ἐξήγαγεν⁷ 36
 αὐτούς, ποιήσας τέρατα⁸ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ² καὶ ἐν
 Ἐρυθρᾷ⁹ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.¹⁰ Οὗτός 37
 ἐστὶν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν
 ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. 38
 Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ
 ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων
 ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: ὃ οὐκ ἠθέλησαν 39
 ὑπήκοοι¹¹ γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,¹² καὶ
 ἐστράφησαν¹³ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,² εἰπόντες τῷ 40
 Ἀαρὼν, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται¹⁴ ἡμῶν: ὁ γὰρ
 Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν⁷ ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,² οὐκ οἶδαμεν
 τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν¹⁵ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, 41
 καὶ ἀνήγαγον¹⁶ θυσίαν¹⁷ τῷ εἰδώλῳ,¹⁸ καὶ εὐφραίνοντο¹⁹ ἐν τοῖς
 ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐστρεψεν¹³ δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν 42
 αὐτοὺς λατρεύειν²⁰ τῇ στρατιᾷ²¹ τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς γέγραπται

¹ δεῦρο, until now, come here! ² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³ καθίστημι, set, constitute. ⁴ δικαστής, οὐ, ὁ, judge. ⁵ λυτρωτής, οὐ, ὁ, redeemer, deliverer. ⁶ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ⁷ ἐξάγω, lead out. ⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁹ ἐρυθρός, red. ¹⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹¹ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹² ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹³ στρέφω, turn, am converted. ¹⁴ προπορεύομαι, go on before, precede. ¹⁵ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ¹⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁷ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁸ εἰδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁰ λατρεύω, serve, worship. ²¹ στρατιά, ᾶς, ἡ, host, army.

ἐν βιβλῳ¹ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια² καὶ θυσίας³
 προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα⁴ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος
 Ἰσραήλ; Καὶ ἀνελάβετε⁵ τὴν σκηνὴν⁶ τοῦ Μολόχ,⁷ καὶ τὸ ἄστρον 43
 τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν,⁹ τοὺς τύπους¹⁰ οὓς ἐποιήσατε
 προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ¹¹ ὑμᾶς ἐπέκεινα¹² Βαβυλώνος.¹³ 44
 Ἡ σκηνή⁶ τοῦ μαρτυρίου¹⁴ ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 καθὼς διετάξατο¹⁵ ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
 τύπον¹⁰ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ εἰσήγαγον¹⁶ διαδεξάμενοι¹⁷ οἱ 45
 πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει¹⁸ τῶν ἐθνῶν, ὧν
 ἐξῴσεν¹⁹ ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
 ἡμερῶν Δαυίδ· ὃς εὔρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἡτήσατο 46
 εὐρεῖν σκῆνωμα²⁰ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν²¹ δὲ ᾠκοδόμησεν 47
 αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος²² ἐν χειροποιήτοις²³ ναοῖς 48
 κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ 49
 γῆ ὑποπόδιον²⁴ τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι;
 λέγει κύριος· ἡ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς²⁵ μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ 50
 μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

¹ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ² σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁷ Μολόχ, ὁ, Moloch. ⁸ ἄστρον, ου, τό, star. ⁹ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ¹⁰ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹¹ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹² ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹³ Βαβυλών, Babylon. ¹⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁵ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁶ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁷ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ¹⁸ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁹ ἐξωθέω, drive out, run aground. ²⁰ σκῆνωμα, τος, τό, tent, dwelling. ²¹ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ²² ὑψιστος, highest, most high. ²³ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁴ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ²⁵ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting.

Σκληροτράχηλοι¹ καὶ ἀπερίτμητοι² τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς 51

ἀεὶ³ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπύπτετε·⁴ ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ

ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ 52

ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας⁵ περὶ τῆς ἐλεύσεως⁶ τοῦ

δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται⁷ καὶ φονεῖς⁸ γεγέννησθε: οἵτινες 53

ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς⁹ ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹⁰ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον 54

τοὺς ὀδόντας¹² ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης¹³ πνεύματος 55

ἁγίου, ἀτενίσας¹⁴ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν

ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς 56

οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν

ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον¹⁵ τὰ 57

ᾠτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν¹⁶ ὁμοθυμαδὸν¹⁷ ἐπ' αὐτόν: καὶ 58

ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν:¹⁸ καὶ οἱ μάρτυρες

ἀπέθεντο¹⁹ τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου²⁰ καλουμένου

Σαύλου.²¹ Καὶ ἐλιθοβόλουν¹⁸ τὸν Στέφανον,²² ἐπικαλούμενον καὶ 59

λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ τὰ γόνατα,²³ 60

ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν

¹ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ² ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ³ ἀεὶ, always, ever. ⁴ ἀντιπύπτω, resist, oppose. ⁵ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁶ ἔλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ⁷ προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. ⁸ φονεύς, ἔως, ὁ, murderer. ⁹ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ¹⁰ διαπρίω, cut to the quick. ¹¹ βρύχω, gnash, grind or gnash. ¹² ὀδούς, ὁ, tooth. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁵ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁶ ὀρμάω, hasten on, rush. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁹ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ²⁰ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ²¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²³ γόνυ, ατος, τό, knee.

ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.¹

Σαῦλος² δὲ ἦν συνευδοκῶν³ τῇ ἀναιρέσει⁴ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν **8**

ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς⁵ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν

Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν⁶ κατὰ τὰς χώρας⁷ τῆς

Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,⁸ πλὴν τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁹ **2**

δὲ τὸν Στέφανον¹⁰ ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹¹ καὶ ἐποίησαντο κοπετὸν¹²

μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος² δὲ ἐλυμαίνετο¹³ τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ **3**

τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹⁴ σύρων¹⁵ τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας

παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁶ διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. **4**

Φίλιππος δὲ κατελθὼν¹⁶ εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,⁸ ἐκήρυσσεν

αὐτοῖς τὸν χριστόν. Προσεῖχόν¹⁷ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ **6**

τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν,¹⁸ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν

τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα **7**

ἀκάθαρτα, βοῶντα¹⁹ φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ

παραλελυμένοι²⁰ καὶ χωλοὶ²¹ ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ **8**

μεγάλῃ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

¹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ συνευδοκέω, consent, approve. ⁴ ἀναίρεσις, εως, ή, murder, killing. ⁵ διωγμός, ου, ὁ, persecution. ⁶ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁷ χώρα, ας, ή, land, region. ⁸ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ⁹ συγκομίζω, bring in, bury. ¹⁰ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹¹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹² κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹³ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹⁴ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁵ σύρω, draw, drag. ¹⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁷ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ βοάω, cry aloud, shout. ²⁰ παραλύω, relax, enfeeble. ²¹ χωλός, lame, deprived of a foot.

Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν¹ ἐν τῇ πόλει μαγεύων² καὶ 9
 ἐξιστῶν³ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁴ λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν:
 ὃ προσεῖχον⁵ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ 10
 δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁵ δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ 11
 χρόνῳ ταῖς μαγείαις⁶ ἐξεστακέσαι³ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν 12
 τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ
 τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
 γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν 13
 προσκαρτερῶν⁷ τῷ Φιλίππῳ: θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα
 γινόμενα, ἐξίστατο.³

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ 14
 Σαμάρεια⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν
 Πέτρον καὶ Ἰωάννην: οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ 15
 αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον: οὕτω⁸ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ 16
 αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,⁹ μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, 17
 καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. Θεασάμενος¹⁰ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ 18
 τῆς ἐπιθέσεως¹¹ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,¹² λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν 19

¹ προὔπαρχω, exist before, have been already. ² μαγεύω, practice magic. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁵ προσέχω, take head of, attend to. ⁶ μαγεία, ας, ἡ, magic. ⁷ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁸ οὕτω, not yet. ⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁰ θεάομαι, look at, behold. ¹¹ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ¹² χρήμα, τος, τό, wealth, money.

ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα
 ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν¹ σου σὺν σοὶ εἶ 20
 εἰς ἀπώλειαν,² ὅτι τὴν δωρεάν³ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας⁴ διὰ χρημάτων
 κτᾶσθαι.⁶ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς⁷ οὐδὲ κλῆρος⁸ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. 21
 Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα⁹ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 22
 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας¹⁰ σου ταύτης, καὶ δεήθητι¹¹ τοῦ
 θεοῦ, εἰ ἄρα¹² ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια¹³ τῆς καρδίας σου. Εἰς 23
 γὰρ χολὴν¹⁴ πικρίας¹⁵ καὶ σύνδεσμον¹⁶ ἀδικίας¹⁷ ὁρῶ σε ὄντα. 24
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε¹¹ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς
 τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ¹⁸ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹⁹ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ 25
 κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κώμας²⁰ τῶν
 Σαμαρειτῶν²¹ εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ 26
 πορεύου κατὰ μεσημβρίαν²² ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν
 ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν:²³ αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς 27
 ἐπορεύθη: καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ²⁴ εὐνούχος²⁵ δυνάστης²⁶

¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ² ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁶ κτάομαι, acquire, win. ⁷ μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ⁸ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁹ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁰ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹¹ δέομαι, ask, request. ¹² ἄρα, so? (introduces a question). ¹³ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ¹⁴ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ¹⁵ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ¹⁶ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹⁷ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁰ κώμη, ἡς, ἡ, village. ²¹ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ²² μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ²³ γάζα, ἡς, ἡ, treasure, Gaza. ²⁴ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ²⁵ εὐνούχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ²⁶ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign.

Κανδάκης¹ τῆς βασιλίσσης² Αἰθιόπων,³ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
 γάζης⁴ αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν τε 28
 ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος⁵ αὐτοῦ, καὶ
 ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.⁶ Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ 29
 Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι⁷ τῷ ἄρματι⁵ τούτῳ. 30
 Προσδραμὼν⁸ δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος
 τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,⁶ καὶ εἶπεν, Ἄρα⁹ γε¹⁰ γινώσκεις ἃ
 ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις 31
 ὁδηγήσῃ¹¹ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
 σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ¹² τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, 32
 Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν¹³ ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνός¹⁴ ἐναντίον¹⁵ τοῦ
 κείροντος¹⁶ αὐτὸν ἄφωνος,¹⁷ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33
 Ἐν τῇ ταπεινώσει¹⁸ αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεὰν
 αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;¹⁹ Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος²⁰ τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαι²¹ σου,
 περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τούτου; Περὶ ἐαυτοῦ, ἢ περὶ ἐτέρου
 τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος 35
 ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ 36
 ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἤλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ

¹Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ²βασιλίσσα, ης, ἡ, queen. ³Αἰθίοψ, σπος, ὁ, Ethiopian. ⁴γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁵ἄρμα, τος, τό, chariot. ⁶Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁷κολλάω, glue, cleave. ⁸προστρέχω, run up to, run to. ⁹ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁰γέ, indeed, at least. ¹¹ὁδηγέω, lead, guide. ¹²περιοχή, ἡς, ἡ, passage (of written text). ¹³σφαγή, ἡς, ἡ, slaughter, sacrifice. ¹⁴ἄμνός, οὔ, ὁ, lamb. ¹⁵ἐναντίον, in the sight of, before. ¹⁶κείρω, shear, cut off. ¹⁷ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁸ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ¹⁹διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²⁰εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ²¹δέομαι, ask, request.

εὐνοῦχος,¹ Ἰδοῦ, ὕδωρ: τί κωλύει² με βαπτισθῆναι; Καὶ 37
 ἐκέλευσεν³ στήναι τὸ ἄρμα:⁴ καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι⁵ εἰς τὸ
 ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος:¹ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε 39
 δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν⁶ τὸν
 Φίλιππον: καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος,¹ ἐπορεύετο
 γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἄζωτον:⁷ καὶ 40
 διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν
 αὐτόν εἰς Καισάρειαν.⁸

Ὁ δὲ Σαῦλος⁹ ἔτι ἐμπνέων¹⁰ ἀπειλῆς¹¹ καὶ φόνου¹² εἰς τοὺς μαθητὰς 9
 τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ῥητήσατο παρ' αὐτοῦ 2
 ἐπιστολὰς¹³ εἰς Δαμασκὸν¹⁴ πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας
 εὔρη τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ
 εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ 3
 Δαμασκῷ:¹⁴ καὶ ἐξαίφνης¹⁵ περιήστραψεν¹⁶ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ
 οὐρανοῦ: καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, 4
 Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ 5
 κύριος εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις: ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ 6
 εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ 7

¹ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ² κωλύω, forbid, hinder. ³ κελεύω, order, command. ⁴ ἄρμα, τοσ, τό, chariot. ⁵ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁶ ἀρπάζω, seize, snatch. ⁷ Ἄζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹¹ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹² φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁴ Δαμασκός, οῦ, ἡ, Damascus. ¹⁵ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁶ περιεστράπτω, shine around, flash around.

ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες¹ αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐνεοί,² ἀκούοντες μὲν
 τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος³ ἀπὸ τῆς 8
 γῆς· ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδὲνα ἔβλεπεν,
 χειραγωγούντες⁴ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁵ εἰς Δαμασκόν.⁶ Καὶ ἦν 9
 ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ⁶ ὀνόματι Ἀνανίας,⁷ καὶ εἶπεν πρὸς 10
 αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι,⁸ Ἀνανία.⁷ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ,
 κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν 11
 ῥύμην⁹ τὴν καλουμένην Εὐθείαν,¹⁰ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα
 Σαῦλον³ ὀνόματι, Ταρσέα:¹¹ ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν 12
 ὁράματι⁸ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν⁷ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ
 χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.¹² Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας,⁷ Κύριε, ἀκήκοα 13
 ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς
 ἀγίοις σου ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν 14
 ἀρχιερέων, δησαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. 15
 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος¹³ ἐκλογῆς¹⁴
 μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι¹⁵ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ
 βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω¹⁶ αὐτῷ ὅσα δεῖ 16

¹ συνοδεύω, travel together with, journey with. ² ἐνεός, speechless, dumb. ³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁴ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁶ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ⁷ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁹ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹⁰ εὐθύς, immediately, at once. ¹¹ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹² ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹³ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ¹⁴ ἐκλογή, ἧς, ἡ, (divine) selection, choice. ¹⁵ βαστάζω, bear, carry. ¹⁶ ὑποδείκνυμι, show, indicate.

αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας¹ καὶ 17
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν,
 Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, ὁ ὁφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ
 ἡρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς² καὶ πλησθῇς³ πνεύματος ἁγίου. Καὶ 18
 εὐθέως ἀπέπεσον⁴ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ⁵ λεπίδες,⁶
 ἀνέβλεψέν² τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν⁷ 19
 ἐνίσχυσεν.⁸

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος⁹ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ¹⁰ μαθητῶν ἡμέρας
 τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, 20
 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο¹¹ δὲ πάντες οἱ 21
 ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας¹² ἐν
 Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς
 τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; 22
 Σαῦλος⁹ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,¹³ καὶ συνέχυνεν¹⁴ τοὺς
 Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ,¹⁰ συμβιβάζων¹⁵ ὅτι
 οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ² ἀναβλέπω, look up, receive sight. ³ πλήθω, fill. ⁴ ἀποπίπτω, fall, fall off. ⁵ ὡσεὶ, like, about. ⁶ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ⁷ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁸ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹² πορθέω, destroy, lay waste. ¹³ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound. ¹⁵ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλευέσαντο¹ οἱ Ἰουδαῖοι 23

ἀνελεῖν² αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλ³ ἡ ἐπιβουλὴ⁴ αὐτῶν. 24

Παρετήρουν⁵ τε τὰς πύλας⁶ ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν

ἀνέλωσιν:² λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν⁷ διὰ 25

τοῦ τείχους,⁸ χαλάσαντες⁹ ἐν σφυρίδι.¹⁰

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος³ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπειράτο¹¹ 26

κολλᾶσθαι¹² τοῖς μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ

πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. Βαρνάβας¹³ δὲ ἐπιλαβόμενος¹⁴ 27

αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο¹⁵ αὐτοῖς πῶς

ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν

Δαμασκῷ¹⁶ ἐπαρρησιάσατο¹⁷ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν 28

μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος¹⁸ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ

παρρησιαζόμενος¹⁷ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε 29

καὶ συνεζῆται¹⁹ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς:²⁰ οἱ δὲ ἐπεχείρουν²¹ αὐτόν

ἀνελεῖν.² Ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον²² αὐτόν εἰς 30

Καισάρειαν,²³ καὶ ἐξαπέστειλαν²⁴ αὐτόν εἰς Ταρσόν.²⁵ Αἱ μὲν οὖν 31

ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας²⁶

¹ συμβουλευέω, plot, advise. ² ἀναιρέω, take up, kill. ³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁴ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ⁵ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ⁶ πύλη, ἥς, ἡ, gate, porch. ⁷ καθίημι, let down, lower. ⁸ τεῖχος, ους, τό, wall. ⁹ χαλάω, slacken, let down. ¹⁰ σφυρίς, ἴδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹¹ πειράω, try, attempt. ¹² κολλᾶω, glue, cleave. ¹³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁵ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁶ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁸ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁹ συζητέω, discuss, dispute. ²⁰ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ²¹ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ²² κατὰγω, bring down, lead down. ²³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²⁴ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁵ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ²⁶ Σαμαρεία, ας, ἡ, Samaria.

εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ
κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει¹ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.²

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν³ καὶ πρὸς 32
τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.⁴ Εὗρεν δὲ ἐκεῖ 33
ἄνθρωπὸν τινα Αἰνέαν⁵ ὀνόματι, ἐξ ἑτῶν ὀκτώ⁶ κατακείμενον⁷
ἐπὶ κρᾶββάτῳ,⁸ ὃς ἦν παραλελυμένος.⁹ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, 34
Αἰνέα,⁵ ἰάταί¹⁰ σε Ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον¹¹
σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ 35
κατοικοῦντες Λύδδαν⁴ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,¹² οἵτινες ἐπέστρεψαν
ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ¹³ δέ τις ἦν μαθήτρια¹⁴ ὀνόματι Ταβηθά,¹⁵ ἥ 36
διερμηνευομένη¹⁶ λέγεται Δορκάς·¹⁷ αὕτη ἦν πλήρης¹⁸ ἀγαθῶν
ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν¹⁹ ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις 37
ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες²⁰ δὲ αὐτὴν
ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.²¹ Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης⁴ τῇ Ἰόππῃ,¹³ οἱ 38
μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνήσαι²² διελθεῖν ἕως αὐτῶν. 39

¹ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ² πληθύνω, multiply, increase. ³ κατέρχομαι, come down, go down. ⁴ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ⁵ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁶ ὀκτώ, eight, 8. ⁷ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁸ κρᾶββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁹ παραλύω, relax, enfeeble. ¹⁰ ἰάομαι, heal. ¹¹ στρωννύω, spread, furnish. ¹² Ασσάρων, ου, ὁ, Sharon, Saron. ¹³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁴ μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ¹⁵ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁷ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ¹⁸ πλήρης, full. ¹⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁰ λούω, bathe, wash. ²¹ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ²² ὀκνέω, hesitate, delay.

Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον
 ἀνήγαγον¹ εἰς τὸ ὑπερῶν,² καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χήραι
 κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι⁴ χιτῶνας⁵ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει
 μετ' αὐτῶν οὕσα ἡ Δορκάς.⁶ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος 40
 θεὶς τὰ γόνατα⁷ προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα,
 εἶπεν, Ταβηθά,⁸ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς·
 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.⁹ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, 41
 ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,³
 παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν¹⁰ δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς 42
 Ἰόππης,¹¹ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ 43
 ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ¹¹ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹³ ὀνόματι Κορνήλιος,¹⁴ ἑκατοντάρχης¹⁵ 10
 ἐκ σπείρης¹⁶ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,¹⁷ εὐσεβὴς¹⁸ καὶ 2
 φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε
 ἐλεημοσύνας¹⁹ πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος²⁰ τοῦ θεοῦ διὰ
 παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι²¹ φανερώς,²² ὥσει²³ ὥραν ἐνάτην²⁴ τῆς 3
 ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα
 αὐτῷ, Κορνήλιε.¹⁴ Ὁ δὲ ἀτενίσας²⁵ αὐτῷ καὶ ἔμφοβος²⁶ γενόμενος 4

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ὑπερῶν, οὐ, τό, upper story, room upstairs. ³ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁵ χιτῶν, ὄνος, ὁ, tunic, garment. ⁶ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁷ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁸ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ⁹ ἀνακαθίζω, sit up. ¹⁰ γνωστός, known, acquaintance. ¹¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹² βυρσεύς, έως, ὁ, tanner. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ Κορνήλιος, οὐ, ὁ, Cornelius. ¹⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁶ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁷ Ἰταλικός, Italian. ¹⁸ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁰ δεόμαι, ask, request. ²¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²² φανερώς, openly, publicly. ²³ ὥσει, like, about. ²⁴ ἕνατος, ninth. ²⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁶ ἔμφοβος, terrified, frightened.

εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹ σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον² ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5
Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην³ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι⁴ Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον· οὗτος ξενίζεται⁵ παρά τινι Σίμωνι 6
βυρσεῖ,⁶ ὃ ἐστίν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος 7
ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,⁷ φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν⁸ αὐτοῦ, καὶ στρατιωτῶν⁹ εὐσεβῆ¹⁰ τῶν προσκαρτερούντων¹¹ αὐτῷ, καὶ 8
ἐξηγησάμενος¹² αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.³

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹³ ὁδοιπορούντων¹⁴ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, 9
ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα¹⁵ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτην·¹⁶ 10
ἐγένετο δὲ πρόσπεινος,¹⁷ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·¹⁸
παρασκευαζόντων¹⁹ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν²⁰ ἐπ' αὐτὸν ἑκστασις,²¹ 11
καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός²² τι ὡς ὀθόνην²³ μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον²⁴ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα²⁵ 12
τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ²⁶ καὶ τὰ πετεινὰ²⁷ τοῦ

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ² μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁴ μεταπέμψω, send for, summon. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁸ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ εὐσεβής, pious, devout. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁴ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ¹⁵ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ¹⁶ ἕκτος, sixth. ¹⁷ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ¹⁸ γεύομαι, taste, experience. ¹⁹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²¹ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ²² σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²³ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ²⁴ καθίημι, let down, lower. ²⁵ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ²⁶ ἑρπετόν, οὗ, τό, creeping thing, reptile. ²⁷ πετεινόν, ου, τό, bird.

οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον 13
καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,² κύριε: ὅτι οὐδέποτε³ 14
ἔφαγον πᾶν κοινὸν⁴ ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου 15
πρὸς αὐτόν, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.⁵ Τοῦτο δὲ 16
ἐγένετο ἐπὶ τρίς⁶ καὶ πάλιν ἀνελήφθη⁷ τὸ σκεῦος⁸ εἰς τὸν
οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει⁹ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα¹⁰ ὃ εἶδεν, καὶ 17
ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,¹¹
διερωτήσαντες¹² τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν¹³ ἐπὶ τὸν
πυλῶνα,¹⁴ καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο¹⁵ εἰ Σίμων, ὁ 18
ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε¹⁶ ξενίζεται.¹⁷ Τοῦ δὲ Πέτρου 19
διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος,¹⁰ εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα,
Ἴδοῦ, ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ πορεύου 20
σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος:¹⁸ διότι¹⁹ ἐγὼ ἀπέσταλκα
αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἴδοῦ, ἐγὼ 21
εἰμι ὃν ζητεῖτε: τίς ἡ αἰτία²⁰ δι' ἣν πάρεστε;²¹ Οἱ δὲ εἶπον, 22
Κορνήλιος¹¹ ἑκατοντάρχης,²² ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν
θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὄλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων,

¹ θύω, sacrifice, kill. ² μηδαμῶς, by no means, no. ³ οὐδέποτε, never. ⁴ κοινός, common, unclean. ⁵ κοινῶ, make common, defile. ⁶ τρίς, thrice, three times. ⁷ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁸ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ⁹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ Κορνήλιος, ου, ό, Cornelius. ¹² διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ πυλῶν, ὄνος, ό, vestibule, gateway. ¹⁵ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁶ ἐνθάδε, within, here. ¹⁷ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁸ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁹ διότι, because, on this account. ²⁰ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ²¹ πάρεμι, be present, have arrived. ²² ἑκατοντάρχης, centurion.

ἐχρηματίσθη¹ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι² σε εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος³ 23
οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.⁴

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁵ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν
ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης⁶ συνήλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον⁵ 24
εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.⁷ Ὁ δὲ Κορνήλιος⁸ ἦν προσδοκῶν⁹
αὐτούς, συγκαλεσάμενος¹⁰ τοὺς συγγενεῖς¹¹ αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἀναγκαίους¹² φίλους.¹³ Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, 25
συναντήσας¹⁴ αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,⁸ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας,
προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι: 26
κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν¹⁵ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ 27
εὕρισκει συνεληλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς 28
ἐπίστασθε¹⁶ ὡς ἀθέμιτόν¹⁷ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι¹⁸ ἢ
προσέρχεσθαι ἄλλοφυλῶν:¹⁹ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν
ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον: διὸ καὶ ἀναντιρρήτως²¹ ἦλθον 29
μεταπεμφθεὶς.² Πυνθάνομαι²² οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ² με. 30
Καὶ ὁ Κορνήλιος⁸ ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης²³ ἡμέρας μέχρι²⁴ ταύτης
τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων,²⁵ καὶ τὴν ἐνάτην²⁶ ὥραν

¹ ἐχρηματίζω, instruct, reveal. ² μεταπέμπω, send for, summon. ³ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ⁴ ἐξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁹ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁰ συγκαλέω, call together. ¹¹ συγγενής, kindred, relative. ¹² ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹³ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁴ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁵ συνομιλέω, talk, converse with. ¹⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁷ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ¹⁸ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁹ ἀλλόφυλος, alien, foreign. ²⁰ κοινός, common, unclean. ²¹ ἀναντιρρήτως, without objection. ²² πυνθάνομαι, inquire, ask. ²³ τέταρτος, fourth. ²⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁵ νηστεύω, fast. ²⁶ ἐνάτος, ninth.

προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου
ἐν ἐσθῇ¹ λαμπρᾷ,² καὶ φησιν, Κορνήλιε,³ εἰσηκούσθη⁴ σου ἡ 31
προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύнай⁵ σου ἐμνήσθησαν⁶ ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,⁷ καὶ μετακάλεσαι⁸ Σίμωνα δς 32
ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται⁹ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως¹⁰
παρὰ θάλασσαν· δς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς¹¹ οὖν 33
ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν
πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν¹² ἀκοῦσαι πάντα τὰ
προστεταγμένα¹³ σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα 34
εἶπεν,

Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι¹⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης¹⁵ ὁ
θεός· ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος 35
δικαιοσύνην, δεκτός¹⁶ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον δὲ ἀπέστειλεν τοῖς 36
υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ –
οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα 37
καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ
βάπτισμα¹⁷ ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,¹⁸ ὡς 38
ἔχρισεν¹⁹ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, δς διῆλθεν

¹ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ² λαμπρός, bright, shining. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ εἰσακούω, listen, hear. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ μνησθῆναι, remember, recall. ⁷ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁰ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹¹ ἑξαυτῆς, at once, forthwith. ¹² πάρεμι, be present, have arrived. ¹³ προστάσσω, command, order. ¹⁴ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁵ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ¹⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ¹⁷ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁸ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ¹⁹ χρίω, anoint.

εὐεργετῶν¹ καὶ ἰώμενος² πάντας τοὺς καταδυναστευομένους³ ὑπὸ
 τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν 39
 μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τῇ χώρᾳ⁴ τῶν Ἰουδαίων καὶ
 ἐν Ἱερουσαλὴμ: ὃν καὶ ἀνεῖλον⁵ κρεμάσαντες⁶ ἐπὶ ξύλου.⁷ 40
 Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῇ
 γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς 41
 προκεχειροτονημένοις⁹ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν
 καὶ συνεπίομεν¹¹ αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ 42
 παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύττειν τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι¹² ὅτι
 αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹³ ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς¹⁴ ζώντων καὶ
 νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν¹⁵ 43
 ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα
 εἰς αὐτόν.

Ἐτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹⁶ τὸ 44
 πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ 45
 ἐξέστησαν¹⁷ οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ,
 ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ¹⁸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.¹⁹ 46
 Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων²⁰

¹ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ² ἰάομαι, heal. ³ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ⁴ χώρα, ας, ή, land, region. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁷ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁸ ἐμφανής, visible, manifest. ⁹ προχειροτονέω, choose beforehand. ¹⁰ συνεσθίω, eat with. ¹¹ συμπίνω, drink with, drink together with. ¹² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁴ κριτής, ου, ό, judge. ¹⁵ ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ¹⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁷ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁸ δωρεά, ας, ή, gift, free gift. ¹⁹ ἐκχέω, pour out, shed. ²⁰ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι¹ τὸ ὕδωρ κωλύσαι² 47
 δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξέν³ τε αὐτοὺς 48
 βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν
 ἐπιμεῖναι⁴ ἡμέρας τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν 11

Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε 2
 ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο⁵ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ
 περιτομῆς, λέγοντες ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁶ ἔχοντας 3
 εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες⁷ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος 4
 ἐξετίθετο⁸ αὐτοῖς καθεξῆς⁹ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ¹⁰ 5
 προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει¹¹ ὄραμα,¹² καταβαῖνον
 σκευός¹³ τι, ὡς ὀθόνην¹⁴ μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην¹⁵
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹⁶ κατενόουν, 6
 καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁸ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ¹⁹
 καὶ τὰ πετεινὰ²⁰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, 7
 Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²¹ καὶ φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,²² κύριε: 8
 ὅτι πᾶν κοινὸν²³ ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε²⁴ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα

¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ² κωλύω, forbid, hinder. ³ προστάσσω, command, order. ⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ⁶ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁷ συνεσθίω, eat with. ⁸ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁹ καθεξῆς, successively, in order. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹³ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁴ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹⁵ καθίηναι, let down, lower. ¹⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁷ κατανόω, observe, understand. ¹⁸ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁹ ἑρπετόν, σύ, τό, creeping thing, reptile. ²⁰ πετεινόν, ου, τό, bird. ²¹ θύω, sacrifice, kill. ²² μηδαμῶς, by no means, no. ²³ κοινός, common, unclean. ²⁴ οὐδέποτε, never.

μου. Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνή ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ 9
 θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.¹ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,² καὶ 10
 πάλιν ἀνεσπάσθη³ ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοῦ, ἐξαυτῆς⁴ 11
 τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν⁵ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἡμην, ἀπεσταλμένοι
 ἀπὸ Καισαρείας⁶ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν 12
 αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.⁷ Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ⁸
 ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός: 13
 ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
 σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην⁹ ἄνδρας,
 καὶ μετάπεμψαι¹⁰ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς 14
 λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 15
 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν¹¹ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’
 αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ’ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην¹² δὲ τοῦ ῥήματος 16
 κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
 βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν¹³ δωρεὰν¹⁴ 17
 ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν κύριον
 Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἡμην δυνατὸς κωλύσαι¹⁵ τὸν θεόν; 18
 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν,¹⁶ καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν,
 λέγοντες, Ἄρα γέ¹⁷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν¹⁸ ἔδωκεν

¹ κοινῶ, make common, defile. ² τρίς, thrice, three times. ³ ἀνασπάω, draw up, pull up. ⁴ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ⁸ ἕξ, six, 6. ⁹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁰ μεταπέμψω, send for, summon. ¹¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹² μινῆσκομαι, remember, recall. ¹³ ἴσος, equal, identical. ¹⁴ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹⁵ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁶ ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹⁷ γέ, indeed, at least. ¹⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

εἰς ζωήν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ 19

Στεφάνῳ² διήλθον ἕως Φοινίκης³ καὶ Κύπρου⁴ καὶ Ἀντιοχείας,⁵

μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ 20

τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι⁶ καὶ Κυρηναῖοι,⁷ οἵτινες

εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,⁵ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,⁸

εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' 21

αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς⁹ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. 22

Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν

Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν¹⁰ Βαρνάβαν¹¹

διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας:⁵ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν 23

τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹² τῆς καρδίας

προσμένειν¹³ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁴ 24

πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ προσετέθη¹⁵ ὄχλος ἱκανὸς τῷ

κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν¹⁶ ὁ Βαρνάβας¹¹ ἀναζητῆσαι¹⁷ 25

Σαῦλον,¹⁸ καὶ εὐρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁵ Ἐγένετο δὲ 26

αὐτοὺς ἐνιαυτὸν¹⁹ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι

ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι²⁰ τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ⁵ τοὺς

¹ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ³ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ⁴ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁵ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁶ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁷ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁸ Ἑλληνιστής, οῦ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁹ ἀριθμός, οῦ, ὁ, number, total. ¹⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹² πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹³ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁴ πλήρης, full. ¹⁵ προστίθηναι, add, add to. ¹⁶ Ταρσός, οῦ, ἡ, Tarsus. ¹⁷ ἀναζητέω, look, search. ¹⁸ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁹ ἐνιαυτός, οῦ, ὁ, year. ²⁰ χρηματίζω, instruct, reveal.

μαθητὰς Χριστιανούς.¹

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον² ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται 27

εἰς Ἀντιόχειαν.³ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος,⁴ 28

ἐσήμανεν⁵ διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν⁶ μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ’

ὅλην τὴν οἰκουμένην·⁷ ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου⁸

Καίσαρος.⁹ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτο¹⁰ τις, ὥρισαν¹¹ 29

ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ

Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς 30

πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα¹² καὶ Σαύλου.¹³

Κατ’ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹⁴ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς 12

χεῖρας κακῶσαι¹⁵ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν¹⁶ δὲ 2

Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα.¹⁷ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν 3

ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο¹⁹ συλλαβεῖν²⁰ καὶ Πέτρον –

ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἄζυμων²¹ – ὃν καὶ πιάσας²² ἔθετο εἰς 4

φυλακὴν, παραδούς τέσσαρσιν τετραδίοις²³ στρατιωτῶν²⁴

φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα²⁵ ἀναγαγεῖν²⁶

αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· 5

¹ Χριστιανός, οὗ, ὁ, Christian. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ⁵ σημαίνω, indicate, signify. ⁶ λιμός, οὗ, ὁ, hunger, famine. ⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁸ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ⁹ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁰ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹¹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁴ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁵ κακῶω, mistreat, harm. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹⁸ ἀρεστός, pleasing, desirable. ¹⁹ προστίθμι, add, add to. ²⁰ συλλαμβάνω, take, conceive. ²¹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²² πιάζω, take, lay hold of. ²³ τετραδίων, ου, τό, squad of four soldiers. ²⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁵ πάσχα, τό, passover, passover feast. ²⁶ ἀνάγω, lead up, restore.

προσευχῇ δὲ ἦν ἐκτενής¹ γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν
θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐμελλεν αὐτὸν προάγειν² ὁ Ἡρώδης, τῇ 6
νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος³ μεταξύ⁴ δύο στρατιωτῶν,⁵
δεδεμένος ἀλύσεσιν⁶ δυσίν· φύλακές⁷ τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν
τὴν φυλακὴν. Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,⁸ καὶ φῶς 7
ἐλαμψεν⁹ ἐν τῷ οἰκήματι·¹⁰ πατάξας¹¹ δὲ τὴν πλευρὰν¹² τοῦ
Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.¹³ Καὶ ἐξέπεσον¹⁴
αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις⁶ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, 8
Περίζωσαι¹⁵ καὶ ὑπόδησαι¹⁶ τὰ σανδάλια¹⁷ σου. Ἐποίησεν δὲ
οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ¹⁸ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ
ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι 9
ἀληθές¹⁹ ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα²⁰
βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον 10
ἐπὶ τὴν πύλην²¹ τὴν σιδηρᾶν,²² τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις
αὐτομάτῃ²³ ἠνοιχθῇ αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον²⁴ ῥύμην²⁵
μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη²⁶ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος, 11
γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς²⁷ ὅτι ἐξαπέστειλεν²⁸
κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό²⁹ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου

¹ ἐκτενής, zealous, earnest. ² προάγω, lead forth, go before. ³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁴ μεταξύ, between, after. ⁵ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁶ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ⁷ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁹ λάμπω, shine. ¹⁰ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ¹¹ πατάσσω, strike, smite. ¹² πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ¹³ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁵ περιζώννυμι, gird, gird round. ¹⁶ ὑποδέω, put on my feet. ¹⁷ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ¹⁸ περιβάλλω, put around, clothe. ¹⁹ ἀληθής, true, unconcealed. ²⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²¹ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²² σιδήρεος, made of iron. ²³ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ²⁴ προέρχομαι, go in front, precede. ²⁵ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ²⁶ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁷ ἀληθῶς, truly, really. ²⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁹ ἐξαιρέω, take out, deliver.

καὶ πάσης τῆς προσδοκίας¹ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδῶν² τε 12
 ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ
 ἐπικαλουμένου Μάρκου,³ οὗ⁴ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι⁵ καὶ
 προσευχόμενοι. Κρούσαντος⁶ δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ 13
 πυλῶνος,⁷ προσῆλθεν παιδίσκη⁸ ὑπακοῦσαι,⁹ ὀνόματι Ῥόδη.¹⁰ 14
 Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ
 ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,⁷ εἰσδραμοῦσα¹¹ δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν
 Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.⁷ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνῃ.¹² Ἡ 15
 δὲ διῴχυρίζετο¹³ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ
 ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν¹⁴ κρούων· ἄνοιξαντες δὲ εἶδον 16
 αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁵ Κατασείσας¹⁶ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,¹⁷ 17
 διηγήσατο¹⁸ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν¹⁹ ἐκ τῆς
 φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
 ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ 18
 ἡμέρας, ἦν τάραχος²⁰ οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις,²¹ τί ἄρα²² ὁ
 Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας²³ αὐτόν καὶ μὴ εὐρών, 19
 ἀνακρίνας²⁴ τοὺς φύλακας,²⁵ ἐκέλευσεν²⁶ ἀπαχθῆναι.²⁷ Καὶ
 κατελθὼν²⁸ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν²⁹ διέτριβεν.³⁰

¹ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ² σύννοια, know, be conscious of. ³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁴ οὗ, where, when. ⁵ συναθροίζω, gather, bring together. ⁶ κρούω, knock, strike. ⁷ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ⁸ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ⁹ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁰ Ῥόδη, ης, ἡ, Rhoda. ¹¹ εἰστρέχω, run in. ¹² μαίνομαι, rage, be furious. ¹³ διῴχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ¹⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁶ κατασείω, shake, motion. ¹⁷ σιγάω, be silent, become silent. ¹⁸ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁹ ἐξάγω, lead out. ²⁰ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ²¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²² ἄρα, so? (introduces a question). ²³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁵ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁶ κελεύω, order, command. ²⁷ ἀπάγω, lead away, lead. ²⁸ κατέρχομαι, come down, go down. ²⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³⁰ διατρίβω, continue, tarry.

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν¹ Τυρίοις² καὶ Σιδωνίοις³ 20
 ὁμοθυμαδὸν⁴ δὲ παρήσαν⁵ πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον⁶
 τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος⁷ τοῦ βασιλέως, ἤτουντο εἰρήνην, διὰ τὸ
 τρέφεσθαι⁸ αὐτῶν τὴν χώραν⁹ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.¹⁰ Τακτῇ¹¹ δὲ 21
 ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος¹² ἐσθῆτα¹³ βασιλικήν,¹⁰ καὶ
 καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,¹⁴ ἐδημηγόρει¹⁵ πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ 22
 δῆμος¹⁶ ἐπεφώνει,¹⁷ Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα¹⁸ 23
 δὲ ἐπάταξεν¹⁹ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ²⁰ ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν
 τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,²¹ ἐξέψυξεν.²²

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡύξανεν²³ καὶ ἐπληθύνετο.²⁴ 24

Βαρνάβας²⁵ δὲ καὶ Σαῦλος²⁶ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, 25
 πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες²⁷ καὶ Ἰωάννην
 τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.²⁸

¹θυμομαχέω, be very angry. ²Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ³Σιδωνίος, Sidonian. ⁴ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁵πάρεμι, be present, have arrived. ⁶Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ⁷κοιτῶν, ὄνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ⁸τρέφω, make to grow, nourish. ⁹χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁰βασιλικός, royal, connected with a king. ¹¹τακτός, fixed, appointed. ¹²ἐνδύω, put on, clothe. ¹³ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ¹⁴βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵δημηγορέω, make a public speech. ¹⁶δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ¹⁷ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁸παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁹πατάσσω, strike, smite. ²⁰ἀντί, instead of, in place of. ²¹σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ²²ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ²³αὔξάνω, cause to grow, increase. ²⁴πληθύνω, multiply, increase. ²⁵Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁶Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²⁷συμπαραλαμβάνω, take along with. ²⁸Μάρκος, ου, ὁ, Mark.

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται **13**

καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας² καὶ Συμεών³ ὁ καλούμενος
Νίγερ,⁴ καὶ Λούκιος⁵ ὁ Κυρηναῖος,⁶ Μαναήν⁷ τε Ἡρώδου τοῦ
τετράρχου⁸ σύντροφος,⁹ καὶ Σαῦλος.¹⁰ Λειτουργούντων¹¹ δὲ **2**
αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων,¹² εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
Ἀφορίσατε¹³ δὴ¹⁴ μοι τὸν Βαρνάβαν² καὶ τὸν Σαῦλον¹⁰ εἰς τὸ
ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες¹² καὶ **3**
προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹⁵ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, **4**
κατήλθον¹⁶ εἰς τὴν Σελεύκειαν:¹⁷ ἐκεῖθεν¹⁸ δὲ ἀπέπλευσαν¹⁹ εἰς
τὴν Κύπρον.²⁰ Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι,²¹ κατήγγελλον²² τὸν **5**
λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων: εἶχον δὲ καὶ
Ἰωάννην ὑπηρέτην.²³ Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον²⁴ ἄχρι Πάφου,²⁵ **6**
εὗρόν τινα μάγον²⁶ ψευδοπροφήτην²⁷ Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα
Βαρῖησοῦς,²⁸ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ²⁹ Σεργίῳ³⁰ Παύλῳ, ἀνδρὶ **7**
συνετῷ.³¹ Οὗτος προσκαλεσάμενος³² Βαρνάβαν² καὶ Σαῦλον¹⁰
ἐπεζήτησεν³³ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀνθίστατο³⁴ δὲ αὐτοῖς **8**

¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁴ Νίγερ, ὁ, Niger. ⁵ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ⁶ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁷ Μαναήν, ὁ, Manaen. ⁸ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ⁹ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹¹ λειτουργέω, minister, serve. ¹² νηστεύω, fast. ¹³ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁴ δὴ, also, indeed. ¹⁵ ἐκπέμπω, send out. ¹⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁷ Σελεύκεια, ας, ἡ, Seleucia. ¹⁸ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁹ ἀποπλέω, sail away. ²⁰ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²¹ Σαλαμίς, ἵνος, ἡ, Salamis. ²² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ²⁴ νῆσος, ου, ἡ, island. ²⁵ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ²⁶ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ²⁷ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ²⁸ Βαρῖησοῦς, ου, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ²⁹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ³⁰ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ³¹ συνετός, intelligent, clever. ³² προσκαλέω, summon. ³³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ³⁴ ἀνθίστημι, resist, oppose.

Ἐλύμας,¹ ὁ μάγος² – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται³ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 – ζητῶν διαστρέψαι⁴ τὸν ἀνθύπατον⁵ ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος⁶ ⁹
 δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς⁷ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας⁸ εἰς
 αὐτὸν εἶπεν, ὦ⁹ πλήρης¹⁰ παντὸς δόλου¹¹ καὶ πάσης ῥαδιουργίας, ¹⁰
 υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ¹³ διαστρέφων⁴
 τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;¹⁴ Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, ¹¹
 καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα
 δὲ ἐπέπεσεν¹⁶ ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς¹⁷ καὶ σκότος, καὶ περιάγων¹⁸ ἐζήτει
 χειραγωγούς.¹⁹ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁵ τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ¹²
 ἐκπλησσομένου²⁰ ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες²¹ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου²² οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς ¹³
 Πέργην²³ τῆς Παμφυλίας.²⁴ Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας²⁵ ἀπ’
 αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς ¹⁴
 Πέργης,²³ παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν²⁶ τῆς Πισιδίας,²⁷ καὶ
 εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
 ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν²⁸ τοῦ νόμου καὶ τῶν ¹⁵
 προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι²⁹ πρὸς αὐτούς,

¹ Ἐλύμας, α, ὁ, Elymas. ² μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ διαστρέφω, distort, pervert. ⁵ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁶ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁷ πλήθω, fill. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ ὦ, Oh! omega. ¹⁰ πλήρης, full. ¹¹ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹² ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ¹³ παύω, cause to cease. ¹⁴ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁵ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁷ ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ¹⁸ περιάγω, lead around, go about. ¹⁹ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader. ²⁰ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²¹ ἀνάγω, lead up, restore. ²² Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ²³ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ²⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²⁵ ἀποχωρέω, go away, depart. ²⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²⁷ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ²⁸ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ²⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue.

λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως¹
 πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας² τῇ 16
 χειρί, εἶπεν,

Ἄνδρες Ἰσραηλίται,³ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς 17
 τοῦ λαοῦ τούτου ἐξελέξατο⁴ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν
 ὕψωσεν⁵ ἐν τῇ παροικίᾳ⁶ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,⁷ καὶ μετὰ βραχίονος⁸
 ὑψηλοῦ⁹ ἐξήγαγεν¹⁰ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ¹¹ 18
 χρόνον ἐτροποφόρησεν¹² αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν¹³ 19
 ἔθνη ἐπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹⁴ κατεκληρονόμησεν¹⁵ αὐτοῖς τὴν γῆν
 αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις¹⁶ καὶ 20
 πεντήκοντα,¹⁷ ἔδωκεν κριτὰς¹⁸ ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21
 Κἀκεῖθεν¹⁹ ἤτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν
 Σαοὺλ υἱὸν Κίς,²⁰ ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,²¹ ἔτη τεσσαράκοντα.
 Καὶ μεταστῆσας²³ αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, 22
 ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας, Εὔρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα
 κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. 23
 Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ
 Ἰσραὴλ σωτηρίαν, προκηρύξαντος²⁴ Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς 24

¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ² κατασειώ, shake, motion. ³ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ὑψόω, lift up, exalt. ⁶ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁷ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁸ βραχίον, ονος, ὁ, arm, strength. ⁹ ὑψηλός, high, lofty. ¹⁰ ἐξάγω, lead out. ¹¹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹² τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹³ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁴ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁵ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁶ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁷ πενήκοντα, fifty, 50. ¹⁸ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁹ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁰ Κίς, ὁ, Kish. ²¹ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²² τεσσαράκοντα, forty, 40. ²³ μεθίστημι, remove, turn away. ²⁴ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand.

εἰσόδου¹ αὐτοῦ βάπτισμα² μετανοίας³ τῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ 25
 ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁴ ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε⁵ εἶναι
 ; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ
 ὑπόδημα⁶ τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους⁷ 26
 Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
 σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν 27
 Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,⁸ καὶ
 τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον
 ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν⁹ 28
 θανάτου εὐρόντες, ῥήτησαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹⁰ αὐτόν. Ὡς 29
 δὲ ἐτέλεσαν¹¹ πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες¹²
 ἀπὸ τοῦ ξύλου,¹³ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτόν 30
 ἐκ νεκρῶν: ὃς ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν¹⁴ αὐτῷ 31
 ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες
 αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς 32
 τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς
 ἐκπεπλήρωκεν¹⁵ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς 33
 καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ¹⁶ τῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ
 σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν, 34

¹ εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ³ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁴ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁵ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁶ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ⁸ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ¹¹ τελέω, finish, fulfill. ¹² καθαιρέω, take down, pull down. ¹³ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁴ συναναβᾶίνω, come or go up with, go up with. ¹⁵ ἐκπληρόω, fulfill, fill completely. ¹⁶ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm.

μηκέτι¹ μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν,² οὕτως εἴρηκεν ὅτι
Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια³ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει, Οὐ 35
δώσεις τὸν ὁσιόν³ σου ἰδεῖν διαφθοράν:² Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ 36
γενεᾷ ὑπηρετήσας⁴ τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ⁵ ἐκοιμήθη,⁶ καὶ προσετέθη
πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν:² ὃν δὲ ὁ θεὸς 37
ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.² Γνωστὸν⁸ οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες 38
ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις⁹ ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται:¹⁰ 39
καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως
δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. Βλέπετε οὖν 40
μὴ ἐπέλθῃ¹¹ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, Ἴδετε, οἱ 41
καταφρονηταί,¹² καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε:¹³ ὅτι ἔργον ἐγὼ
ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις
ἐκδιηγῇται¹⁴ ὑμῖν.

Ἐξιόντων¹⁵ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ 42
ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ¹⁶ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. 43
Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων
καὶ τῶν σεβομένων¹⁷ προσηλύτων¹⁸ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ:
οἵτινες προσλαλοῦντες,²⁰ ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν²¹ τῇ χάριτι

¹ μηκέτι, no longer. ² διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ³ ὅσιος, righteous, pious. ⁴ ὑπηρετέω, serve, minister to. ⁵ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁶ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁷ προστίθηναι, add, add to. ⁸ γνωστός, known, acquaintance. ⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹² καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer. ¹³ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ¹⁴ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹⁵ ἔξιμι, go away, leave. ¹⁶ μεταξὺ, between, after. ¹⁷ σεβομαι, reverence, worship. ¹⁸ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁰ προσλαλέω, speak to, speak with. ²¹ ἐπιμένω, continue, remain.

τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν¹ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι 44
 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους 45
 ἐπλήσθησαν² ζήλου,³ καὶ ἀντέλεγον⁴ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου
 λεγομένοις, ἀντιλέγοντες⁴ καὶ βλασφημοῦντες. 46
 Παρρησιασάμενοι⁵ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας⁶ εἶπον, Ὑμῖν
 ἦν ἀναγκαῖον⁷ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ⁸
 δὲ ἀπωθέισθε⁹ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου
 ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα¹⁰ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται¹¹ 47
 ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς
 σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, 48
 καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν
 τεταγμένοι¹² εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο¹³ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου 49
 δι' ὅλης τῆς χώρας.¹⁴ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν¹⁵ τὰς 50
 σεβομένας¹⁶ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας¹⁷ καὶ τοὺς πρῶτους
 τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν¹⁸ διωγμὸν¹⁹ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν
 Βαρνάβαν,⁶ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων²⁰ αὐτῶν. Οἱ δὲ 51
 ἐκτιναζάμενοι²¹ τὸν κονιορτὸν²² τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς,

¹ σχεδόν, almost, nearly. ² πλήθω, fill. ³ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁵ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁸ ἐπειδὴ, since, because. ⁹ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁰ στρέφω, turn, am converted. ¹¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹² τάσσω, arrange, appoint. ¹³ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ παροτρύνω, arouse, incite. ¹⁶ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁷ εὐσχήμων, honorable. ¹⁸ ἐπεγείρω, arouse, excite. ¹⁹ διωγμός, οὗ, ὁ, persecution. ²⁰ ὄριον, ου, τό, boundary, region. ²¹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ²² κονιορτός, οὗ, ὁ, dust.

ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ 52
πνεύματος ἁγίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν 14
συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι
Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων² πολὺ πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες³ 2
Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁴ καὶ ἐκάκωσαν⁵ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ
τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν⁶ 3
παρρησιαζόμενοι⁷ ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς
χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα⁸ γίνεσθαι διὰ τῶν
χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁹ δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν 4
ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ 5
ἐγένετο ὁρμὴ¹⁰ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν
αὐτῶν, ὑβρίσαι¹¹ καὶ λιθοβολῆσαι¹² αὐτούς, συνιδόντες¹³ 6
κατέφυγον¹⁴ εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,¹⁵ Λύστραν¹⁶ καὶ
Δέρβην,¹⁷ καὶ τὴν περίχωρον·¹⁸ κακεῖ¹⁹ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7

¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ² Ἑλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁴ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁵ κακός, mistreat, harm. ⁶ διατρίβω, continue, tarry. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁹ σχίζω, split, separate. ¹⁰ ὁρμή, ης, ή, impulse, inclination. ¹¹ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹² λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹³ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁴ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁵ Λυκαονία, ας, ή, Lycaonia. ¹⁶ Λύστρα, ή, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁷ Δέρβη, ης, ή, Derbe. ¹⁸ περίχωρος, ου, ή, neighboring. ¹⁹ κακεῖ, and there.

Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ¹ ἀδύνατος ² τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ³ ἐκ 8
 κοιλίας ⁴ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε ⁵ περιπεπατῆκει. 9
 Οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας ⁶ αὐτῷ, καὶ
 ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, 10
 Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς. ⁷ Καὶ ἤλλετο ⁸ καὶ
 περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν ⁹ 11
 τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί ¹⁰ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ¹¹
 ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν 12
 Βαρνάβαν, ¹² Δία· ¹³ τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν, ¹⁴ ἐπειδὴ ¹⁵ αὐτὸς ἦν ὁ
 ἡγούμενος ¹⁶ τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ¹³ τοῦ ὄντος πρὸ τῆς 13
 πόλεως αὐτῶν, ταύρους ¹⁷ καὶ στέμματα ¹⁸ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ¹⁹
 ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. ²⁰ Ἀκούσαντες δὲ οἱ 14
 ἀπόστολοι Βαρνάβας ¹² καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες ²¹ τὰ ἱμάτια
 αὐτῶν, εἰσεπήδησαν ²² εἰς τὸν ὄχλον, κρίζοντες καὶ λέγοντες, 15
 Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ²³ ἐσμεν ὑμῖν
 ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ²⁴
 ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ
 τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς 16

¹ Λύστρα, ἢ, Lystra, city of Lycaonia. ² ἀδύνατος, impossible, unable. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ κοιλία, ας, ἢ, belly, womb. ⁵ οὐδέποτε, never. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ὀρθῶς, rightly, correctly. ⁸ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁹ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁰ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ¹¹ ὁμοιόω, make like, liken. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ¹⁴ Ἑρμῆς, οὐ, ὁ, Hermes. ¹⁵ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁶ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁷ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ¹⁸ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹⁹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ²⁰ θύω, sacrifice, kill. ²¹ διαρρήσσω, tear asunder. ²² εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²³ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ²⁴ μάταιος, vain, useless.

παρωχημέναις¹ γενεαῖς εἶασεν² πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
 ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε³ οὐκ ἀμάρτυρον⁴ ἑαυτὸν ἀφήκεν 17
 ἀγαθοποιῶν,⁵ οὐρανόθεν⁶ ὑμῖν ὑετοὺς⁷ διδοὺς καὶ καιροὺς
 καρποφόρους,⁸ ἐμπιπλῶν⁹ τροφῆς¹⁰ καὶ εὐφροσύνης¹¹ τὰς
 καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις¹² κατέπαυσαν¹³ τοὺς 18
 ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁴ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁵ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁶ καὶ Ἰκονίου¹⁷ Ἰουδαῖοι, καὶ 19
 πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες¹⁸ τὸν Παῦλον, ἔσυρον¹⁹
 ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες²⁰ αὐτὸν τεθνάναι.²¹ Κυκλωσάντων²² 20
 δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν: καὶ τῇ
 ἐπαύριον²³ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ²⁴ εἰς Δέρβην.²⁵ 21
 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες²⁶
 ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν²⁷ καὶ Ἰκόνιον¹⁷ καὶ
 Ἀντιόχειαν,¹⁶ ἐπιστηρίζοντες²⁸ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, 22
 παρακαλοῦντες ἐμμένειν²⁹ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν
 θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23
 Χειροτονήσαντες³⁰ δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν,

¹ παροίχομαι, be past, gone. ² ἐάω, permit, allow. ³ καίτοιγε, and yet, although. ⁴ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁵ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁶ οὐρανόθεν, from heaven. ⁷ ὑετός, ου, ό, rain. ⁸ καρποφόρος, fruitful. ⁹ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹⁰ τροφή, ης, ή, food, nourishment. ¹¹ εὐφροσύνη, ης, ή, gladness, joy. ¹² μόλις, with difficulty, hardly. ¹³ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁴ θύω, sacrifice, kill. ¹⁵ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁶ Ἀντιόχεια, ας, ή, Antioch. ¹⁷ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁸ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁹ σύρω, draw, drag. ²⁰ νομίζω, suppose, think. ²¹ θνήσκω, die, am dying. ²² κυκλώω, encircle, surround. ²³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁴ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ²⁵ Δέρβη, ης, ή, Derbe. ²⁶ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ²⁷ Λύστρα, ή, Lystra, city of Lycaonia. ²⁸ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ²⁹ ἐμμένω, persevere, remain (in). ³⁰ χειροτονέω, choose, appoint.

προσευζάμενοι μετὰ νηστειῶν,¹ παρέθεντο² αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς
 ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν³ ἦλθον εἰς 24
 Παμφυλίαν.⁴ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ⁵ τὸν λόγον, κατέβησαν 25
 εἰς Ἀττάλειαν·⁶ κακείθεν⁷ ἀπέπλευσαν⁸ εἰς Ἀντιόχειαν,⁹ ὅθεν¹⁰ 26
 ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ
 ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν 27
 ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν¹¹ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι
 ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. Διέτριβον¹² δὲ ἐκεῖ χρόνον 28
 οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

Καὶ τινες κατελθόντες¹³ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς 15
 ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε¹⁴ τῷ ἔθει¹⁵ Μωϋσέως, οὐ
 δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν στάσεως¹⁶ καὶ ζητήσεως¹⁷ οὐκ 2
 ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ¹⁸ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν¹⁹
 ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν¹⁸ καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν
 πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ
 τοῦ ζητήματος²⁰ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες²¹ ὑπὸ τῆς 3
 ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην²² καὶ Σαμάρειαν,²³
 ἐκδιηγούμενοι²⁴ τὴν ἐπιστροφὴν²⁵ τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποιοῦν χαρὰν

¹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ² παρατίθημι, set before, entrust. ³ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ⁶ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ⁷ κακείθεν, and thence, and from there. ⁸ ἀποπλέω, sail away. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ ὅθεν, from where, from which. ¹¹ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹² διατρίβω, continue, tarry. ¹³ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁴ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁵ ἔθος, οὗς, τό, custom. ¹⁶ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁷ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹⁸ Βαρνάβας, ὅς, Barnabas. ¹⁹ τάσσω, arrange, appoint. ²⁰ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²¹ προπέμπω, send before, send forth. ²² Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ²³ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ²⁴ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ²⁵ ἐπιστροφή, ης, ἡ, attention, conversion.

μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς ⁴
 Ἱερουσαλήμ, ἀπεδέχθησαν¹ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν
 ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν² τε ὅσα ὁ θεὸς
 ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν³ δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς ⁵
 αἰρέσεως⁴ τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ
 περιτέμνειν⁵ αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
 Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ ⁶
 λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως⁶ γενομένης, ἀναστὰς ⁷
 Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε⁷ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων⁸ ὁ θεὸς
 ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο,⁹ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν
 λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης¹⁰ ⁸
 θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
 καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν¹¹ μεταξὺ¹² ἡμῶν τε καὶ ⁹
 αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί ¹⁰
 πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν¹³ ἐπὶ τὸν τράχηλον¹⁴ τῶν
 μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν¹⁵

¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ⁴ αἵρεσις, εὖς, ἡ, choice, faction. ⁵ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ⁶ συζήτησις, εὖς, ἡ, mutual questioning, disputation. ⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁸ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁰ καρδιογνώστης, οὖς, ὁ, knower of hearts. ¹¹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹² μεταξὺ, between, after. ¹³ ζυγός, οὖς, ὁ, yoke, heavy burden. ¹⁴ τράχηλος, οὖς, ὁ, neck. ¹⁵ ἰσχύω, be strong, able.

βαστάσαι;¹ Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν 11
σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον² κἀκεῖνοι.³

Ἐσίγησεν⁴ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα⁵ καὶ Παύλου 12
ἐξηγουμένων⁶ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα⁷ ἐν τοῖς
ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι⁴ αὐτούς, ἀπεκρίθη 13
Ἰάκωβος λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν⁸ ἐξηγήσατο⁶ καθὼς 14
πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο⁹ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν¹⁰ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, 15
καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω,¹¹ καὶ ἀνοικοδομήσω 16
τὴν σκηνὴν¹³ Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν: καὶ τὰ κατεσκαμμένα¹⁴
αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,¹² καὶ ἀνορθώσω¹⁵ αὐτήν: ὅπως ἂν 17
ἐκζητήσωσιν¹⁶ οἱ κατάλοιποι¹⁷ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ
πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς,
λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ¹⁸ ἀπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ 18
θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν¹⁹ τοῖς 19
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν: ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι²⁰ 20

¹ βαστάζω, bear, carry. ² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ³ κἀκεῖνος, and he, and she. ⁴ σιγάω, be silent, become silent. ⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁶ ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ⁹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁰ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹¹ ἀναστρέφω, return, live. ¹² ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ¹³ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁴ κατασκάπτω, tear down, demolish. ¹⁵ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹⁶ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁷ κατάλοιπος, rest, remaining. ¹⁸ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁹ παρενοχλέω, trouble, annoy. ²⁰ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter.

αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι¹ ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων² τῶν εἰδώλων³ καὶ
 τῆς πορνείας⁴ καὶ τοῦ πνικτοῦ⁵ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ 21
 γενεῶν ἀρχαίων⁶ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν
 ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ 22
 ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους⁷ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς
 Ἀντιόχειαν⁸ σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,⁹ Ἰούδαν τὸν
 ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,¹⁰ καὶ Σίλαν,¹¹ ἄνδρας ἡγουμένους¹²
 ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε,¹³ Οἱ 23
 ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν
 Ἀντιόχειαν⁸ καὶ Συρίαν¹⁴ καὶ Κιλικίαν¹⁵ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν,
 χαίρειν: ἐπειδὴ¹⁶ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξεληθόντες 24
 ἐτάραξαν¹⁷ ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες¹⁸ τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
 λέγοντες περιτέμενεσθαι¹⁹ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ
 διεσπειλάμεθα:²⁰ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,²¹ 25
 ἐκλεξαμένους⁷ ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς
 ἡμῶν Βαρνάβᾳ⁹ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς 26
 ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

¹ ἀπέχω, received, obtain. ² ἀλίσγημα, τος, τό, pollution, defilement. ³ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ⁴ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁵ πνικτός, strangled. ⁶ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁹ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ¹⁰ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ό, Barsabbas. ¹¹ Σίλας, ό, Silas. ¹² ἡγέομαι, lead, be chief. ¹³ ὅδε, this (here), this here. ¹⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁷ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁸ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ¹⁹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²⁰ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ²¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind.

χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν,¹ καὶ αὐτοὺς διὰ 27
 λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἦδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, 28
 καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρους,² πλὴν τῶν
 ἐπάνανγκες³ τούτων, ἀπέχεσθαι⁴ εἰδωλοθύτων⁵ καὶ αἵματος καὶ 29
 πνικτοῦ⁶ καὶ πορνείας·⁷ ἐξ ὧν διατηροῦντες⁸ ἑαυτοὺς, εὖ⁹ πράξετε.
 Ἔρρωσθε.¹⁰

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·¹¹ καὶ συναγαγόντες 30
 τὸ πλῆθος, ἐπέδωκαν¹² τὴν ἐπιστολήν.¹³ Ἀναγνόντες δέ, 31
 ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.¹⁴ Ἰούδας τε καὶ Σίλας,¹ καὶ αὐτοὶ 32
 προφήται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς,
 καὶ ἐπεστήριξαν.¹⁵ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' 33
 εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος δὲ 34
 καὶ Βαρνάβας¹⁶ διέτριβον¹⁷ ἐν Ἀντιοχείᾳ,¹¹ διδάσκοντες καὶ
 εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,¹⁶ 36
 Ἐπιστρέψαντες δὴ¹⁸ ἐπισκεψώμεθα¹⁹ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ

¹ Σίλας, ὁ, Silas. ² βάρους, ους, τό, burden, weight. ³ ἐπάνανγκες, of a necessary nature, necessarily. ⁴ ἀπέχω, received, obtain. ⁵ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁶ πνικτός, strangled. ⁷ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁸ διατηρέω, keep free of, keep safe. ⁹ εὖ, well, well done. ¹⁰ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ¹³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁴ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ δὴ, also, indeed. ¹⁹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for.

πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν¹ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς
 ἔχουσιν. Βαρνάβας² δὲ ἐβουλεύσατο³ συμπαραλαβεῖν⁴ τὸν 37
 Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.⁵ Παῦλος δὲ ἤξιου,⁶ τὸν 38
 ἀποστάντα⁷ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,⁸ καὶ μὴ συνελθόντα
 αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν⁴ τοῦτον. Ἐγένετο οὖν 39
 παροξυσμός,⁹ ὥστε ἀποχωρισθῆναι¹⁰ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε
 Βαρνάβαν² παραλαβόντα τὸν Μάρκον⁵ ἐκπλεῦσαι¹¹ εἰς Κύπρον:
 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹³ Σίλαν¹⁴ ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ 40
 χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁵ καὶ 41
 Κιλικίαν,¹⁶ ἐπιστηρίζων¹⁷ τὰς ἐκκλησίας.

Κατήντησεν¹⁸ δὲ εἰς Δέρβην¹⁹ καὶ Λύστραν:²⁰ καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις 16
 ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,²¹ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς,
 πατὴρ δὲ Ἕλληνας:²² ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις²⁰ καὶ 2
 Ἰκονίῳ²³ ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ 3
 ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν²⁴ αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς
 ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις: ᾗδειςαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα
 αὐτοῦ, ὅτι Ἕλληνας²² ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο²⁵ τὰς πόλεις, 4
 παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα²⁶ τὰ κεκριμένα ὑπὸ

¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁴ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁵ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁶ ἠξιώω, consider worthy. ⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁸ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁹ παροξυσμός, οὐ, ὁ, stimulation, provocation. ¹⁰ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹¹ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹² Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹³ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁷ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁸ καταντάω, come to, arrive. ¹⁹ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ²⁰ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ²¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²² Ἕλληνας, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ²⁴ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²⁵ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ²⁶ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance.

τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Αἱ 5
 μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο¹ τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ
 ἀριθμῷ² καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν³ καὶ τὴν Γαλατικὴν⁴ χώραν,⁵ 6
 κωλυθέντες⁶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ
 Ἀσίᾳ,⁷ ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν⁸ ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν 7
 πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν¹⁰ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· παρελθόντες¹¹ 8
 δὲ τὴν Μυσίαν⁸ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.¹² Καὶ ὄραμα¹³ διὰ τῆς 9
 νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν¹⁴ ἐστώς,
 παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς¹⁵ εἰς Μακεδονίαν,¹⁶
 βοήθησον¹⁷ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα¹³ εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν 10
 ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,¹⁶ συμβιβάζοντες¹⁸ ὅτι
 προσκέκληται¹⁹ ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες²⁰ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹² εὐθυδρομήσαμεν²¹ εἰς 11
 Σαμοθράκην,²² τῇ τε ἐπιούσῃ²³ εἰς Νεάπολιν,²⁴ ἐκεῖθεν²⁵ τε εἰς 12
 Φιλίππους,²⁶ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος²⁷ τῆς Μακεδονίας¹⁶
 πόλις, κολωνεία·²⁸ ἤμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες²⁹

¹ στερεόω, make firm, strengthen. ² ἀριθμός, οὐ, ὅ, number, total. ³ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁴ Γαλατικός, Galatian. ⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁶ κωλύω, forbid, hinder. ⁷ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁸ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ⁹ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ¹⁰ εἰάω, permit, allow. ¹¹ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹² Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁴ Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁷ βοήθεω, come to the aid of. ¹⁸ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹⁹ προσκαλέω, summon. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ²² Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ²³ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²⁴ Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ²⁵ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁶ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁷ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ²⁸ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ²⁹ διατρίβω, continue, tarry.

ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς 13
 πόλεως παρὰ ποταμόν,¹ οὗ² ἐνομιζέτο³ προσευχὴ εἶναι, καὶ
 καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. Καί τις γυνὴ 14
 ὀνόματι Λυδία,⁴ πορφυρόπωλις⁵ πόλεως Θυατείρων,⁶ σεβομένη⁷
 τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος διήνοιξεν⁸ τὴν καρδίαν, προσέχειν⁹
 τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ 15
 οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ
 κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μένατε. Καὶ
 παρεβιάσατο¹⁰ ἡμᾶς.
 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, παιδίσκη¹¹ τινὰ 16
 ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος¹² ἀπαντῆσαι¹³ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν¹⁴
 πολλὴν παρείχεν¹⁵ τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁶ Αὕτη 17
 κατακολουθήσασα¹⁷ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα,
 Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου¹⁸ εἰσίν, οἵτινες
 καταγγέλλουσιν¹⁹ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ 18
 πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς²⁰ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ
 πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ,
 ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὕτῃ τῇ ὥρᾳ.

¹ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ² οὗ, where, when. ³ νομίζω, suppose, think. ⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁵ πορφυρόπωλις, ιδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ⁶ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ⁷ σέβομαι, reverence, worship. ⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁹ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁰ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹¹ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹² πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹³ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁴ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁵ παρέχω, offer, afford. ¹⁶ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹⁷ κατακολουθέω, follow after. ¹⁸ ὑψιστος, highest, most high. ¹⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁰ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας¹ αὐτῶν, 19
 ἐπιλαβόμενοι² τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,³ εἴλκυσαν⁴ εἰς τὴν
 ἀγορὰν⁵ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες⁶ αὐτοὺς τοῖς 20
 στρατηγοῖς⁷ εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁸ ἡμῶν τὴν
 πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν⁹ ἔθνη¹⁰ ἃ οὐκ 21
 ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι¹¹ οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις¹² οὖσιν. Καὶ 22
 συνεπέστη¹³ ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοί⁷
 περιρρήξαντες¹⁴ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον¹⁵ ῥαβδίζειν.¹⁶ Πολλὰς 23
 τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς¹⁷ ἔβαλον εἰς φυλακὴν,
 παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι¹⁸ ἀσφαλῶς¹⁹ τηρεῖν αὐτούς· ὅς, 24
 παραγγελίαν²⁰ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
 ἐσωτέραν²¹ φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο²² εἰς τὸ
 ξύλον.²³ Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον²⁴ Παῦλος καὶ Σίλας³ 25
 προσευχόμενοι ὕμνουν²⁵ τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο²⁶ δὲ αὐτῶν οἱ
 δέσμοι·²⁷ ἄφνω²⁸ δὲ σεισμός²⁹ ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι³⁰ 26
 τὰ θεμέλια³¹ τοῦ δεσμοτηρίου·³² ἀνέωχθησάν τε παραχρῆμα³³ αἱ
 θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμά³⁴ ἀνέθη.³⁵ Ἐξυπνος³⁶ δὲ 27

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ ἐλκύω, drag, draw. ⁵ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁶ προσάγω, bring (forward), approach. ⁷ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ⁸ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ ἔθνος, οὗς, τό, custom. ¹¹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹² Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹³ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁴ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁵ κελεύω, order, command. ¹⁶ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁷ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁹ ἀσφαλῶς, safely, securely. ²⁰ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ²¹ ἐσώτερος, within, inside (gen). ²² ἀσφαλίζω, make secure, fasten. ²³ ξύλον, οὗ, τό, wood, tree. ²⁴ μεσονύκτιον, οὗ, τό, midnight. ²⁵ ὑμνέω, sing to, praise. ²⁶ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ²⁷ δέσμιος, οὗ, ὁ, prisoner, one bound. ²⁸ ἄφνω, suddenly. ²⁹ σεισμός, οὗ, ὁ, earthquake, storm. ³⁰ σαλεύω, shake, excite. ³¹ θεμέλιος, οὗ, ὁ, foundation. ³² δεσμοτήριον, οὗ, τό, prison, jail. ³³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ³⁴ δεσμός, οὗ, ὁ, chain, bond. ³⁵ ἀνίημι, give up, loosen. ³⁶ ἐξυπνος, awake, aroused.

γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,¹ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς
φυλακῆς, σπασάμενος² μάχαιραν,³ ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,⁴
νομίζων⁵ ἐκπεφευγῆναι⁶ τοὺς δεσμίους.⁷ Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ 28
μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν:
ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.⁸ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,⁹ καὶ 29
ἐντρομος¹⁰ γενόμενος προσέπεσεν¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,¹² καὶ 30
προαγαγὼν¹³ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; 31
Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, καὶ
σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ 32
κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν 33
αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν¹⁴ ἀπὸ τῶν πληγῶν,¹⁵
καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.¹⁶ 34
Ἀναγαγὼν¹⁷ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν¹⁸ τράπεζαν,
καὶ ἡγαλλιᾶτο²⁰ πανοικί²¹ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ²² τοὺς ῥαβδούχους 35
λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ 36
δεσμοφύλαξ¹ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι
Ἄπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,²² ἵνα ἀπολυθῇτε: νῦν οὖν

¹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ² σπάω, draw (as a sword). ³ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ νομίζω, suppose, think. ⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ¹⁰ ἐντρομος, terrified, trembling. ¹¹ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ προάγω, lead forth, go before. ¹⁴ λούω, bathe, wash. ¹⁵ πληγή, ης, ἡ, blow, wound. ¹⁶ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁸ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ²⁰ ἡγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ²¹ πανοικί, with one's whole household or family. ²² στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ²³ ῥαβδούχος, ου, ὁ, constable, police officer.

ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, 37

Δείραντες¹ ἡμᾶς δημοσίᾳ,² ἀκατακρίτους,³ ἀνθρώπους Ῥωμαίους
 ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα⁵ ἡμᾶς
 ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.⁶ 38

Ἀνήγγειλαν⁷ δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁸ οἱ ῥαβδοῦχοι⁹ τὰ ῥήματα ταῦτα·
 καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί⁴ εἰσιν, καὶ ἐλθόντες 39

παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες⁶ ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς
 πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν 40

Λυδίαν·¹⁰ καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ
 ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες¹¹ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν¹² καὶ Ἀπολλωνίαν,¹³ ἦλθον εἰς 17

Θεσσαλονίκην,¹⁴ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ 2

εἰωθὸς¹⁵ τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία

διελέξατο¹⁶ αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων¹⁷ καὶ 3

παρατιθέμενος,¹⁸ ὅτι Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ

νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ

καταγγέλλω¹⁹ ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ 4

προσεκκληρώθησαν²⁰ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,²¹ τῶν τε

¹ δέρω, beat, flay. ² δημόσιος, public, publicly. ³ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ⁴ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁵ λάθρα, secretly. ⁶ ἐξάγω, lead out. ⁷ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁸ στρατηγός, ου, ὁ, commander, general. ⁹ ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, constable, police officer. ¹⁰ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ¹¹ διοδεύω, travel through, go about. ¹² Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ¹³ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ¹⁴ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ¹⁵ εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ¹⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁷ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁸ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁰ προσκληρώω, assign by lot, allot. ²¹ Σίλας, ὁ, Silas.

σεβομένων¹ Ἑλλήνων² πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων
οὐκ ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι³ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,⁴ τῶν 5
ἀγοραίων⁵ τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,⁶
ἐθορύβουν⁷ τὴν πόλιν: ἐπιστάντες⁸ τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,⁹ ἐζήτουν
αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.¹⁰ Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον¹¹ 6
τὸν Ἰάσονα⁹ καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,¹² βοῶντες¹³
ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην¹⁴ ἀναστατώσαντες,¹⁵ οὗτοι καὶ ἐνθάδε¹⁶
πάρεισιν,¹⁷ οὓς ὑποδέδεκται¹⁸ Ἰάσων:⁹ καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι 7
τῶν δογμάτων²⁰ Καίσαρος²¹ πράσσουσιν, βασιλέα λέγοντες
ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν²² δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς 8
πολιτάρχας¹² ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ 9
τοῦ Ἰάσονος⁹ καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν²³ τὸν τε Παῦλον 10
καὶ τὸν Σίλαν²⁴ εἰς Βέροϊαν:²⁵ οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν
συναγωγὴν ἀπήεσαν²⁶ τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν 11
εὐγενέστεροι²⁷ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ,²⁸ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
μετὰ πάσης προθυμίας,²⁹ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες³⁰ τὰς

¹ σέβομαι, reverence, worship. ² Ἕλληγν, ἦνος, ὁ, Greek, Hellene. ³ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁴ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁵ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ⁶ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ⁷ θορυβέω, make a commotion, agitate. ⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁹ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ¹⁰ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ¹¹ σύρω, draw, drag. ¹² πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ¹³ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁴ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁵ ἀναστατώω, stir up, disturb. ¹⁶ ἐνθάδε, within, here. ¹⁷ πάρειμι, be present, have arrived. ¹⁸ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹⁹ ἀπέναντι, over against, before. ²⁰ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ²¹ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²² ταράσσω, trouble, agitate. ²³ ἐκπέμπω, send out. ²⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ²⁵ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ²⁶ ἀπείμι, go away, depart. ²⁷ εὐγενής, noble, high-born. ²⁸ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²⁹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ³⁰ ἀνακρίνω, examine, inquire into.

γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν 12

ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων¹ γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων²

καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης 13

Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ⁴ κατηγογέλη⁵ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ

λόγος τοῦ θεοῦ, ἤλθον κάκει⁶ σαλεύοντες⁷ τοὺς ὄχλους. Εὐθέως 14

δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν⁸ οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ

τὴν θάλασσαν: ὑπέμενον⁹ δὲ ὃ τε Σίλας¹⁰ καὶ ὁ Τιμόθεος¹¹ ἐκεῖ. 15

Οἱ δὲ καθιστῶντες¹² τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν:¹³

καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν¹⁰ καὶ Τιμόθεον,¹¹ ἵνα ὡς

τάχιστα¹⁴ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.¹⁵

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹³ ἐκδεχομένου¹⁶ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, 16

παρωξύνετο¹⁷ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον¹⁸

οὔσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο¹⁹ μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς 17

Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,²⁰ καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ²¹ κατὰ πᾶσαν

ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.²² Τινὲς δὲ καὶ τῶν 18

Ἐπικουρείων²³ καὶ τῶν Στοϊκῶν²⁴ φιλοσόφων²⁵ συνέβαλλον²⁶

αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος²⁷ οὗτος

¹ Ἑλληνίς, ἴδος, ἡ, Greek, Greek woman. ² εὐσχήμων, honorable. ³ Θεσσαλονίκη, ἡς, ἡ, Thessalonica. ⁴ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ κάκει, and there. ⁷ σαλεύω, shake, excite. ⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁹ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁰ Σίλας, ὁ, Silas. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ¹⁴ τάχιστα, most swiftly. ¹⁵ ἐξείμι, go away, leave. ¹⁶ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁷ παρωξύνω, provoke, irritate. ¹⁸ κατείδωλος, full of idols. ¹⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁰ σεβόμεαι, reverence, worship. ²¹ ἀγορά, ἅς, ἡ, marketplace, place of assembly. ²² παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ²³ Ἐπικουρείος, ου, ὁ, Epicurean. ²⁴ Στοϊκός, Stoic. ²⁵ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ²⁶ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁷ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler.

λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων¹ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς² εἶναι: ὅτι
 τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοι³ τε 19
 αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον⁴ πάγον⁴ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα
 γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; 20
 Ξενίζοντα⁵ γάρ τινα εἰσφέρεις⁶ εἰς τὰς ἀκοὰς⁷ ἡμῶν: βουλόμεθα
 οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι⁸ δὲ πάντες καὶ οἱ 21
 ἐπιδημοῦντες⁹ ξένοι¹ εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαιρουν,¹⁰ ἢ λέγειν τι καὶ
 ἀκούειν καινότερον.

Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου⁴ πάγου⁴ ἔφη, Ἄνδρες 22
 Ἀθηναῖοι,⁸ κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους¹¹ ὑμᾶς θεωρῶ. 23
 Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν¹² τὰ σεβάσματα¹³ ὑμῶν, εὔρον
 καὶ βωμὸν¹⁴ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,¹⁵ Ἀγνώστῳ¹⁶ θεῷ. Ὅν οὖν
 ἀγνοοῦντες¹⁷ εὐσεβεῖτε,¹⁸ τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω¹⁹ ὑμῖν. Ὁ θεὸς 24
 ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὐτος, οὐρανοῦ καὶ
 γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις²⁰ ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ 25
 ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός²¹ τινος, αὐτὸς
 διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν²² κατὰ πάντα: ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς 26
 αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον

¹ ξένος, strange, stranger. ² καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁴ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ⁷ ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ⁸ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁹ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁰ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹¹ δεισιδαίμων, devout, religious. ¹² ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ¹³ σεβασμα, τος, τό, object of worship. ¹⁴ βωμός, οὐ, ὁ, altar. ¹⁵ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁶ ἄγνωστος, unknown. ¹⁷ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁸ εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁰ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²¹ προσδέομαι, need, want more. ²² πνοή, ἤς, ἡ, wind, breath.

τῆς γῆς, ὀρίσας¹ προστεταγμένους² καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας³
 τῆς κατοικίας⁴ αὐτῶν: ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα⁵ γέ⁶ 27
 ψηλαφήσειαν⁷ αὐτὸν καὶ εὗροιεν, καὶ γέ⁶ οὐ μακρὰν⁸ ἀπὸ ἐνὸς
 ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα⁹ 28
 καὶ ἐσμεν: ὥς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν¹⁰ εἰρήκασιν, Τοῦ
 γὰρ καὶ γένος¹¹ ἐσμέν. Γένος¹¹ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ 29
 ὀφείλομεν νομίζειν¹² χρυσῷ¹³ ἢ ἀργύρῳ¹⁴ ἢ λίθῳ, χαράγματι¹⁵
 τέχνης¹⁶ καὶ ἐνθυμήσεως¹⁷ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον¹⁸ εἶναι ὅμοιον. 30
 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας¹⁹ ὑπεριδὼν²⁰ ὁ θεός, τὰ νῦν
 παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ²¹ μετανοεῖν: διότι²² 31
 ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην²³ ἐν
 δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,¹ πίστιν παρασχὼν²⁴ πᾶσιν,
 ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον:²⁵ οἱ δὲ εἶπον, 32
 Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως²⁶ ὁ Παῦλος 33
 ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες²⁷ αὐτῷ, 34
 ἐπίστευσαν: ἐν οἷς καὶ Διονύσιος²⁸ ὁ Ἀρεοπαγίτης,²⁹ καὶ γυνή

¹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ² προστάσσω, command, order. ³ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ⁴ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ⁶ γέ, indeed, at least. ⁷ ψηλαφάω, touch, handle. ⁸ μακρὰν, far away. ⁹ κινέω, move, stir. ¹⁰ ποιητής, οὗ, ὁ, maker, doer. ¹¹ γένος, οὗς, τό, race, kind. ¹² νομίζω, suppose, think. ¹³ χρυσός, οὗ, ὁ, gold, anything made of gold. ¹⁴ ἄργυρος, οὗ, ὁ, silver, silver as a metal. ¹⁵ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ¹⁶ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ¹⁷ ἐνθυμήσις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹⁸ θεῖος, divine. ¹⁹ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ²⁰ ὑπερείδω, overlook. ²¹ πανταχοῦ, everywhere. ²² διότι, because, on this account. ²³ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁴ παρέχω, offer, afford. ²⁵ χλεύάζω, mock, scoff. ²⁶ οὕτως, thus, so. ²⁷ κολλάω, glue, cleave. ²⁸ Διονύσιος, οὗ, ὁ, Dionysius. ²⁹ Ἀρεοπαγίτης, οὗ, ὁ, Areopagite.

ὀνόματι Δάμαρις,¹ καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς² ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν³ ἦλθεν εἰς **18**

Κόρινθον.⁴ Καὶ εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,⁵ ²

Ποντικὸν⁶ τῷ γένει,⁷ προσφάτως⁸ ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,⁹

καὶ Πρίσκιλλαν¹⁰ γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι¹¹ Κλαύδιον¹²

χωρίζεσθαι² πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,¹³ προσῆλθεν

αὐτοῖς: καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον¹⁴ εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ ³

εἰργάζετο: ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ¹⁵ τὴν τέχνην.¹⁶ Διελέγετο¹⁷ δὲ ἐν ⁴

τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ

Ἑλλήνας.¹⁸

Ὡς δὲ κατήλθον¹⁹ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας²⁰ ὁ τε Σίλας²¹ καὶ ὁ ⁵

Τιμόθεος,²² συνέχετο²³ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος,

διαμαρτυρόμενος²⁴ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. ⁶

Ἀντιτασσομένων²⁵ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,

ἐκτιναζάμενος²⁶ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ

τὴν κεφαλὴν ὑμῶν: καθαρὸς²⁷ ἐγώ: ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη

πορεύομαι. Καὶ μεταβάς²⁸ ἐκεῖθεν²⁹ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ⁷

¹ Δάμαρις, ἴδος, ἡ, Damaris. ² χωρίζω, separate, depart. ³ Ἀθῆναι, ὡν, ἡ, Athens. ⁴ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁵ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ⁶ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ⁸ προσφάτως, recently. ⁹ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹⁰ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹¹ τάσσω, arrange, appoint. ¹² Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹³ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁴ ὁμότεχνος, of the same trade. ¹⁵ σκηνοποιοί, οἱ, ὁ, tent-maker. ¹⁶ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ¹⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁸ Ἑλλήν, ης, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ²⁰ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²¹ Σίλας, ὁ, Silas. ²² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²³ συνέχω, hold fast, oppress. ²⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁵ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ²⁶ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ²⁷ καθαρός, clean, pure. ²⁸ μεταβαίνω, depart, leave. ²⁹ ἐκεῖθεν, from there, from that place.

ὄνοματι Ἰούστου,¹ σεβομένου² τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν
 συνομοροῦσα³ τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος⁴ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος⁵ 8
 ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν
 Κορινθίων⁶ ἀκούοντες ἐπίστευσον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ 9
 κύριος δι' ὁράματος⁷ ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ
 λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·⁸ διότι⁹ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς 10
 ἐπιθήσεται σοι τοῦ κακῶσαι¹⁰ σε· διότι⁹ λαὸς ἐστὶν μοι πολὺς ἐν
 τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν τε ἐνιαυτὸν¹¹ καὶ μῆνας¹² ἕξ,¹³ 11
 διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος¹⁴ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹⁵ τῆς Ἀχαΐας,¹⁶ κατεπέστησαν¹⁷ 12
 ὁμοθυμαδὸν¹⁸ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ
 βῆμα,¹⁹ λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει²⁰ τοὺς 13
 ἀνθρώπους σέβεσθαι² τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου 14
 ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων¹⁴ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ
 μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά²¹ τι ἢ ῥαδιούργημα²² πονηρόν, ὧ²³ Ἰουδαῖοι,
 κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμεν²⁴ ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά²⁵ ἐστὶν περὶ 15
 λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί·

¹ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ² σέβομαι, reverence, worship. ³ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ⁴ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ⁵ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ⁶ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁸ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁹ διότι, because, on this account. ¹⁰ κακῶς, mistreat, harm. ¹¹ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ¹² μῆν, ὁ, month, certainly. ¹³ ἕξ, six, 6. ¹⁴ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ¹⁵ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹⁶ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁷ κατεφίστημι, rush, assault. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁰ ἀναπείθω, induce, persuade. ²¹ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ²² ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ²³ ὦ, Oh! omega. ²⁴ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁵ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question.

κριτῆς¹ γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν² 16
 αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.³ Ἐπιλαβόμενοι⁴ δὲ πάντες οἱ Ἑλληνες⁵ 17
 Σωσθένην⁶ τὸν ἀρχισυνάγωγον⁷ ἔτυπτον⁸ ἔμπροσθεν τοῦ
 βήματος.³ Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ⁹ ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας¹⁰ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς 18
 ἀποταξάμενος,¹¹ ἐξέπλει¹² εἰς τὴν Συρίαν,¹³ καὶ σὺν αὐτῷ
 Πρίσκιλλα¹⁴ καὶ Ἀκύλας,¹⁵ κειράμενος¹⁶ τὴν κεφαλὴν ἐν
 Κεγχρεαῖς¹⁷· εἶχεν γὰρ εὐχὴν.¹⁸ Κατήνητησεν¹⁹ δὲ εἰς Ἑφεσον,²⁰ 19
 καὶ ἐκείνους κατέλιπεν²¹ αὐτοῦ·²² αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν
 συναγωγὴν διελέχθη²³ τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ 20
 πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν²⁴· ἀλλ' 21
 ἀπετάξατο¹¹ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως²⁵ τὴν ἑορτὴν²⁶ τὴν
 ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω²⁷ πρὸς
 ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη²⁸ ἀπὸ τῆς Ἑφέσου,²⁰ καὶ 22
 κατελθὼν²⁹ εἰς Καισάρειαν,³⁰ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν
 ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.³¹ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ 23
 ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς³² τὴν Γαλατικὴν³³ χώραν³⁴ καὶ

¹ κριτής, ου, ό, judge. ² ἀπελάνω, drive away. ³ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁵ Ἑλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁶ Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ⁷ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ⁸ τύπτω, smite, beat. ⁹ Γαλλίων, ωνος, ό, Gallio. ¹⁰ προσμένω, wait longer, remain. ¹¹ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹² ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹³ Συρία, ας, ή, Syria. ¹⁴ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ¹⁵ Ἀκύλας, ό, Aquila. ¹⁶ κείρω, shear, cut off. ¹⁷ Κεγχρεαί, ων, ή, Cenchreae. ¹⁸ εὐχή, ης, ή, prayer, vow. ¹⁹ καταντάω, come to, arrive. ²⁰ Ἑφεσος, ου, ή, Ephesus. ²¹ καταλείπω, leave, leave behind. ²² αὐτοῦ, there, here. ²³ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁴ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ²⁵ πάντως, altogether, by all means. ²⁶ ἑορτή, ης, ή, feast, festival. ²⁷ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁰ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ³¹ Ἀντιόχεια, ας, ή, Antioch. ³² καθεξῆς, successively, in order. ³³ Γαλατικός, Galatian. ³⁴ χώρα, ας, ή, land, region.

Φρυγίαν,¹ ἐπιστηρίζων² πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς³ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς⁴ τῷ γένει,⁵ ἀνὴρ 24

λόγιος,⁶ κατήντησεν⁷ εἰς Ἔφεσον,⁸ δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. 25

Οὗτος ἦν κατηχημένος⁹ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων¹⁰ τῷ

πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς¹¹ τὰ περὶ τοῦ κυρίου,

ἐπιστάμενος¹² μόνον τὸ βάπτισμα¹³ Ἰωάννου: οὗτός τε ἤρξατο 26

παρρησιάζεσθαι¹⁴ ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ

Ἀκύλας¹⁵ καὶ Πρίσκιλλα,¹⁶ προσελάβοντο¹⁷ αὐτόν, καὶ

ἀκριβέστερον¹¹ αὐτῷ ἐξέθεντο¹⁸ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου 27

δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν,¹⁹ προτρέψάμενοι²⁰ οἱ ἀδελφοὶ

ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι²¹ αὐτόν: ὃς παραγενόμενος

συνεβάλετο²² πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος: εὐτόνως 28

γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο²⁴ δημοσίᾳ,²⁵ ἐπιδεικνὺς²⁶ διὰ

τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ³ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,²⁷ Παῦλον 19

διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ²⁸ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον: καὶ εὐρών

¹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ² ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ³ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁴ Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ⁵ γένος, οὗς, τό, race, kind. ⁶ λόγιος, eloquent, learned. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁹ κατηγέω, teach by word of mouth. ¹⁰ ζέω, be fervent, be hot. ¹¹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹² ἐπίσταμαι, understand, know. ¹³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁵ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁶ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁸ ἐκτίθημι, declare, explain. ¹⁹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²⁰ προτρέπω, urge (on), encourage. ²¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ²² συμβάλλω, discuss, consider. ²³ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ²⁴ διακατελέγχω, refute, overwhelm in argument. ²⁵ δημόσιος, public, publicly. ²⁶ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²⁷ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ²⁸ ἀνωτερικός, upper, higher-lying.

τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε 2
 πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα
 ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν 3
 ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.¹ Εἶπεν δὲ 4
 Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα¹ μετανοίας,² τῷ λαῷ
 λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἐστιν,
 εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ 5
 ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς 6
 χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε
 γλώσσαις καὶ προεφήτευον.³ Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ⁴ 7
 δεκαδύο.⁵

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,⁶ ἐπὶ μῆνας⁷ τρεῖς 8
 διαλεγόμενος⁸ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ 9
 τινες ἐσκληρύνοντο⁹ καὶ ἠπειθουν,¹⁰ κακολογοῦντες¹¹ τὴν ὁδὸν
 ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς¹² ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν¹³ τοὺς
 μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος⁸ ἐν τῇ σχολῇ¹⁴ Τυράννου¹⁵
 τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς 10
 κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν¹⁶ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁴ ὡσεὶ, like, about. ⁵ δεκαδύο, twelve, 12. ⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁷ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁸ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹ σκληρύνω, harden. ¹⁰ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹¹ κακολογέω, speak evil of, revile. ¹² ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹³ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁴ σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹⁵ τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹⁶ Ἀσία, ας, ἡ, Asia.

Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας.¹ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας² ἐποίει 11
 ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας 12
 ἐπιφέρεισθαι³ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς⁴ αὐτοῦ σουδάρια⁵ ἢ σιμικίνθια,⁶ καὶ
 ἀπαλλάσσεσθαι⁷ ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,⁸ τὰ τε πνεύματα τὰ
 πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν⁹ δέ τινες ἀπὸ τῶν 13
 περιερχομένων¹⁰ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν¹¹ ὀνομάζειν¹² ἐπὶ τοὺς
 ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 λέγοντες, Ὀρκίζομεν¹³ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. 14
 Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ¹⁴ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπτὰ οἱ τοῦτο
 ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν 15
 Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι.¹⁵ ὑμεῖς δὲ τίνας
 ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος¹⁶ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ 16
 πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσαν¹⁷ αὐτῶν, ἰσχυσεν¹⁸ κατ'
 αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς¹⁹ καὶ τετραυματισμένους²⁰ ἐκφυγεῖν²¹ ἐκ
 τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν²² πᾶσιν Ἰουδαίοις 17
 τε καὶ Ἑλλήσιν¹ τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον,²³ καὶ ἐπέπεσεν²⁴
 φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο²⁵ τὸ ὄνομα τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, 18

¹ Ἑλλήν, ἡγος, ὁ, Greek, Hellenae. ² τυγχάνω, obtain, happen. ³ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁴ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ⁵ σουδάριον, σου, τό, face cloth, handkerchief. ⁶ σιμικίνθιον, σου, τό, apron. ⁷ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ⁸ νόσος, σου, ἡ, disease, malady. ⁹ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹⁰ περιέρχομαι, go about, go around. ¹¹ ἐξορκιστής, οὐ, ὁ, exorcist. ¹² ὀνομάζω, name, give a name to. ¹³ ὀρκίζω, adjure, implore. ¹⁴ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ¹⁵ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁶ ἐφάλλομαι, leap upon. ¹⁷ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ¹⁸ ισχύω, be strong, able. ¹⁹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁰ τραυματίζω, wound. ²¹ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²² γνωστός, known, acquaintance. ²³ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁵ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

ἐξομολογούμενοι,¹ καὶ ἀναγγέλλοντες² τὰς πράξεις³ αὐτῶν. 19

Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περιέργα⁴ πραζάντων συνενέγκαντες⁵ τὰς

βίβλους⁶ κατέκαιον⁷ ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν⁸ τὰς

τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου⁹ μυριάδας¹⁰ πέντε. Οὕτως κατὰ 20

κράτος¹¹ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡῤξανεν¹² καὶ ἴσχυεν.¹³

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν 21

τὴν Μακεδονίαν¹⁴ καὶ Ἀχαΐαν,¹⁵ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,

εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην¹⁶ ἰδεῖν. 22

Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν¹⁴ δύο τῶν διακονούντων

αὐτῷ, Τιμόθεον¹⁷ καὶ Ἑραστον,¹⁸ αὐτὸς ἐπέσχεν¹⁹ χρόνον εἰς τὴν

Ἀσίαν.²⁰

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος²¹ οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς 23

ὁδοῦ. Δημήτριος²² γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,²³ ποιῶν ναοὺς 24

ἀργυροῦς²⁴ Ἀρτέμιδος,²⁵ παρείχετο²⁶ τοῖς τεχνίταις²⁷ ἐργασίαν²⁸

οὐκ ὀλίγην· οὗς συναθροίσας,²⁹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, 25

εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε³¹ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας²⁸ ἡ

¹ ἐξομολογέω, confess, profess. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ⁴ περιέργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁶ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁷ κατακαίω, burn up, consume entirely. ⁸ συμψηφίζω, count up, add up. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹¹ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹² αὖξανω, cause to grow, increase. ¹³ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁵ Αχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁶ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁷ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁸ Ἑραστός, ου, ὁ, Erastus. ¹⁹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ²² Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ²³ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ²⁴ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²⁵ Ἀρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ²⁶ παρέχω, offer, afford. ²⁷ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ²⁹ συναθροίζω, gather, bring together. ³⁰ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ³¹ ἐπίσταμαι, understand, know.

εὐπορία¹ ἡμῶν ἐστιν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον 26
 Ἐφέσου,² ἀλλὰ σχεδὸν³ πάσης τῆς Ἀσίας,⁴ ὁ Παῦλος οὗτος
 πείσας μετέστησεν⁵ ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ
 χειρῶν γινόμενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει⁶ ἡμῖν τὸ μέρος 27
 εἰς ἀπελεγμὸν⁷ ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς⁸ ἱερὸν
 Ἀρτέμιδος⁹ εἰς οὐθέν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι¹⁰
 τὴν μεγαλειότητα¹¹ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία⁴ καὶ ἡ οἰκουμένη¹²
 σέβεται.¹³ Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις¹⁴ θυμοῦ,¹⁵ 28
 ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις⁹ Ἐφεσίων.¹⁶ Καὶ ἐπλήσθη 29
 ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως:¹⁸ ὥρμησάν¹⁹ τε ὁμοθυμαδὸν²⁰ εἰς τὸ
 θέατρον,²¹ συναρπάσαντες²² Γάϊον²³ καὶ Ἀρίσταρχον²⁴
 Μακεδόνας,²⁵ συνεκδήμους²⁶ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου 30
 βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,²⁷ οὐκ εἶων²⁸ αὐτὸν οἱ
 μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν,²⁹ ὄντες αὐτῷ φίλοι,³⁰ 31
 πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
 θέατρον.²¹ Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον: ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία 32
 συγκεχυμένη,³¹ καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν³²

¹ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³ σχεδόν, almost, nearly. ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ μεθίστημι, remove, turn away. ⁶ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁷ ἀπελεγμός, οὐ, ὁ, disrepute, discredit. ⁸ θεά, ᾱς, ἡ, goddess. ⁹ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁰ καθαιρέω, take down, pull down. ¹¹ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ¹² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ πλήρης, full. ¹⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁶ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹⁷ πλήθω, fill. ¹⁸ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁹ ὀρμάω, hasten on, rush. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ²² συναρπάζω, seize, drag away. ²³ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ²⁴ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²⁵ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁶ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²⁷ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁸ εἶω, permit, allow. ²⁹ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ³⁰ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ³¹ συγχέω, confuse, confound. ³² ἕνεκεν, for the sake of, on account of.

συνελγλήθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν¹ Ἀλέξανδρον,² 33
 προβαλόντων³ αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,²
 κατασείσας⁴ τὴν χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι⁵ τῷ δήμῳ.⁶ 34
 Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων
 ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁷ Ἐφεσίων.⁸ 35
 Καταστείλας⁹ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν, Ἄνδρες
 Ἐφέσιοι,⁸ τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων⁸
 πόλιν νεωκόρον¹⁰ οὔσαν τῆς μεγάλης θεᾶς¹¹ Ἀρτέμιδος⁷ καὶ τοῦ
 Διοπετοῦς;¹² Ἀναντιρρήτων¹³ οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς 36
 κατεσταλμένους⁹ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹⁴ πράσσειν. 37
 Ἥγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους¹⁵ οὔτε
 βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος¹⁶ καὶ οἱ 38
 σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹⁷ ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι¹⁸ ἄγονται,
 καὶ ἀνθύπατοί¹⁹ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν²⁰ ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι περὶ 39
 ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,²¹ ἐν τῇ ἐννόμῳ²² ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.²³ Καὶ 40
 γὰρ κινδυνεύομεν²⁴ ἐγκαλεῖσθαι²⁰ στάσεως²⁵ περὶ τῆς σήμερον,
 μηδενὸς αἰτίου²⁶ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι
 λόγον τῆς συστροφῆς²⁷ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν 41

¹ προβιβάω, cause to come forward, prompt. ² Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ³ προβάλλω, put forward, put out. ⁴ κατασείω, shake, motion. ⁵ ἀπολογεόμαι, defend one's self, give a defense. ⁶ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁷ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁸ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁹ καταστέλλω, restrain, quiet. ¹⁰ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ¹¹ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ¹² διοπετής, fallen from heaven. ¹³ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ¹⁴ προπετής, rash, reckless. ¹⁵ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁶ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹⁷ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁸ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹⁹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ²⁰ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²² ἐννομος, legal, lawful. ²³ ἐπιλύω, explain, settle. ²⁴ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²⁵ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁶ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²⁷ συστροφῆ, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy.

ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹ τὸν θόρυβον,² προσκαλεσάμενος³ ὁ **20**

Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι

εἰς τὴν Μακεδονίαν.⁴ Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ **2**

παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.⁵ **3**

Ποιήσας τε μῆνας⁶ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς⁷ ὑπὸ τῶν

Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι⁸ εἰς τὴν Συρίαν,⁹ ἐγένετο γνώμη¹⁰

τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.⁴ Συνείπετο¹¹ δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς **4**

Ἀσίας¹² Σώπατρος¹³ Βεροιαῖος¹⁴ Θεσσαλονικέων¹⁵ δέ,

Ἀρίσταρχος¹⁶ καὶ Σεκοῦνδος,¹⁷ καὶ Γάιος¹⁸ Δερβαῖος,¹⁹ καὶ

Τιμόθεος²⁰ Ἀσιανοὶ²¹ δέ, Τυχικὸς²² καὶ Τρόφιμος.²³ Οὗτοι **5**

προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.²⁴ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν **6**

μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων²⁶ ἀπὸ Φιλίππων,²⁷ καὶ ἦλθομεν

πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα²⁴ ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ²⁸

διετρίψαμεν²⁹ ἡμέρας ἑπτά.

¹ παύω, cause to cease. ² θόρυβος, ου, ό, uproar, riot. ³ προσκαλέω, summon. ⁴ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ⁵ Ἑλλάς, άδος, ή, Greece, Hellas. ⁶ μῆν, ό, month, certainly. ⁷ ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ Συρία, ας, ή, Syria. ¹⁰ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹¹ συνέπομαι, accompany. ¹² Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹³ Σώπατρος, ου, ό, Sopater. ¹⁴ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ¹⁵ Θεσσαλονικεύς, έως, ό, Thessalonian. ¹⁶ Ἀρίσταρχος, ου, ό, Aristarchus. ¹⁷ Σεκοῦνδος, ου, ό, Secundus. ¹⁸ Γάιος, ου, ό, Gaius. ¹⁹ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ²⁰ Τιμόθεος, ου, ό, Timothy. ²¹ Ἀσιανός, ου, ό, Asian. ²² Τυχικός, ου, ό, Tychicus. ²³ Τρόφιμος, ου, ό, Trophimus. ²⁴ Τρωάς, άδος, ή, Troas. ²⁵ ἐκπλέω, sail away, sail out. ²⁶ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²⁷ Φίλιπποι, ων, ό, Philippi. ²⁸ οὔ, where, when. ²⁹ διατρίβω, continue, tarry.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι¹ 7
 ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο² αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι³ τῇ ἐπαύριον,⁴
 παρέτεινεν⁵ τε τὸν λόγον μέχρι⁶ μεσονυκτίου.⁷ Ἦσαν δὲ 8
 λαμπάδες⁸ ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ⁹ οὗ¹⁰ ἤμεν συνηγμένοι. 9
 Καθήμενος δὲ τις νεανίας¹¹ ὀνόματι Εὐτυχός¹² ἐπὶ τῆς θυρίδος,¹³
 καταφερόμενος¹⁴ ὕπνω¹⁵ βαθεῖ,¹⁶ διαλεγομένου² τοῦ Παύλου ἐπὶ
 πλείον, κατενεχθεὶς¹⁴ ἀπὸ τοῦ ὕπνου¹⁵ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγού¹⁷
 κάτω,¹⁸ καὶ ἤρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν¹⁹ αὐτῷ, 10
 καὶ συμπεριλαβὼν²⁰ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε:²¹ ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ
 ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας¹ ἄρτον καὶ γευσάμενος,²² 11
 ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας²³ ἄχρι αὐγῆς,²⁴ οὕτως ἐξῆλθεν. Ἦγαγον 12
 δὲ τὸν παῖδα²⁵ ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.²⁶

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν²⁷ εἰς τὴν Ἄσσον, 13
 ἐκεῖθεν²⁹ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν³⁰ τὸν Παῦλον: οὕτως γὰρ ἦν
 διατεταγμένος,³¹ μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.³² Ὡς δὲ συνέβαλεν³³ 14
 ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον,²⁸ ἀναλαβόντες³⁰ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς

¹ κλάω, break. ² διαλέγομαι, dispute, reason. ³ ἔξειμι, go away, leave. ⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁵ παρατείνω, extend, prolong. ⁶ μέχρι, until, as far as (gen). ⁷ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁸ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ⁹ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁰ οὗ, where, when. ¹¹ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹² Εὐτυχός, ου, ὁ, Eutychus. ¹³ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ¹⁴ καταφέρω, bring down, against. ¹⁵ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ¹⁶ βαθύς, deep, early. ¹⁷ τρίστεγος, having three stories, third story. ¹⁸ κάτω, down, below. ¹⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁰ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ²¹ θορυβέω, make a commotion, agitate. ²² γεύομαι, taste, experience. ²³ ὁμιλέω, converse, speak. ²⁴ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ²⁵ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ²⁶ μετρίως, moderately, somewhat. ²⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁸ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ²⁹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ³⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³¹ διατάσσω, command, give orders to. ³² πεζεύω, travel by land, travel on foot. ³³ συμβάλλω, discuss, consider.

Μιτυλήνην.¹ Κάκειθεν² ἀποπλεύσαντες,³ τῇ ἐπιούσῃ⁴ 15
κατηντήσαμεν⁵ ἀντικρὺ⁶ Χίου:⁷ τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν⁸ εἰς
Σάμον:⁹ καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,¹⁰ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον.¹¹ Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι¹² τὴν Ἔφεσον,¹³ 16
ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι¹⁴ ἐν τῇ Ἀσίᾳ:¹⁵ ἔσπευδεν¹⁶
γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς¹⁷
γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου¹¹ πέμψας εἰς Ἔφεσον¹³ μετεκαλέσατο¹⁸ τοὺς 17
πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, 18
εἶπεν αὐτοῖς,

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,¹⁹ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην²⁰ εἰς τὴν
Ἀσίαν,¹⁵ πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων²¹ 19
τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης²² καὶ πολλῶν δακρύων²³
καὶ πειρασμῶν²⁴ τῶν συμβάντων²⁵ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς²⁶ τῶν
Ἰουδαίων: ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην²⁷ τῶν συμφερόντων,²⁸ τοῦ μὴ 20
ἀναγγεῖλαι²⁹ ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ³⁰ καὶ κατ' οἴκους, 21

¹ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ² κάκειθεν, and thence, and from there. ³ ἀποπλέω, sail away. ⁴ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁵ καταντάω, come to, arrive. ⁶ ἀντικρὺς, opposite. ⁷ Χίος, ου, ἡ, Chios. ⁸ παραβάλλω, arrive, cross over. ⁹ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ¹⁰ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ¹¹ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ¹² παραπλέω, sail past. ¹³ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁴ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ¹⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁶ σπεύδω, hasten, urge on. ¹⁷ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ¹⁸ μετεκαλέω, send for. ¹⁹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁰ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²¹ δουλεύω, serve, am a slave. ²² ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ²³ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁴ πειρασμός, ου, ὁ, temptation, trial. ²⁵ συμβαίνω, come together, come to pass. ²⁶ ἐπιβουλὴ, ἡς, ἡ, plot, plot against. ²⁷ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ²⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable. ²⁹ ἀναγγέλλω, announce, report. ³⁰ δημόσιος, public, publicly.

διαμαρτυρόμενος¹ Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν² τὴν εἰς τὸν θεὸν
 μετάνοιαν,³ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν 22
 ἰδοῦ, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ
 ἐν αὐτῇ συναντήσοντά⁴ μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ 23
 ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται¹ λέγον ὅτι δεσμά⁵ με καὶ
 θλίψεις μένουσιν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν 24
 ψυχὴν μου τιμίαν⁶ ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι⁷ τὸν δρόμον⁸ μου μετὰ
 χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 διαμαρτύρασθαι¹ τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν 25
 ἰδοῦ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες,
 ἐν οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι⁹ 26
 μαρτύρομαι¹⁰ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς¹¹ ἐγὼ ἀπὸ
 τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην¹² τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι 27
 ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν¹⁴ τοῦ θεοῦ. Προσέχετε¹⁵ οὖν ἑαυτοῖς καὶ 28
 παντὶ τῷ ποιμνίῳ,¹⁶ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο
 ἐπισκόπους,¹⁷ ποιμαίνειν¹⁸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ,
 ἣν περιποιήσατο¹⁹ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, 29
 ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν²⁰ μου λύκοι²¹ βαρεῖς²² εἰς ὑμᾶς,

¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ² Ἑλλήν, ἡνός, ὁ, Greek, Hellene. ³ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁴ συναντάω, meet with, hence to happen. ⁵ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ⁶ τίμιος, precious, honorable. ⁷ τελειόω, fill, fulfill. ⁸ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁹ διότι, because, on this account. ¹⁰ μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹¹ καθαρός, clean, pure. ¹² ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹³ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁴ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁶ ποίμνιον, ου, τό, flock, little flock. ¹⁷ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ¹⁸ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁹ περιποιέω, acquire, purchase. ²⁰ ἀφίξις, εως, ἡ, departure, arrival. ²¹ λύκος, ου, ὁ, wolf, jackal. ²² βαρύς, heavy, burdensome.

μὴ φειδόμενοι¹ τοῦ ποιμνίου·² καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30

ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,³ τοῦ ἀποσπᾶν⁴ τοὺς μαθητὰς

ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,⁵ μνημονεύοντες⁶ ὅτι τριετίαν⁷ 31

νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην⁸ μετὰ δακρύων⁹ νουθετῶν¹⁰

ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεται¹¹ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ 32

καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,¹²

καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν¹³ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις¹⁴ πᾶσιν. 33

Ἀργυρίου¹⁵ ἢ χρυσίου¹⁶ ἢ ἱματισμοῦ¹⁷ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.¹⁸ 34

Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὓσιν μετ' ἐμοῦ

ὑπηρετήσαν¹⁹ αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα²⁰ ὑμῖν, ὅτι οὕτως 35

κοπιῶντας²¹ δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι²² τῶν ἀσθενούντων,

μνημονεύειν⁶ τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν,

Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεῖς τὰ γόνατα²³ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς 36

προσηύξατο. Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς²⁴ πάντων· καὶ 37

ἐπιπεσόντες²⁵ ἐπὶ τὸν τράχηλον²⁶ τοῦ Παύλου κατεφίλουν²⁷

αὐτόν, ὀδυνώμενοι²⁸ μάλιστα²⁹ ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι 38

¹ φειδομαι, spare, abstain. ² ποῖμνιον, ου, τό, flock, little flock. ³ διαστρέφω, distort, pervert. ⁴ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ⁵ γρηγορέω, watch, keep watch. ⁶ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁷ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ⁸ παύω, cause to cease. ⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁰ νουθετέω, admonish, exhort. ¹¹ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹² ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁶ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁷ ἱματισμός, οὔ, ὁ, clothing. ¹⁸ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹⁹ υπηρετέω, serve, minister to. ²⁰ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²¹ κοπιᾶω, toil, labor. ²² ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ²³ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁴ κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ²⁵ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁶ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ²⁷ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ²⁸ ὀδυνάω, torment, pain. ²⁹ μάλιστα, especially, most of all.

μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον¹ δὲ αὐτὸν
εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι² ἡμᾶς ἀποσπασθέντας³ ἀπ' αὐτῶν, **21**

εὐθυδρομήσαντες⁴ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,⁵ τῇ δὲ ἐξῆς⁶ εἰς τὴν
Ρόδον,⁷ κακείθεν⁸ εἰς Πάταρα:⁹ καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁰ **2**
εἰς Φοινίκην,¹¹ ἐπιβάντες¹² ἀνήχθημεν.² Ἀναφανέντες¹³ δὲ τὴν **3**
Κύπρον,¹⁴ καὶ καταλιπόντες¹⁵ αὐτὴν εὐώνυμον,¹⁶ ἐπλέομεν¹⁷ εἰς
Συρίαν,¹⁸ καὶ κατήχθημεν¹⁹ εἰς Τύρον:²⁰ ἐκεῖσε²¹ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον
ἀποφορτιζόμενον²² τὸν γόμον.²³ Καὶ ἀνευρόντες²⁴ μαθητάς, **4**
ἐπεμείναμεν²⁵ αὐτοῦ²⁶ ἡμέρας ἑπτά: οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον
διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ **5**
ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι²⁷ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα,
προπεμπόντων¹ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω
τῆς πόλεως: καὶ θέντες τὰ γόνατα²⁸ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν²⁹
προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν¹² εἰς τὸ **6**
πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

¹ προπέμπω, send before, send forth. ² ἀνάγω, lead up, restore. ³ ἀποσπᾶω, draw away, withdraw. ⁴ εὐθυδρομέω, run a straight course. ⁵ Κῶς, ἢ, Cos. ⁶ ἐξῆς, next, next in order. ⁷ Ρόδος, ου, ἢ, Rhodes. ⁸ κακείθεν, and thence, and from there. ⁹ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁰ διαπερᾶω, cross over, pass through. ¹¹ Φοινίκη, ης, ἢ, Phoenicia. ¹² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹³ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ¹⁴ Κύπρος, ου, ἢ, Cyprus. ¹⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁶ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ¹⁷ πλέω, sail. ¹⁸ Συρία, ας, ἢ, Syria. ¹⁹ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁰ Τύρος, ου, ἢ, Tyre. ²¹ ἐκεῖσε, there. ²² ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ²³ γόμος, ου, ό, cargo, freight. ²⁴ ἀνευρίσκω, find out, look for. ²⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁶ αὐτοῦ, there, here. ²⁷ ἐξαρτίζω, finish, complete. ²⁸ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁹ αἰγιαλός, οῦ, ό, seashore, beach.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν¹ διανύσαντες² ἀπὸ Τύρου,³ κατηντήσαμεν⁴ εἰς 7

Πτολεμαῖδα,⁵ καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν

ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον⁶ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν 8

Παῦλον ἦλθον εἰς Καισάρειαν:⁷ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον

Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ,⁸ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ'

αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες⁹ παρθένοι¹⁰ τέσσαρες 9

προφητεύουσαι.¹¹ Ἐπιμενόντων¹² δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, 10

κατήλθεν¹³ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος.¹⁴ 11

Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹⁵ τοῦ Παύλου, δήσας

τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁶ λέγει τὸ πνεῦμα

τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη¹⁵ αὕτη, οὕτως δήσουσιν ἐν

Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς 12

δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,¹⁷

τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ 13

Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές¹⁸ μου τὴν

καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς

Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως¹⁹ ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν²⁰ εἰπόντες, Τὸ θέλημα 14

τοῦ κυρίου γενέσθω.

¹ πλός, ὁ, voyage. ² διανύω, complete, finish. ³ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹⁰ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹² ἐπιμένω, continue, remain. ¹³ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁴ Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹⁵ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹⁶ ὅδε, this (here), this here. ¹⁷ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ¹⁸ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ¹⁹ ἐτοίμως, readily. ²⁰ ἡσυχάζω, be still, be silent.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς 15

Ἱερουσαλὴμ. Συνήλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας¹ 16

σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,² Μνάσωνι³ τινι Κυπρίῳ,⁴

ἀρχαίῳ⁵ μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁶ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ 17

ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁷ εἰσῆι⁸ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς 18

Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ 19

ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο⁹ καθ' ἕνα καστον ὧν ἐποίησεν ὁ

θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες 20

ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι¹⁰

μυριάδες¹¹ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες

ζηλωταὶ¹² τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατηχήθησαν¹³ δὲ περὶ σοῦ, ὅτι 21

ἀποστασίαν¹⁴ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη

πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν¹⁵ αὐτοὺς τὰ τέκνα,

μηδὲ τοῖς ἔθνεσιν¹⁶ περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως¹⁷ δεῖ πλῆθος 22

συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποιήσον ὃ 23

σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν¹⁸ ἔχοντες ἐφ'

ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι¹⁹ σὺν αὐτοῖς, καὶ 24

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ³ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁴ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁵ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁶ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁷ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁸ εἰσεμι, enter, go in. ⁹ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁰ πόσος, how many? how great? ¹¹ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹² ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹³ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁴ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ¹⁵ περιτέμνω, circumcise. ¹⁶ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁷ πάντως, altogether, by all means. ¹⁸ εὐχή, ης, ἡ, prayer, vow. ¹⁹ ἀγνίζω, purify, cleanse.

δαπάνησον¹ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται² τὴν κεφαλὴν, καὶ
 γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται³ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ
 στοιχεῖς⁴ καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσω. Περὶ δὲ τῶν 25
 πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,⁵ κρίναντες μηδὲν
 τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε
 εἰδωλόθυτον⁶ καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν⁷ καὶ πορνείαν.⁸ Τότε ὁ 26
 Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς
 ἁγισθεῖς⁹ εἰσῆι¹⁰ εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων¹¹ τὴν ἐκπλήρωσιν¹²
 τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ,¹³ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἐνὸς
 ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹⁴

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹⁵ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁶ 27
 Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι¹⁷ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον¹⁸ πάντα τὸν
 ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον¹⁹ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες 28
 Ἰσραηλῖται,²⁰ βοηθεῖτε.²¹ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ
 λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ²²
 διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας²³ εἰσήγαγεν²⁴ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ
 κεκοίνωκεν²⁵ τὸν ἅγιον τόπον τούτον. Ἦσαν γὰρ ἐωρακότες 29
 Τρόφιμον²⁶ τὸν Ἐφέσιον²⁷ ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον²⁸ ὅτι

¹ δαπανᾶω, spend, spend freely. ² ξυράω, shave. ³ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁴ στοιχέω, walk orderly, follow. ⁵ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁶ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁷ πνικτός, strangled. ⁸ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁹ ἁγνίζω, purify, cleanse. ¹⁰ εἰσεῖμι, enter, go in. ¹¹ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹² ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹³ ἁγνισμός, οὐ, ὁ, purification. ¹⁴ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁵ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁶ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁷ θεάομαι, look at, behold. ¹⁸ συγχέω, confuse, confound. ¹⁹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²⁰ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²¹ βοηθέω, come to the aid of. ²² πανταχοῦ, everywhere. ²³ Ἕλληγ, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²⁴ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁵ κοινώω, make common, defile. ²⁶ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ²⁷ Ἐφέσιος, Ephesian. ²⁸ νομίζω, suppose, think.

εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν¹ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη² τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ 30
 ἐγένετο συνδρομὴ³ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι⁴ τοῦ Παύλου
 εἴλκον⁵ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν⁶ αἱ θύραι. 31
 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις⁷ τῷ χιλιάρχῳ⁸ τῆς
 σπείρης,⁹ ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁰ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς¹¹ 32
 παραλαβὼν στρατιώτας¹² καὶ ἑκατοντάρχους,¹³ κατέδραμεν¹⁴ ἐπ'
 αὐτούς· οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον⁸ καὶ τοὺς στρατιώτας,¹²
 ἐπαύσαντο¹⁵ τύπτοντες¹⁶ τὸν Παῦλον. Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος⁸ 33
 ἐπελάβετο⁴ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν¹⁷ δεθῆναι ἀλύσεσιν¹⁸ δυσὶν· καὶ
 ἐπυνθάνετο¹⁹ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι 34
 ἐβόων²⁰ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλές²¹ διὰ
 τὸν θόρυβον,²² ἐκέλευσεν¹⁷ ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.²³ 35
 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,²⁴ συνέβη²⁵ βαστάζεσθαι²⁶
 αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν¹² διὰ τὴν βίαν²⁷ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κραῶν, Αἶρε αὐτόν.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹ εἰς τὴν παρεμβολήν²³ ὁ Παῦλος λέγει τῷ 37
 χιλιάρχῳ,⁸ Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστί²⁸

¹ εἰσάγω, lead in, bring in. ² κινέω, move, stir. ³ συνδρομή, ἤς, ἡ, running together. ⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁵ ἐλκύω, drag, draw. ⁶ κλείω, shut, shut up. ⁷ φάσις, εὖς, ἡ, report, announcement. ⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁹ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁰ συγχέω, confuse, confound. ¹¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹³ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁴ κατατρέχω, run down. ¹⁵ παύω, cause to cease. ¹⁶ τύπτω, smite, beat. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ ἄλυσις, εὖς, ἡ, chain. ¹⁹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁰ βοάω, cry aloud, shout. ²¹ ἀσφαλής, certain, definite. ²² θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²³ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ²⁴ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ²⁵ συμβαίνω, come together, come to pass. ²⁶ βαστάζω, bear, carry. ²⁷ βία, ας, ἡ, strength, force. ²⁸ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language.

γινώσκεις; Οὐκ ἄρα¹ σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος² ὁ πρὸ τούτων τῶν 38
 ἡμερῶν ἀναστατώσας³ καὶ ἐξαγαγὼν⁴ εἰς τὴν ἔρημον τοὺς
 τετρακισχιλίους⁵ ἄνδρας τῶν σικαρίων;⁶ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 39
 Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς⁷ τῆς Κιλικίας,⁸ οὐκ
 ἀσήμου⁹ πόλεως πολίτης¹⁰: δέομαι¹¹ δέ σου, ἐπίτρεψόν¹² μοι
 λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος¹² δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος 40
 ἐστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν¹³ κατέσεισεν¹⁴ τῇ χειρὶ τῷ λαῷ:
 πολλῆς δὲ σιγῆς¹⁵ γενομένης, προσεφώνει¹⁶ τῇ Ἑβραϊδὶ¹⁷
 διαλέκτῳ¹⁸ λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ¹⁹ 22
 ἀπολογίας.²⁰

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ¹⁷ διαλέκτῳ¹⁸ προσεφώνει¹⁶ αὐτοῖς, 2
 μᾶλλον παρέσχον²¹ ἡσυχίαν.²² Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ²³ τῆς 3
 Κιλικίας,⁸ ἀνατεθραμμένος²⁴ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς
 πόδας Γαμαλιήλ,²⁵ πεπαιδευμένος²⁶ κατὰ ἀκρίβειαν²⁷ τοῦ

¹ ἄρα, so? (introduces a question). ² Αἰγύπτιος, Egyptian. ³ ἀναστατόω, stir up, disturb. ⁴ ἐξαγωγή, lead out. ⁵ τετρακισχιλίοι, four thousand, 4000. ⁶ σικαρίος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ⁷ Ταρσεὺς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁹ ἀσημος, insignificant, undistinguished. ¹⁰ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ¹¹ δέομαι, ask, request. ¹² ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹³ ἀναβαθμός, οὗ, ὁ, step, stairway. ¹⁴ κατασεῖω, shake, motion. ¹⁵ σιγή, ἧς, ἡ, silence, quiet. ¹⁶ προσφώνέω, call to, summon. ¹⁷ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹⁸ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁹ νυνί, now, already. ²⁰ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²¹ παρέχω, offer, afford. ²² ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ²³ Ταρσός, οὗ, ἡ, Tarsus. ²⁴ ἀνατρέφω, nurture, care for. ²⁵ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ²⁶ παιδεύω, teach, educate. ²⁷ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision.

πατρῶου¹ νόμου, ζηλωτῆς² ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες
 ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, 4
 δεσμεύων³ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. 5
 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον:⁴
 παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς⁵ δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς
 Δαμασκὸν⁶ ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε⁷ ὄντας δεδεμένους
 εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.⁸ Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ 6
 καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ,⁶ περὶ μεσημβρίαν,⁹ ἐξαίφνης¹⁰ ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ περιαστράψαι¹¹ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς τὸ 7
 ἔδαφος,¹² καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με
 διώκεις; Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγώ 8
 εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος¹³ ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ 9
 μὲν φῶς ἐθέασαντο,¹⁴ καὶ ἔμβοβοι¹⁵ ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ
 ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ 10
 κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν:⁶ κάκει¹⁶
 σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται¹⁷ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ 11
 οὐκ ἐνέβλεπον¹⁸ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,
 χειραγωγούμενος¹⁹ ὑπὸ τῶν συνόντων²⁰ μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν.

¹ πατρῶος, paternal, received from one's father. ² ζηλωτῆς, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ³ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ⁴ πρεσβυτέριον, οὐ, τό, body of elders, assembly of elders. ⁵ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁶ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁷ ἐκεῖσε, there. ⁸ τιμωρέω, punish. ⁹ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹⁰ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹¹ περιαστράπτω, shine around, flash around. ¹² ἔδαφος, οὐς, τό, ground, base. ¹³ Ναζωραῖος, οὐ, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁴ θεάομαι, look at, behold. ¹⁵ ἔμβοβος, terrified, frightened. ¹⁶ κάκει, and there. ¹⁷ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁸ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁹ χειραγωγέω, lead by the hand. ²⁰ σύνειμι, be with, come together.

Ἀνανίας¹ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς² κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος 12
 ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ 13
 ἐπιστάς³ εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.⁴ Κἀγὼ αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ ἀνέβλεψα⁴ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν 14
 προεχειρίσατό⁵ σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν
 δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση 15
 μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. 16
 Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι⁶ τὰς
 ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ 17
 μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν
 τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,⁷ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, 18
 Σπεῦσον⁸ καὶ ἔξελθε ἐν τάχει⁹ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι¹⁰ οὐ
 παραδέξονται¹¹ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Κἀγὼ εἶπον, 19
 Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται¹² ὅτι ἐγὼ ἡμην φυλακίζων¹³ καὶ δέρων¹⁴
 κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹⁵ 20
 τὸ αἷμα Στεφάνου¹⁶ τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἡμην ἐφεστὼς³
 καὶ συνευδοκῶν¹⁷ τῇ ἀναιρέσει¹⁸ αὐτοῦ, φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν
 ἀναιρούντων¹⁹ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς 21
 ἔθνη μακρὰν²⁰ ἐξαποστελῶ²¹ σε.

¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ² εὐσεβής, pious, devout. ³ ἐπίστημι, stand over, come upon. ⁴ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁵ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁶ ἀπολούω, wash off, wash away. ⁷ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ σπεύδω, hasten, urge on. ⁹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁰ διότι, because, on this account. ¹¹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹² ἐπίσταμαι, understand, know. ¹³ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹⁴ δέρω, beat, flay. ¹⁵ ἐχέω, pour out, shed. ¹⁶ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁷ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁸ ἀναιρέσις, εως, ἡ, murder, killing. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ μακράν, far away. ²¹ ἐξαποστελλω, send forth.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν¹ τὴν φωνὴν 22
αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθήκεν²
αὐτὸν ζῆν. Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων³ τὰ ἱμάτια, καὶ 23
κονιορτὸν⁴ βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,⁵ ἐκέλευσεν⁶ αὐτὸν ὁ 24
χιλίαρχος⁷ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,⁸ εἰπὼν μαστίξιν⁹
ἀνετάζεσθαι¹⁰ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν¹¹ οὕτως ἐπεφώνουν
αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹³ αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν,¹⁴ εἶπεν πρὸς τὸν 25
ἐστῶτα ἐκατόνταρχον¹⁵ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹⁶ καὶ
ἀκατάκριτον¹⁷ ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;¹⁸ Ἀκούσας δὲ ὁ 26
ἐκατόνταρχος,¹⁵ προσελθὼν ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ⁷ λέγων,
Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹⁶ ἐστίν. 27
Προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος⁷ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖος
εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος,⁷ Ἐγὼ πολλοῦ 28
κεφαλαίου¹⁹ τὴν πολιτείαν²⁰ ταύτην ἐκτησάμην.²¹ Ὁ δὲ Παῦλος
ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν²² ἀπ' αὐτοῦ 29
οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.¹⁰ Καὶ ὁ χιλίαρχος⁷ δὲ ἐφοβήθη,
ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός¹⁶ ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ³ ῥιπτέω, throw away. ⁴ κονιορτός, σῦ, ὁ, dust. ⁵ ἀήρ, αἶρ, ὁ, air. ⁶ κελεύω, order, command. ⁷ χιλίαρχος, οὐ, ὁ, military tribune, captain. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ μαστίξ, ἰγος, ἡ, whip, scourge. ¹⁰ ἀνετάζω, examine judicially. ¹¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹² ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹³ προτείνω, stretch out, spread out. ¹⁴ ἱμάς, ἄντος, ὁ, thong, strap. ¹⁵ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁶ Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁷ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁸ μαστίζω, whip, scourge. ¹⁹ κεφάλαιον, οὐ, τό, main thing, main point. ²⁰ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ²¹ κτάομαι, acquire, win. ²² ἀφίστημι, withdraw, depart.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές,² τὸ τί 30
κατηγορεῖται³ παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν
δεσμῶν,⁴ καὶ ἐκέλευσεν⁵ ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ
συνέδριον⁶ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν⁷ τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς
αὐτούς.

Ἀτενίσας⁸ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ⁶ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ 23
πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι⁹ τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς
ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁰ ἐπέταξεν¹¹ τοῖς παρεστῶσιν 2
αὐτῷ τύπτειν¹² αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν 3
εἶπεν, Τύπτειν¹² σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε¹³ κεκονιαμένε¹⁴: καὶ σὺ
κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν¹⁵ κελεύεις⁵ με
τύπτεσθαι;¹² Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ 4
λοιδορεῖς;¹⁶ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ᾔδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν 5
ἀρχιερεὺς: γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς
κακῶς.¹⁷ Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων,¹⁸ 6
τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁶ Ἄνδρες
ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου: περὶ ἐλπίδος καὶ
ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, 7

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² ἀσφαλής, certain, definite. ³ κατηγορέω, accuse, charge. ⁴ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁷ κατάγω, bring down, lead down. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹⁰ Ἀνανίας, οὐ, ὁ, Ananias. ¹¹ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹² τύπτω, smite, beat. ¹³ τοῖχος, οὐ, ὁ, wall. ¹⁴ κονίαω, whitewash. ¹⁵ παρανομέω, break the law. ¹⁶ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁷ κακῶς, badly, evilly. ¹⁸ Σαδδουκαῖος, οὐ, ὁ, Sadducee.

ἐγένετο στάσις¹ τῶν Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη² τὸ πλῆθος. 8

Σαδδουκαῖοι³ μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν⁴ τὰ ἀμφοτέρω.⁵

Ἐγένετο δὲ κραυγὴ⁶ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ 9

μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο⁷ λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν

εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ

ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.⁸ Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως,¹ 10

εὐλαβηθεῖς⁹ ὁ χιλιάρχος¹⁰ μὴ διασπασθῇ¹¹ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν,

ἐκέλευσεν¹² τὸ στράτευμα¹³ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι¹⁴ αὐτὸν ἐκ

μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.¹⁵

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁶ νυκτὶ ἐπιστὰς¹⁷ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει¹⁸ 11

Παῦλε· ὥς γὰρ διεμαρτύρω¹⁹ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ,

οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην²⁰ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,²¹ 12

ἀνεθεμάτισαν²² ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ

ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα²³ οἱ 13

ταύτην τὴν συνωμοσίαν²⁴ πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες 14

¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ² σχίζω, split, separate. ³ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁴ ὁμολογέω, confess, profess. ⁵ ἀμφοτέροι, both, both of two. ⁶ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ⁷ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ⁸ θεομαχέω, fight against God. ⁹ εὐλαβεόμαι, reverence, respect. ¹⁰ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹¹ διασπάω, tear apart, burst. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁴ ἀρπάζω, seize, snatch. ¹⁵ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁶ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ¹⁷ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁸ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹⁹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁰ Ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength. ²¹ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ²² ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ²³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁴ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot.

τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι¹
 ἀνεθεματίσαμεν² ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι³ ἕως οὗ
 ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε⁴ τῷ 15
 χιλιάρχῳ⁵ σὺν τῷ συνεδρίῳ,⁶ ὅπως αὔριον⁷ αὐτὸν καταγάγῃ⁸ πρὸς
 ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν⁹ ἀκριβέστερον¹⁰ τὰ περὶ αὐτοῦ:
 ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἕτοιμοι¹¹ ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν¹²
 αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς¹³ Παύλου τὸ ἔνεδρον,¹⁴ 16
 παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,¹⁵ ἀπήγγειλεν
 τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος¹⁶ δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν 17
 ἑκατοντάρχων¹⁷ ἔφη, Τὸν νεανίαν¹⁸ τοῦτον ἀπάγαγε¹⁹ πρὸς τὸν
 χιλιάρχον:⁵ ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν 18
 αὐτόν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,⁵ καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος²⁰
 Παῦλος προσκαλεσάμενός¹⁶ με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν¹⁸
 ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. Ἐπιλαβόμενος²¹ δὲ τῆς 19
 χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,⁵ καὶ ἀναχωρήσας²² κατ' ἰδίαν
 ἐπυνθάνετο,²³ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ 20
 Ἰουδαῖοι συνέθεντο²⁴ τοῦ ἐρωτήσαί σε, ὅπως αὔριον⁷ εἰς τὸ
 συνέδριον⁶ καταγάγῃς⁸ τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι

¹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ² ἀνεθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ³ γεύομαι, taste, experience. ⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁵ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ⁶ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁷ αὔριον, tomorrow. ⁸ κατάγω, bring down, lead down. ⁹ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹¹ ἕτοιμος, ready, prepared. ¹² ἀναιρέω, take up, kill. ¹³ ἀδελφή, ἥς, ἡ, sister. ¹⁴ ἔνεδρον, ου, τό, ambush. ¹⁵ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ¹⁶ προσκαλέω, summon. ¹⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ¹⁹ ἀπάγω, lead away, lead. ²⁰ δέσμιος, ου, ό, prisoner, one bound. ²¹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²² ἀναχωρέω, depart, withdraw. ²³ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁴ συντίθημι, agree, make an agreement.

ἀκριβέστερον¹ πυνθάνεσθαι² περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς 21
αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν³ γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους
τεσσαράκοντα,⁴ οἵτινες ἀνεθεμάτισαν⁵ ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε
πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν⁶ αὐτόν· καὶ νῦν ἑτοιμοί⁷ εἰσιν
προσδεχόμενοι⁸ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος⁹ 22
ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,¹⁰ παραγγείλας Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι¹¹ ὅτι
ταῦτα ἐνεφάνισας¹² πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος¹³ δύο τινὰς 23
τῶν ἑκατοντάρχων¹⁴ εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας¹⁵ διακοσίους
ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,¹⁷ καὶ ἵππεῖς¹⁸ ἑβδομήκοντα,¹⁹
καὶ δεξιολάβους²⁰ διακοσίους,¹⁶ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· 24
κτήνη²¹ τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες²² τὸν Παῦλον
διασώσωσιν²³ πρὸς Φήλικα²⁴ τὸν ἡγεμόνα· γράψας ἐπιστολὴν²⁶ 25
περιέχουσαν²⁷ τὸν τύπον²⁸ τοῦτον·

Κλαύδιος²⁹ Λυσίας³⁰ τῷ κρατίστῳ³¹ ἡγεμόνι²⁵ Φήλικι²⁴ χαίρειν. Τὸν 26
ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα³² ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα
ἀναιρεῖσθαι⁶ ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς³³ σὺν τῷ στρατεύματι³⁴

¹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ² πυνθάνομαι, inquire, ask. ³ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁵ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ ἑτοιμος, ready, prepared. ⁸ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁰ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹¹ ἐκλαλέω, tell, speak out. ¹² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹³ προσκαλέω, summon. ¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁶ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁸ ἵππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ¹⁹ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁰ δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ²¹ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ²² ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ²³ διασώζω, save, bring safely to. ²⁴ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ²⁵ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²⁶ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ²⁷ περιέχω, surround, seize. ²⁸ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ²⁹ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ³⁰ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ³¹ κρατίστος, most noble, most excellent. ³² συλλαμβάνω, take, conceive. ³³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ³⁴ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army.

ἐξειλόμην¹ αὐτόν, μαθῶν² ὅτι Ῥωμαῖός³ ἐστίν. Βουλόμενος δὲ 28
 γνῶναι τὴν αἰτίαν⁴ δι' ἣν ἐνεκάλουν⁵ αὐτῷ, κατήγαγον⁶ αὐτὸν εἰς
 τὸ συνέδριον⁷ αὐτῶν· ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον⁸ περὶ ζητημάτων⁹ 29
 τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν⁹ ἔγκλημα¹⁰
 ἔχοντα. Μηνυθείσης¹¹ δέ μοι ἐπιβουλῆς¹² εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν 30
 ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς¹³ ἔπεμψα πρὸς σε,
 παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις¹⁴ λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ.
 Ἔρρωσο.¹⁵

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,¹⁶ κατὰ τὸ διατεταγμένον¹⁷ αὐτοῖς, 31
 ἀναλαβόντες¹⁸ τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν
 Ἀντιπατρίδα.¹⁹ Τῇ δὲ ἐπαύριον²⁰ ἔασαντες²¹ τοὺς ἵππεῖς²² 32
 πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν·²³ οἵτινες 33
 εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,²⁴ καὶ ἀναδόντες²⁵ τὴν ἐπιστολὴν
 τῷ ἡγεμόνι,²⁷ παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ 34
 ἡγεμών,²⁷ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας²⁸ ἐστίν, καὶ
 πυθόμενος²⁹ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,³⁰ Διακούσομαι³¹ σου, ἔφη, ὅταν 35
 καὶ οἱ κατήγοροί¹⁴ σου παραγένωνται. Ἐκέλευσέν³² τε αὐτὸν ἐν

¹ ἐξαίρειω, take out, deliver. ² μαθάνω, learn, ascertain. ³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁵ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁶ κατὰγω, bring down, lead down. ⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁹ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ¹⁰ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹¹ μηνύω, make known, report. ¹² ἐπιβουλή, ῆς, ἡ, plot, plot against. ¹³ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁴ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹⁵ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ¹⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁷ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁸ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁹ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ²⁰ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²¹ ἔαω, permit, allow. ²² ἵππεύς, ἐως, ὁ, horseman, cavalryman. ²³ παρεμβολή, ῆς, ἡ, camp, army. ²⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²⁵ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ²⁶ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ²⁷ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²⁸ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²⁹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ³⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³¹ διακούω, give a hearing, hear throughout. ³² κελεύω, order, command.

τῷ πραιτωρίῳ¹ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας² μετὰ τῶν **24**

πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος³ Τερτύλλου⁴ τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν

τῷ ἡγεμόνι⁶ κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο **2**

κατηγορεῖν⁷ ὁ Τέρτυλλος⁴ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες⁸ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων⁹

γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς¹⁰ προνοίας,¹¹ πάντῃ¹² τε **3**

καὶ πανταχοῦ¹³ ἀποδεχόμεθα,¹⁴ κράτιστε¹⁵ Φῆλιξ,¹⁶ μετὰ πάσης

εὐχαριστίας.¹⁷ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,¹⁸ παρακαλῶ **4**

ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως¹⁹ τῇ σῇ¹⁰ ἐπεικείᾳ.²⁰ Εὐρόντες γὰρ **5**

τὸν ἄνδρα τούτον λοιμόν,²¹ καὶ κινεῦντα²² στάσιν²³ πᾶσιν τοῖς

Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην,²⁴ πρωτοστάτην²⁵ τε τῆς τῶν

Ναζωραίων²⁶ αἵρέσεως²⁷ δς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλώσαι²⁸ **6**

ὄν καὶ ἐκρατήσαμεν²⁹ παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ἀνακρίνας,²⁹ περὶ **7**

πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν⁷ αὐτοῦ. **9**

Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες³⁰ ταῦτα οὕτως ἔχειν.

¹ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ² Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ³ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ⁴ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁶ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁷ κατηγορεῖν, accuse, charge. ⁸ τυγχάνω, obtain, happen. ⁹ κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ¹⁰ σός, your, yours. ¹¹ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ¹² πάντῃ, in every way. ¹³ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁵ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁶ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁷ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁸ ἐγκόπτω, impede, detain. ¹⁹ συντόμως, briefly, concisely. ²⁰ ἐπεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ²¹ λοιμός, οὔ, ὁ, pestilence, plague. ²² κινέω, move, stir. ²³ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁴ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁵ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ²⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁷ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁸ βεβηλώω, profane, desecrate. ²⁹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ³⁰ φάσκω, affirm, assert.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος¹ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος² λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν³ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,⁴
 εὐθυμότερον⁵ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι,⁶ δυναμένου σου 11
 γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,⁷ ἅφ' ἧς ἀνέβην
 προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς 12
 τινα διαλεγόμενον⁸ ἢ ἐπισύστασιν⁹ ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαί με 13
 δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσιν¹⁰ μου. Ὁμολογῶ¹¹ δὲ τοῦτό 14
 σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,¹² οὕτως λατρεύω¹³ τῷ
 πατρώῳ¹⁴ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς
 προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ 15
 οὗτοι προσδέχονται,¹⁵ ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν,
 δικαίων τε καὶ ἀδίκων.¹⁶ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,¹⁷ ἀπρόσκοπον 16
 συνείδησιν ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. 17
 Δι' ἐτῶν δὲ πλείονων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας¹⁹ ποιήσων εἰς τὸ
 ἔθνος μου καὶ προσφοράς:²⁰ ἐν οἷς εὐρόν με ἡγνισμένον²¹ ἐν τῷ 18
 ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,²² τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας²³
 Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι²⁴ καὶ κατηγορεῖν¹⁰ εἴ τι ἔχοιεν 19

¹ νεύω, nod, beckon (as a sign). ² ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ³ κριτής, σου, ὁ, judge. ⁴ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁵ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁶ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁷ δεκαδύο, twelve. ⁸ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹ ἐπισύστασις, εἰς, ἡ, gathering, concourse. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ ὁμολογέω, confess, profess. ¹² αἵρεσις, εἰς, ἡ, choice, faction. ¹³ λατρεύω, serve, worship. ¹⁴ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁵ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁶ ἀδίκος, unjust, unrighteous. ¹⁷ ἀσκέω, practice, engage in. ¹⁸ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹⁹ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ²⁰ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ²¹ ἡγνίζω, purify, cleanse. ²² θόρυβος, σου, ὁ, uproar, riot. ²³ Ἀσία, ἄς, ἡ, Asia. ²⁴ παρίμι, be present, have arrived.

πρός με. Ἦ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, τί εὔρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,¹ 20
 στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,² ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς 21
 ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
 κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ³ ἀνεβάλετο⁴ αὐτούς, ἀκριβέστερον⁵ 22
 εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών, Ὅταν Λυσίας⁶ ὁ χιλιάρχος⁷
 καταβῇ, διαγνώσομαι⁸ τὰ καθ' ὑμᾶς· διαταζάμενός⁹ τε τῷ 23
 ἑκατοντάρχῃ¹⁰ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,¹¹ καὶ
 μηδένα κωλύειν¹² τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹³ ἢ προσέρχεσθαι
 αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ³ σὺν Δρουσίλλῃ¹⁴ 24
 τῇ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο¹⁵ τὸν Παῦλον, καὶ
 ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. Διαλεγομένου¹⁶ δὲ 25
 αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας¹⁷ καὶ τοῦ κρίματος¹⁸ τοῦ
 μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος¹⁹ γενόμενος ὁ Φῆλιξ³ ἀπεκρίθη, Τὸ
 νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν²⁰ μετακαλέσομαι²¹ σε· 26
 ἅμα²² καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα²³ δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ

¹ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ Φῆλιξ, ικος, ό, Felix. ⁴ ἀναβάλλω, postpone, defer. ⁵ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁶ Λυσίας, ου, ό, Lysias, Claudius Lysias. ⁷ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ⁸ διαγινώσκω, distinguish, decide. ⁹ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹¹ ἄνεσις, εως, ή, loosening, relaxation. ¹² κωλύω, forbid, hinder. ¹³ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹⁴ Δρουσίλλα, ης, ή, Drusilla. ¹⁵ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁷ ἐγκράτεια, ας, ή, mastery, self-control. ¹⁸ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁹ ἔμφοβος, terrified, frightened. ²⁰ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²¹ μετακαλέω, send for. ²² ἅμα, at the same time. ²³ χρήμα, τος, τό, wealth, money.

Παύλου, ὅπως λύση αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον¹ αὐτὸν μεταπεμπόμενος² ὠμίλει³ αὐτῷ. Διετίας⁴ δὲ πληρωθείσης, 27 ἔλαβεν διάδοχον⁵ ὁ Φῆλιξ⁶ Πόρκιον⁷ Φῆστον·⁸ θέλων τε χάριτας καταθέσθαι⁹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ⁶ κατέλιπεν¹⁰ τὸν Παῦλον δεδεμένον.

Φῆστος⁸ οὖν ἐπιβὰς¹¹ τῇ ἐπαρχίᾳ,¹² μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς 25 Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.¹³ Ἐνεφάνισαν¹⁴ δὲ αὐτῷ ὁ 2 ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως 3 μεταπέμψηται² αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν¹⁵ ποιοῦντες ἀνελεῖν¹⁶ αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος⁸ ἀπεκρίθη, 4 τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,¹³ ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει¹⁷ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησίν, 5 συγκαταβάντες,¹⁸ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ.

¹ πυκνός, frequent, numerous. ² μεταπέμπω, send for, summon. ³ ὠμιλέω, converse, speak. ⁴ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ⁵ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ⁶ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁷ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁹ κατατίθημι, lay (down), place. ¹⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ¹¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹² ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁵ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁸ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹⁹ κατηγορέω, accuse, charge.

Διατρίψας¹ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,² καταβὰς εἰς 6
 Καισάρειαν,³ τῇ ἐπαύριον⁴ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ ἐκέλευσεν⁶
 τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν⁷ οἱ 7
 ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα⁸
 αἰτιώματα⁹ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον¹⁰ ἀποδείξαι,
 ἀπολογουμένου¹² αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, 8
 οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά¹³ τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος¹⁴ δὲ 9
 τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,¹⁵ ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ
 εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων
 κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ 10
 Καίσαρος¹³ ἐστώς εἰμι, οὗ¹⁶ με δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν
 ἡδίκησα,¹⁷ ὥς καὶ σὺ κάλλιον¹⁸ ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ¹⁷ 11
 καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι¹⁹ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ
 δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν²⁰ μου, οὐδεὶς με δύναται
 αὐτοῖς χαρίσασθαι.²¹ Καίσαρα¹³ ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος¹⁴ 12
 συλλαλήσας²² μετὰ τοῦ συμβουλίου²³ ἀπεκρίθη, Καίσαρα
 ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα¹³ πορεύσῃ.

¹ διατρίβω, continue, tarry. ² δέκα, ten. ³ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁶ κελεύω, order, command. ⁷ περιῖσθημι, stand around, avoid. ⁸ βαρὺς, heavy, burdensome. ⁹ αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint. ¹⁰ ἰσχύω, be strong, able. ¹¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹² ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹³ Καῖσαρ, ος, ό, Caesar. ¹⁴ Φῆστος, ου, ό, Festus. ¹⁵ κατατίθημι, lay (down), place. ¹⁶ οὗ, where, when. ¹⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁸ κάλλιον, very well. ¹⁹ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ²⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ²¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²² συλλαλέω, talk with, discuss. ²³ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹ τινῶν, Ἀγρίππας² ὁ βασιλεὺς καὶ 13
 Βερνίκη³ κατήντησαν⁴ εἰς Καισάρειαν,⁵ ἀσπασάμενοι τὸν
 Φῆστον.⁶ Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβεν⁷ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁶ τῷ 14
 βασιλεῖ ἀνέθετο⁸ τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἀνὴρ τίς ἐστιν
 καταλελειμμένος⁹ ὑπὸ Φήλικος¹⁰ δέσμιος,¹¹ περὶ οὗ, γενομένου 15
 μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν¹² οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.¹³ Πρὸς 16
 οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος¹⁴ Ῥωμαίοις¹⁵ χαρίζεσθαι¹⁶ τινα
 ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,¹⁷ πρὶν¹⁸ ἢ ὁ κατηγορούμενος¹⁹ κατὰ
 πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροῦς,²⁰ τόπον τε ἀπολογίας²¹ λάβοι
 περὶ τοῦ ἐγκλήματος.²² Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,²³ 17
 ἀναβολὴν²⁴ μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς²⁵ καθίσας ἐπὶ τοῦ
 βήματος,²⁶ ἐκέλευσα²⁷ ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ 18
 κατηγοροὶ²⁰ οὐδεμίαν αἰτίαν²⁸ ἐπέφερον²⁹ ὧν ὑπενόουν³⁰ ἐγώ, 19
 ζητήματα³¹ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας³² εἶχον πρὸς
 αὐτόν, καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος,³³ ὃν ἔφασκεν³⁴ ὁ
 Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος³⁵ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,³⁶ 20

¹ διαγίνομαι, go through, pass. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁷ διατρίβω, continue, tarry. ⁸ ἀνατίθμι, set forth, declare. ⁹ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁰ Φήλικος, ὁ, Felix. ¹¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹³ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁴ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁵ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁸ πρὶν, before, formerly. ¹⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁰ κατηγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²² ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²³ ἐνθάδε, within, here. ²⁴ ἀναβολή, ἡς, ἡ, postponement, delay. ²⁵ ἐξῆς, next, next in order. ²⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁷ κελεύω, order, command. ²⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁹ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ³⁰ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ³¹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³² δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ³³ θνήσκω, die, am dying. ³⁴ φάσκω, affirm, assert. ³⁵ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ³⁶ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy.

ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κάκει¹
κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου ²¹
τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ² διάγνωσιν,³ ἐκέλευσα⁴
τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.⁵ Ἀγρίππας ²²
δὲ πρὸς τὸν Φῆστον⁷ ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀκούσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,⁸ φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,⁹ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα⁶ καὶ τῆς Βερνίκης¹⁰ μετὰ ²³
πολλῆς φαντασίας,¹¹ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,¹² σὺν
τε τοῖς χιλιάρχοις¹³ καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν¹⁴ οὖσιν τῆς
πόλεως, καὶ κελεύσαντος⁴ τοῦ Φῆστου,⁷ ἦχθη ὁ Παῦλος. Καί ²⁴
φησιν ὁ Φῆστος, Ἀγρίππα⁶ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες
ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν
Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹⁶ μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹⁷
ἐπιβοῶντες¹⁸ μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.¹⁹ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος ²⁵
μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου
ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,² ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. Περὶ οὗ ²⁶
ἀσφαλές²¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον²² αὐτὸν
ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα²³ ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁶ ὅπως τῆς

¹ κάκει, and there. ² σεβαστός, revered, august. ³ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ⁴ κελεύω, order, command. ⁵ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁶ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁷ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁰ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹¹ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ¹² ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ¹³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ ἐξοχή, ης, ἡ, prominence, eminence. ¹⁵ συμπάρεμι, be together, be present with. ¹⁶ ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ¹⁷ ἐνθάδε, within, here. ¹⁸ ἐπιβοᾶω, cry out to or against. ¹⁹ μηκέτι, no longer. ²⁰ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²¹ ἀσφαλές, certain, definite. ²² προάγω, lead forth, go before. ²³ μάλιστα, especially, most of all.

ἀνακρίσεως¹ γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον² γάρ μοι δοκεῖ, 27
πέμποντα δέσμιον,³ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας⁴ σημᾶναι.⁵

Ἀγρίππας⁶ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται⁷ σοι ὑπὲρ 26
σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,⁸ ἐκτείνας⁹ τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹⁰ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁶ 2
ἡγῆμαι¹¹ ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι⁸
σήμερον: μάλιστα¹² γνώστην¹³ ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ 3
Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁴ τε καὶ ζητημάτων:¹⁵ διὸ δέομαί¹⁶ σου,
μακροθύμως¹⁷ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν¹⁸ μου τὴν ἐκ 4
νεότητος,¹⁹ τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν
Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές²⁰ με 5
ἄνωθεν,²¹ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην²²
αἵρεσιν²³ τῆς ἡμετέρας²⁴ θρησκείας²⁵ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν 6
ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ
θεοῦ ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον²⁶ ἡμῶν ἐν 7
ἐκτενεῖα²⁷ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον²⁸ ἐλπίζει καταντῆσαι:²⁹

¹ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ² ἄλογος, without reason, absurd. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁵ σημαίνω, indicate, signify. ⁶ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁷ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁰ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² μάλιστα, especially, most of all. ¹³ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁴ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁵ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁶ δέομαι, ask, request. ¹⁷ μακροθύμως, patiently. ¹⁸ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ¹⁹ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ²⁰ προγινώσκω, know beforehand. ²¹ ἄνωθεν, from above, again. ²² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²³ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁴ ἡμέτερος, our, our own. ²⁵ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁶ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ²⁷ ἐκτενεῖα, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ²⁸ λατρεύω, serve, worship. ²⁹ καταντάω, come to, arrive.

περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹ βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὑπὸ Ἰουδαίων. 8
 Τί ἄπιστον³ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ 9
 μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου⁴ δεῖν
 πολλὰ ἐναντία⁵ πράξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ 10
 πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,⁶ τὴν παρὰ τῶν
 ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρουμένων⁷ τε αὐτῶν κατήνεγκα⁸
 ψῆφον.⁹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις¹⁰ τιμωρῶν¹¹ 11
 αὐτούς, ἠνάγκαζον¹² βλασφημεῖν· περισσῶς¹³ τε ἐμμαινόμενος¹⁴
 αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν¹⁵ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς¹⁶
 τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, 13
 βασιλεῦ, οὐρανόθεν¹⁷ ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα¹⁸ τοῦ ἡλίου,
 περιλάμψαν¹⁹ με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων 14
 δὲ καταπεσόντων²⁰ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν
 πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ²¹ διαλέκτῳ,²² Σαούλ, Σαούλ, τί
 με διώκεις; Σκληρόν²³ σοι πρὸς κέντρα²⁴ λακτίζειν.²⁵ Ἐγὼ δὲ 15
 εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16
 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ

¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁵ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁶ κατακλείω, shut up, lock up. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ καταφέρω, bring down, against. ⁹ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ¹⁰ πολλάκις, often, many times. ¹¹ τιμωρέω, punish. ¹² ἀναγκάζω, force, compel. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ ἐμμαινόμενος, be enraged, am madly enraged with. ¹⁵ Δαμασκός, ου, ἡ, Damascus. ¹⁶ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ¹⁷ οὐρανόθεν, from heaven. ¹⁸ λαμπρότης, ητος, ἡ, shining, brilliance. ¹⁹ περιλάμπα, shine around. ²⁰ καταπίπτω, fall, fall down. ²¹ Ἑβραϊς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²² διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²³ σκληρός, hard, rough. ²⁴ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ²⁵ λακτίζω, kick.

ὦφθην σοι, προχειρίσασθαι¹ σε ὑπηρέτην² καὶ μάρτυρα ὧν τε
 εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός³ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν 17
 ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμούς αὐτῶν, 18
 τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ
 Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν⁴ ἁμαρτιῶν, καὶ
 κληρὸν⁵ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις⁶ πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν,⁷ βασιλεῦ 19
 Ἀγρίππα,⁸ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής⁹ τῇ οὐρανίῳ¹⁰ ὀπτασίᾳ,¹¹ ἀλλὰ 20
 τοῖς ἐν Δαμασκῷ¹² πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν
 χώραν¹³ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων μετανοεῖν,
 καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας¹⁴ ἔργα
 πράσσοντας. Ἐνεκα¹⁵ τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι¹⁶ ἐν 21
 τῷ ἱερῷ ἐπειρώωντο¹⁷ διαχειρίσασθαι.¹⁸ Ἐπικουρίας¹⁹ οὖν τυχῶν²⁰ 22
 τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα
 μαρτυρόμενος²¹ μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς²² λέγων ὧν τε
 οἱ προφήται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ 23
 παθητὸς²³ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς
 μέλλει καταγγέλλειν²⁴ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ² ὑπηρέτης, ου, ό, servant, assistant. ³ ἐξαιρέω, take out, deliver. ⁴ ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ⁵ κληρος, ου, ό, lot, portion. ⁶ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁷ ὅθεν, from where, from which. ⁸ Ἀγρίππας, α, ό, Agrippa. ⁹ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹⁰ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹¹ ὀπτασία, ας, ή, vision, supernatural appearance. ¹² Δαμασκός, ού, ή, Damascus. ¹³ χώρα, ας, ή, land, region. ¹⁴ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ¹⁵ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁷ πειράω, try, attempt. ¹⁸ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁹ ἐπικουρία, ας, ή, help, aid. ²⁰ τυγχάνω, obtain, happen. ²¹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ²² ἐκτός, aside from, besides. ²³ παθητός, subject to suffering. ²⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹ ὁ Φῆστος² μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, 24
 Μαίνῃ,³ Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα⁴ εἰς μανίαν⁵ περιτρέπει.⁶
 Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,³ φησίν, κράτιστε⁷ Φῆστε,² ἀλλὰ ἀληθείας 25
 καὶ σωφροσύνης⁸ ῥήματα ἀποφθέγγομαι.⁹ Ἐπίσταται¹⁰ γὰρ περὶ 26
 τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος¹¹ λαλῶ·
 λανθάνειν¹² γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἐν
 γωνίᾳ¹³ πεπραγμένον τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹⁴ τοῖς 27
 προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας¹⁴ πρὸς τὸν 28
 Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν¹⁵ γενέσθαι. Ὁ δὲ 29
 Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην¹⁶ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ
 οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον,
 γενέσθαι τοιούτους ὅποιος¹⁷ καὶ γὰρ εἰμι, παρεκτός¹⁸ τῶν δεσμῶν¹⁹
 τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,²⁰ ἥ τε 30
 Βερνίκη,²¹ καὶ οἱ συγκαθήμενοι²² αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες²³ 31
 ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ
 δεσμῶν¹⁹ πρᾶσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹⁴ δὲ τῷ Φῆστῳ² 32
 ἔφη, Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο

¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ μαίνομαι, rage, be furious. ⁴ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁵ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ⁶ περιτρέπω, turn about, drive insane. ⁷ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁸ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ⁹ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹² λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ¹⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁵ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹⁶ εὐχόμεναι, pray, wish. ¹⁷ ὅποιος, what sort of, what kind of. ¹⁸ παρεκτός, except for, apart from. ¹⁹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²⁰ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²¹ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ²² συγκαθήμεναι, sit with. ²³ ἀναχωρέω, depart, withdraw.

Καίσαρα.¹

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν² ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,³ παρεδίδουν τὸν **27**

τε Παῦλον καὶ τινας ἑτέρους δεσμώτας⁴ ἑκατοντάρχη,⁵ ὀνόματι

Ἰουλίῳ,⁶ σπείρης⁷ Σεβαστῆς.⁸ Ἐπιβάντες⁹ δὲ πλοίῳ **2**

Ἀδραμυττηνῶ,¹⁰ μέλλοντες πλεῖν¹¹ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹²

τόπους, ἀνήχθημεν,¹³ ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹⁴ Μακεδόνης¹⁵

Θεσσαλονικέως.¹⁶ Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν¹⁷ εἰς Σιδῶνα·¹⁸ **3**

φιλανθρώπως¹⁹ τε ὁ Ἰούλιος⁶ τῷ Παύλῳ χρησάμενος²⁰ ἐπέτρεψεν

πρὸς τοὺς φίλους²² πορευθέντα ἐπιμελείας²³ τυχεῖν.²⁴ Κάκεῖθεν²⁵ **4**

ἀναχθέντες¹³ ὑπεπλεύσαμεν²⁶ τὴν Κύπρον,²⁷ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους

εἶναι ἐναντίους.²⁸ Τό τε πέλαγος²⁹ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³⁰ καὶ **5**

Παμφυλίαν³¹ διαπλεύσαντες,³² κατήλθομεν³³ εἰς Μύρα³⁴ τῆς

Λυκίας.³⁵ Κάκει³⁶ εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρχος⁵ πλοῖον Ἀλεξανδρίνον³⁷ **6**

πλέον¹¹ εἰς τὴν Ἰταλίαν,³ ἐνεβίβασεν³⁸ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς **7**

δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,³⁹ καὶ μόλις⁴⁰ γενόμενοι κατὰ τὴν

Κνίδον,⁴¹ μὴ προσεῶντος⁴² ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν²⁶

¹ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ² ἀποπλεῶ, sail away. ³ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁴ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁶ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁷ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ⁸ σεβαστός, revered, august. ⁹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹⁰ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹¹ πλέω, sail. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁴ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁵ Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁶ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁷ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁸ Σιδῶν, ὄνος, ἡ, Sidon. ¹⁹ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ²⁰ χρᾶμαι, use, make use of. ²¹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²³ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁵ κάκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁶ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁷ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³² διαπλέω, sail through, sail over. ³³ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁴ Μύρα, ων, τό, Myra. ³⁵ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ³⁶ κάκει, and there. ³⁷ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ³⁸ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ³⁹ βραδυπλοέω, sail slowly. ⁴⁰ μόλις, with difficulty, hardly. ⁴¹ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ⁴² προσεῶν, permit to go farther.

τὴν Κρήτην¹ κατὰ Σαλμώνην·² μόλις³ τε παραλεγόμενοι⁴ αὐτὴν 8
 ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,⁵ ὃ ἐγγὺς
 ἦν πόλις Λασαία.⁶

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,⁷ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς⁸ τοῦ 9
 πλοός,⁹ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν¹⁰ ἤδη παρεληλυθέναι,¹¹ παρήνει¹²
 ὁ Παῦλος λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως¹³ καὶ 10
 πολλῆς ζημίας,¹⁴ οὐ μόνον τοῦ φορτίου¹⁵ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ
 τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσσεσθαι τὸν πλοῦν.⁹ Ὁ δὲ 11
 ἑκατοντάρχης¹⁶ τῷ κυβερνήτῃ¹⁷ καὶ τῷ ναυκλήρῳ¹⁸ ἐπείθετο
 μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. Ἀνευθέτου¹⁹ δὲ τοῦ 12
 λιμένος⁵ ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν,²⁰ οἱ πλείους ἔθεντο
 βουλὴν²¹ ἀναχθῆναι²² κάκειθεν,²³ εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες
 εἰς Φοίνικα²⁵ παραχειμάσαι,²⁶ λιμένα⁵ τῆς Κρήτης¹ βλέποντα
 κατὰ λίβαν²⁷ καὶ κατὰ χώρον.²⁸ Ὑποπνεύσαντος²⁹ δὲ νότου,³⁰ 13
 δόξαντες τῆς προθέσεως³¹ κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον³²
 παρελέγοντο⁴ τὴν Κρήτην.¹ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς 14
 ἄνεμος τυφωνικός,³³ ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων·³⁴ 15

¹ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ² Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ³ μόλις, with difficulty, hardly. ⁴ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ⁵ λιμὴν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ⁶ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ⁷ διαγίνομαι, go through, pass. ⁸ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ⁹ πλός, ὁ, voyage. ¹⁰ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹¹ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹² παραινέω, recommend, urge. ¹³ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹⁴ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ¹⁵ φορτίον, ου, τό, burden, load. ¹⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁷ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ¹⁸ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ¹⁹ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ²⁰ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ²¹ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²² ἀνάγω, lead up, restore. ²³ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ²⁶ παραχειμάω, winter, pass the winter. ²⁷ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ²⁸ χώρος, ου, ὁ, northwest wind. ²⁹ ὑποπνέω, blow gently. ³⁰ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ³¹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ³² ἄσσον, nearer, close by. ³³ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ³⁴ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind.

συναρπασθέντος¹ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου
 ἀντοφθαλμείν² τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες³ ἐφερόμεθα. Νησίον⁴ δέ τι 16
 ὑποδραμόντες⁵ καλούμενον Κλαύδην⁶ μόλις⁷ ἰσχύσαμεν⁸
 περικρατεῖς⁹ γενέσθαι τῆς σκάφης: ¹⁰ ἦν ἄραντες, βοηθείαις¹¹ 17
 ἐχρῶντο, ¹² ὑποζωννύντες¹³ τὸ πλοῖον: φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν
 Σύρτην¹⁴ ἐκπέσωσιν, ¹⁵ χαλάσαντες¹⁶ τὸ σκεῦος, ¹⁷ οὕτως ἐφέροντο.
 Σφοδρῶς¹⁸ δὲ χειμαζομένων¹⁹ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς²⁰ ἐκβολὴν²¹ 18
 ἐποιοῦντο: καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες²² τὴν σκευὴν²³ τοῦ πλοίου 19
 ἐρρίψαμεν.²⁴ Μῆτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων²⁵ ἐπιφαινόντων²⁶ ἐπὶ 20
 πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός²⁷ τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου,²⁸ λοιπὸν
 περιηρεῖτο²⁹ πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας³⁰ 21
 ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ὅδε
 μέν, ὧ³¹ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς³² μοι μὴ ἀνάγεσθαι³³ ἀπὸ τῆς
 Κρήτης,³⁴ κερδησαί³⁵ τε τὴν ὕβριν³⁶ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.³⁷ Καὶ 22
 τὰ νῦν παραινῶ³⁸ ὑμᾶς εὐθυμεῖν: ³⁹ ἀποβολὴ⁴⁰ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία
 ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ 23
 νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,⁴¹ λέγων, Μὴ 24

¹ συναρπάζω, seize, drag away. ² ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ³ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁴ νησίον, ου, τό, small island, little island. ⁵ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ⁶ Κλαῦδην, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ⁷ μόλις, with difficulty, hardly. ⁸ ἰσχύω, be strong, able. ⁹ περικρατής, having power, having full command of. ¹⁰ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ¹¹ βοηθία, ας, ἡ, help, assistance. ¹² χρᾶσμαι, use, make use of. ¹³ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ¹⁴ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ¹⁵ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁶ χαλάω, slacken, let down. ¹⁷ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁸ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ¹⁹ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ²⁰ ἐξῆς, next, next in order. ²¹ ἐκβολή, ης, ἡ, jettisoning, throwing out. ²² αὐτόχειρ, with one's own hand. ²³ σκευή, ης, ἡ, equipment, tackle. ²⁴ ῥίπτω, throw, cast. ²⁵ ἄστρον, ου, τό, star. ²⁶ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁷ χειμῶν, ὄνος, ὁ, winter, storm. ²⁸ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ²⁹ περιαιρέω, cast off, take away. ³⁰ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ³¹ ὦ, Oh! omega. ³² πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ³³ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁴ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ³⁵ κερδαίνω, gain, win. ³⁶ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ³⁷ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³⁸ παραινέω, recommend, urge. ³⁹ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁴⁰ ἀποβολή, ης, ἡ, rejection, loss. ⁴¹ λατρεύω, serve, worship.

φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρι¹ σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοῦ,
 κεχάρισται² σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας³ μετὰ σοῦ. Διὸ 25
 εὐθυμεῖτε⁴ ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν
 τρόπον⁵ λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον⁶ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.⁷ 26

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ⁸ νυξ ἐγένετο, διαφορομένων⁹ ἡμῶν ἐν τῷ 27
 Ἀδρία,¹⁰ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν¹¹ οἱ ναῦται¹²
 προσάγειν¹³ τινὰ αὐτοῖς χώραν·¹⁴ καὶ βολίσαντες¹⁵ εὗρον ὀργυιάς¹⁶ 28
 εἴκοσι·¹⁷ βραχὺ¹⁸ δὲ διαστήσαντες,¹⁹ καὶ πάλιν βολίσαντες,¹⁵
 εὗρον ὀργυιάς¹⁶ δεκαπέντε·²⁰ φοβούμενοί τε μήπως²¹ εἰς τραχεῖς²² 29
 τόπους ἐκπέσωμεν,⁷ ἐκ πρύμνης²³ ῥίψαντες²⁴ ἀγκύρας²⁵ τέσσαρας,
 ἡῤυχοντο²⁶ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν¹² ζητούντων φυγεῖν 30
 ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων²⁷ τὴν σκάφην²⁸ εἰς τὴν θάλασσαν,
 προφάσει²⁹ ὥς ἐκ πλώρας³⁰ μελλόντων ἀγκύρας²⁵ ἐκτείνειν,³¹ 31
 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ³² καὶ τοῖς στρατιώταις,³³ Ἐὰν
 μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε 32
 οἱ στρατιώται³³ ἀπέκοψαν³⁴ τὰ σχοινία³⁵ τῆς σκάφης,²⁸ καὶ εἶασαν
 αὐτὴν ἐκπεσεῖν.⁷ Ἀχρι δὲ οὗ ἤμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει 33

¹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ² χαρίζομαι, give freely, forgive. ³ πλέω, sail. ⁴ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁵ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ⁶ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁷ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁸ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ⁹ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁰ Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ¹¹ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹² ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ¹³ προσάγω, bring (forward), approach. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ βολίζω, take soundings. ¹⁶ ὀργυιά, ας, ἡ, fathom, about five or six feet. ¹⁷ εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁸ βραχύς, short, little. ¹⁹ διῤυστημι, pass, part. ²⁰ δεκαπέντε, fifteen, 15. ²¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²² τραχύς, rough, uneven. ²³ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ²⁴ ῥίπτω, throw, cast. ²⁵ ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁶ εῤυχομαι, pray, wish. ²⁷ χαλάω, slacken, let down. ²⁸ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²⁹ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ³⁰ πλώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ³¹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ³² ἑκατοντάρχης, centurion. ³³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³⁴ ἀποκόπτω, cut off, smite. ³⁵ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ³⁶ εἶάω, permit, allow.

ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν¹ τροφῆς,² λέγων,
 Τεσσαρεσκαίδεκάτην³ σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες⁴ ἄσιτοι⁵
 διατελεῖτε,⁶ μηδὲν προσλαβόμενοι.⁷ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς 34
 προσλαβεῖν⁷ τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁸ σωτηρίας
 ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξ⁹ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. 35
 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ
 ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας¹⁰ ἥρξατο ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ¹¹ δὲ 36
 γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο⁷ τροφῆς.² Ἡμεν δὲ ἐν 37
 τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι¹² ἐβδομήκοντα¹³ ἕξ.¹⁴ 38
 Κορεσθέντες¹⁵ δὲ τῆς τροφῆς² ἐκούφιζον¹⁶ τὸ πλοῖον,
 ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον¹⁷ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα 39
 ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον¹⁸ δὲ τινα κατενόουν¹⁹
 ἔχοντα αἰγιαλόν,²⁰ εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο,²¹ εἰ δυνατόν, ἐξῶσαι²² τὸ
 πλοῖον. Καὶ τὰς ἀγκύρας²³ περιελόντες²⁴ εἴων²⁵ εἰς τὴν θάλασσαν, 40
 ἅμα²⁶ ἀνέντες²⁷ τὰς ζευκτηρίας²⁸ τῶν πηδαλίων·²⁹ καὶ ἐπάραντες³⁰
 τὸν ἄρτέμονα³¹ τῇ πνεοῦσῃ³² κατεῖχον³³ εἰς τὸν αἰγιαλόν.²⁰ 41
 Περιπεσόντες³⁴ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον³⁵ ἐπώκειλαν³⁶ τὴν ναῦν·³⁷

¹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ² τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ³ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ⁴ προσδοκάω, wait for, look for. ⁵ ἄσιτος, without eating, fasting. ⁶ διατελέω, continue, remain. ⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁸ ὑμέτερος, your. ⁹ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ¹⁰ κλάω, break. ¹¹ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹² διακόσιοι, two hundred, 200. ¹³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁴ ἕξ, six. ¹⁵ κορέννυμι, satiate, fill. ¹⁶ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁷ σῖτος, ου, ό, wheat, grain. ¹⁸ κόλπος, ου, ό, bosom, breast. ¹⁹ κατανοέω, observe, understand. ²⁰ αἰγιαλός, ου, ό, seashore, beach. ²¹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ²² ἐξωθέω, drive out, run aground. ²³ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁴ περιαίρω, cast off, take away. ²⁵ ἔω, permit, allow. ²⁶ ἅμα, at the same time. ²⁷ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁸ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ²⁹ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ³⁰ παίρω, lift up, raise. ³¹ ἄρτέμων, ωνος, ό, foresail, set on the bow. ³² πνέω, blow. ³³ κατέχω, hold back, hold fast. ³⁴ περιπίπτω, fall in with, strike. ³⁵ διθάλασσος, where two seas met, between two seas. ³⁶ ἐπώκειλλω, force forward, run aground. ³⁷ ναῦς, ἡ, ship, vessel.

καὶ ἡ μὲν πρῶρα¹ ἐρείσασα² ἔμεινεν ἀσάλευτος,³ ἡ δὲ πρύμνα⁴
 ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας⁵ τῶν κυμάτων.⁶ Τῶν δὲ στρατιωτῶν⁷ βουλὴ⁸ ⁴²
 ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας⁹ ἀποκτείνωσιν, μή τις
 ἐκκολυμβήσας¹⁰ διαφύγῃ.¹¹ Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος,¹² βουλόμενος ⁴³
 διασῶσαι¹³ τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν¹⁴ αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,¹⁵
 ἐκέλευσέν¹⁶ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν¹⁷ ἀπορρίψαντας¹⁸
 πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι:¹⁹ καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ ⁴⁴
 σανίσιν,²⁰ οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως²¹
 ἐγένετο πάντας διασωθῆναι¹³ ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,¹³ τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη²² ἡ νῆσος²³ καλεῖται. **28**

Οἱ δὲ βάρβαροι²⁴ παρείχον²⁵ οὐ τὴν τυχοῦσαν²⁶ φιланθρωπίαν²⁷ ²
 ἡμῖν: ἀνάψαντες²⁸ γὰρ πυράν,²⁹ προσελάβοντο³⁰ πάντας ἡμᾶς,
 διὰ τὸν ὑετὸν³¹ τὸν ἐφεστῶτα,³² καὶ διὰ τὸ ψύχος.³³ ³
 Συστρέψαντος³⁴ δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων³⁵ πλῆθος, καὶ
 ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν,²⁹ ἔχιδνα³⁶ ἐκ τῆς θερμῆς³⁷ διεξελθοῦσα
 καθήψεν³⁸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι²⁴ ⁴

¹ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ² ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ³ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ⁴ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ⁵ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁶ κύμα, τος, τό, wave. ⁷ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁸ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁹ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ¹⁰ ἐκκολυμβᾶω, swim away, swim out. ¹¹ διαφεύγω, escape, escape by flight. ¹² ἑκατοντάρχης, centurion. ¹³ διασώζω, save, bring safely to. ¹⁴ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁵ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ κολυμβᾶω, swim up and down, swim. ¹⁸ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ¹⁹ ἐξείμι, go away, leave. ²⁰ σανίς, ἰδος, ἡ, board, plank. ²¹ οὕτως, thus, so. ²² Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ²³ νῆσος, ου, ἡ, island. ²⁴ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ²⁵ παρέχω, offer, afford. ²⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁷ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ²⁸ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ²⁹ πυρά, ᾤς, ἡ, fire. ³⁰ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ³¹ ὑετός, ου, ὁ, rain. ³² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³³ ψύχος, ους, τό, cold. ³⁴ συστρέφω, gather up, bring together. ³⁵ φρυγανον, ου, τό, bush, shrub. ³⁶ ἐχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ³⁷ θερμή, ης, ἡ, heat. ³⁸ καθάπτω, take hold of, seize.

κρεμάμενον¹ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως² φονεύς³ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα⁴ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη⁵ ζῆν οὐκ εἴασεν.⁶ Ὁ μὲν 5 οὖν, ἀποτινάξας⁷ τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ 6 προσεδόκων⁸ αὐτὸν μέλλειν πύμπρασθαι⁹ ἢ καταπίπτειν¹⁰ ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκόντων,⁸ καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον¹² εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι¹³ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία¹⁴ τῷ πρώτῳ τῆς 7 νήσου,¹⁵ ὀνόματι Ποπλίῳ,¹⁶ ὃς ἀναδεξάμενος¹⁷ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως¹⁸ ἐξένισεν.¹⁹ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου¹⁶ 8 πυρετοῖς²⁰ καὶ δυσεντερίᾳ²¹ συνεχόμενον²² κατακεῖσθαι·²³ πρὸς δὲ ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο²⁴ αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες 9 ἀσθενείας²⁵ ἐν τῇ νήσῳ¹⁵ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· οἳ καὶ 10 πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν²⁶ ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις²⁷ ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

¹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ² πάντως, altogether, by all means. ³ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ⁴ διασώζω, save, bring safely to. ⁵ δίκη, ἡς, ἡ, penalty, punishment. ⁶ ἔάω, permit, allow. ⁷ ἀποτινάσσω, shake off. ⁸ προσδοκάω, wait for, look for. ⁹ πύμπρημι, burn with fever, swell up. ¹⁰ καταπίπτω, fall, fall down. ¹¹ ἄφνω, suddenly. ¹² ἄτοπος, out of place, unusual. ¹³ μεταβάλλω, change, change my mind. ¹⁴ χωρίον, οὐ, τό, place, field. ¹⁵ νῆσος, οὐ, ἡ, island. ¹⁶ Πόπλιος, οὐ, ὁ, Publius. ¹⁷ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ¹⁸ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ¹⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁰ πυρετός, οὐ, ὁ, fever. ²¹ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ²² συνέχω, hold fast, oppress. ²³ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ²⁴ ἰάομαι, heal. ²⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁶ τιμάω, honor, value at a price. ²⁷ ἀνάγω, lead up, restore.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹ ῥῆχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότη² ἐν τῇ 11
 νήσῳ,³ Ἀλεξανδρίνῳ,⁴ παρασήμῳ⁵ Διοσκούροις.⁶ Καὶ 12
 καταχθέντες⁷ εἰς Συρακούσας⁸ ἐπεμείναμεν⁹ ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν¹⁰ 13
 περιελθόντες¹¹ κατηντήσαμεν¹² εἰς Ῥήγιον,¹³ καὶ μετὰ μίαν
 ἡμέραν ἐπιγενομένου¹⁴ νότου,¹⁵ δευτεραῖοι¹⁶ ῥλθομεν εἰς
 Ποτιόλους·¹⁷ οὗ¹⁸ εὐρόντες ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς 14
 ἐπιμείναι⁹ ἡμέρας ἐπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην¹⁹ ῥλθομεν. 15
 Κἀκεῖθεν²⁰ οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς
 ἀπάντησιν²¹ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου²² Φόρου²³ καὶ Τριῶν Ταβερνῶν·²⁴
 οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.²⁵

Ὅτε δὲ ῥλθομεν εἰς Ῥώμην,¹⁹ ὁ ἐκατόνταρχος²⁶ παρέδωκεν τοὺς 16
 δεσμίους²⁷ τῷ στρατοπεδάρχη·²⁸ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη²⁹ μένειν
 καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.³⁰

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι³¹ τὸν Παῦλον τοὺς 17
 ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν
 πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον³² ποιήσας τῷ

¹ μῆν, ὁ, month, certainly. ² παραχειμάζω, winter, pass the winter. ³ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁴ Ἀλεξανδρίνης, Alexandrian. ⁵ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ⁶ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ⁷ κατάγω, bring down, lead down. ⁸ Συρακούσαι, ὡν, ἡ, Syracuse. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁰ ὅθεν, from where, from which. ¹¹ περιέρχομαι, go about, go around. ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ¹⁴ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ¹⁵ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁶ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ¹⁷ Ποτίολοι, ων, ὁ, Puteoli. ¹⁸ οὗ, where, when. ¹⁹ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²⁰ ἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²¹ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ²² Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ²³ Φόρον, ου, τό, market, forum. ²⁴ ταβέρναι, ὡν, ἡ, taverns. ²⁵ θάρσος, ους, τό, courage. ²⁶ ἐκατοντάρχης, centurion. ²⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²⁸ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ²⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ³⁰ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³¹ συγκαλέω, call together. ³² ἐναντίος, opposite, hostile.

λαῶ ἢ τοῖς ἔθεσιν¹ τοῖς πατρώοις,² δέσμιος³ ἐξ Ἱεροσολύμων
 παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·⁴ οἵτινες ἀνακρίναντές⁵ 18
 με ἐβούλοντο ἀπολύσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν⁶ θανάτου
 ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων⁷ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθη⁸ 19
 ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα,⁹ οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι
 κατηγορήσαι.¹⁰ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν⁶ παρεκάλεσα ὑμᾶς 20
 ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι·¹¹ ἔνεκεν¹² γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ
 τὴν ἄλυσιν¹³ ταύτην περίκειμαι.¹⁴ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς 21
 οὔτε γράμματα¹⁵ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε
 παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ
 σοῦ πονηρόν. Ἀξιούμεν¹⁶ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς·¹⁷ περὶ 22
 μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως¹⁸ ταύτης γνωστόν¹⁹ ἐστὶν ἡμῖν ὅτι
 πανταχοῦ²⁰ ἀντιλέγεται.⁷

Ταξάμενοι²¹ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἤκον²² πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν²³ 23
 πλείονες· οἷς ἐξετίθετο²⁴ διαμαρτυρόμενος²⁵ τὴν βασιλείαν τοῦ
 θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου
 Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ²⁶ ἕως ἑσπέρας.²⁷ Καὶ οἱ 24

¹ ἔθος, ους, τό, custom. ² πατρώος, paternal, received from one's father. ³ δέσμιος, ου, ό, prisoner, one bound. ⁴ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ⁷ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁸ ἀναγκάζω, force, compel. ⁹ Καῖσαρ, ος, ό, Caesar. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ προσλαλέω, speak to, speak with. ¹² ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹³ ἄλυσις, εως, ή, chain. ¹⁴ περίκειμαι, be around, surround. ¹⁵ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁶ ἀξιόω, consider worthy. ¹⁷ φρονέω, think, judge. ¹⁸ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction. ¹⁹ γνωστός, known, acquaintance. ²⁰ πανταχοῦ, everywhere. ²¹ τάσσω, arrange, appoint. ²² ἤκω, have come, am present. ²³ ξενία, ας, ή, hospitality, lodging place. ²⁴ ἐκτίθημι, declare, explain. ²⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ²⁶ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ²⁷ ἑσπέρα, ας, ή, evening.

μὲν ἐπεΐθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίσταν.¹ Ἀσύμφωνοι² δὲ 25
 ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν,
 ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου³ τοῦ
 προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν 26
 λαὸν τούτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ⁴ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·⁵ καὶ
 βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. Ἐπαχύνθη⁶ γὰρ ἡ καρδιά 27
 τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως⁷ ἤκουσαν, καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·⁸ μήποτε⁹ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς,
 καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,⁵ καὶ
 ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι¹⁰ αὐτούς. Γνωστὸν¹¹ οὖν ἔστω ὑμῖν 28
 ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹² τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ
 ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, 29
 πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹³

Ἐμείνεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν¹⁴ ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,¹⁵ καὶ 30
 ἀπεδέχετο¹⁶ πάντας τοὺς εἰσπορευομένους¹⁷ πρὸς αὐτόν, 31
 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας, ἀκωλύτως.¹⁸

¹ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ² ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ³ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁴ ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ⁵ συνῆμι, understand, consider. ⁶ παχύνω, fatten. ⁷ βαρέως, with difficulty, heavily. ⁸ καμμύω, close (the eyes), close. ⁹ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁰ ἰάομαι, heal. ¹¹ γνωστός, known, acquaintance. ¹² σωτήριος, saving, bringing salvation. ¹³ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ¹⁴ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁵ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ¹⁶ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁸ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.